

LATVIJAS VALSTS
BIBLIOTĒKA

Montreālas Latviešu
Biedrības

ZINOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1992. GADA JŪLIJS/AUGUSTS

MONTREALA, KVEBEKĀ

44. GADA GĀJUMS

Nr. 7./8. (520./1.)

ATBILDĪBAS ATSLĒGA

Šai vasarai atnākot, laika pareģotāji pēkšņi atskārtuši, ka tā būšot ievērojami vēsāka kā citus gadus un ka, t. s., "Dārza efekts" zaudēšot savu varu uz vairākiem gadiem, jo, lūk, pagājušā gada vulkāna izverdums Filipinās tā ietekmējis zemes lodes atmosfēru, ka caurmēra temperatūra virs tās kritusies par veselu faranheita grādu! Un tur nu mēs ar savām atziņām un gudrību itin nekā nevaram darīt, nevaram nevienu vainot, nevaram nevienam pārmest. Negrozama lieta. Pati daba spēlējusi savu lomu, kuņai ir savs nenovēršams spēks. Lai tikai vēl pieminam tikko aizlaistās zemestrīces Kalifornijā... Un tā nu mums jāsamierinās ar pavēsu vasaras sākumu. Saules cienītājiem būs mazāks risks apgūt ādas vēzi un piedzīvot citas likstas, kuņas piemeklē vasarniekus.

Būs mazāk ogu un augļu, jo vēlīnās salnas atstājušas savas pēdas. Citur sausums zemi savīlcis čokurā, tādēļ sēklas graudi nav uzdīguši, ražas rudenī nebūs. Liesie mēneši nedraud tikai Āfrikai vien.

Ir mums ļaudis, kas domā, ka visas šīs likstas mūs piemeklējot tieši tādēļ, ka mēs nesejojot viņu idejām un atziņām. Tas jau nav nekas jauns, laiku pa laikam tā mēs domājam visi. Tā kāds izdevējs Amerikas vidienā visas mūsu nelaimes saknes saskata latviešu preses izdevumu redaktoru (arī viņš tāds ir) rīcībā, kuņas rezultātā izdevumi esot piesārņoti ar "netīrību". Cik var noprast, ar to viņš domā, ka pārējie redaktori, nesejojot viņa kristīgā demokrāta taisnībai, iet it kā maldu ceļos, kas noved sabiedrību, tautu un valsti postā. Ja redaktori sekotu viņam, nepublicētu neko citu, kā to, ko viņš sludina, viss būtu vislabākā kārtībā - latviešu tauta būtu brīva, tai nekādas briesmas nekad nebūtu draudējušas un nekad arī nedraudētu.

Kāds cits preses cilvēks, kas dzīvo tēvzemē, visur redz komunistus - tie ir valsts vadībā, visās iestādēs, tie pilda gandrīz visus pieejamos amatus, un tādēļ gaiss Latvijā esot smacējošs un grozāms. Viņš ir savas nelokamās stājas dižākais piemērs. Viņš vērsas pret visiem, kas mēģina to apšaubīt. Viņa politiskais piemērs Latvijai šobrīd ir patreizējā Afganistāna. Lai Latvija būtu mums būtu jārikojas kā afganistāņiem. Katra cita pieeja nozīmē gandrīz vai nodevību. Nu, var jau arī tā.

Pieminētie ir tādi galēji ieskatī. Netrūkst citu. Kur tie dažkārt noved, redzam šodienas Dienvidslāvijas situācijā, kur paštaisno vadoņu stājas rezultātā valda ne tikai kaķa posts, bet arī bads; kur krustugunis krīt nevainīgi bērni, sievas un veci ļaudis. Pasaule cenšas glābt no bada, sūtot palīdzību no visām malām, bet kaķa postu nespēj aplūsināt. Tas, šķiet, šiem sava iedomātā tēla vadoņiem itin nekas - pie visa cietēji paši vainīgi!

Mēs varam jautāt, vai dzīves realitāte neslēpjas kaut kur citur? Varam meklēt šim jautājumam atbildi. Un tādu būs daudz, un katrai būs savs pamatojums.

Šķiet, ka modernais cilvēks, vienalga kur - verdzībā vai labklājībā - ir aizmirsis to, ka viņš veido savu sabiedrību un ir arī par to atbildīgs. Un lai to panāktu, ir jāpiedalās sabiedriskā un valsts darbā, ir jāuzņem pienākumi un ir jārespektē citi cilvēki, kaut tiem pretējas domas un ieskatī.

Mēs lēti lietojam svešvārdu "cenzūra", parasti tad, kad jūtam, kad netiekam ar savām iedomām uz priekšu, it kā nespējam sabiedrībā ielaizties ar savu negrozāmo taisnību. Un tā, kā viss cits iepriekš pieminētais, ir cilvēciska īpašība. Citiem vārdiem, nekas jauns.

Lai nu kā - politiķi un sabiedriski darbinie-

ki jeb kuņai sabiedrībai arvien būs vajadzīgi. Bez tiem neiztikt, un tie būs. Jautājums tikai, kādi tie būs - labāki, spējīgāki vai otrādi. Tautas, valstis un sabiedrības pastāvēs, kamēr tām būs savi locekļi - iecietīgāki, varmācīgāki, kā nu kuņu reizi, kuņu vadītāji nāks no pašu vidus. Sakām, ka jeb kuņa cilvēku organizētā vienība saņemot tādu vadību, kādu tā esot pelnījusi. Ne vienmēr tādai atziņai piekrītam. Sava taisnība te tomēr ir un to pamato atziņa, kas prasa katra sabiedrības locekļa iesaistīšanos savas apkārtējās vides veidošanā. Dažkārt nepiedalīšanās varētu nozīmēt atteikšanos vai pat pakļaušanos citu iegribām un vēlmēm. Un te piemēru netrūkst. Šis sižets atkārtojas bieži un visās pasaules malās, neatkarīgi no tā, ko sludina kristīgais demokrāts vai Afganistānas piemēra cildinātājs latviešu tautas nākotnes vizijai.

Tas noved pie domas, ka bieži daudz kas ir atkarīgs no cilvēka paša - tikai viņš var sevi veidot. Viņa izvēlē ir tas, kam viņš grib līdzināties. To mēs varētu dēvēt par sava veida atbildības atslēgu, kas ir mūsu katra rokās. Nelaidīsim to pievākt citiem!

Pludmales smiltīs, upju un ezeru ūdeņos, vējā un saulē ir labi pakavēties, pamukt no ikdienas slodzes, no mūža problēmām, bet, Dievs nedod, ja tajās, kaut īslaicīgi, mēs pazaudējam atslēgu paši uz sevi. Tā mums visvairāk jāargā.

Un šo vasaru mūsu Latvijai vairāk kā jebkad ir vajadzīgi šādi savu atbildības atslēgu sargātāji itin visā plašajā pasaulē. Cik to būs, no tā, un tikai no tā, būs atkarīga Latvijas nākotne.

M. ŠTAUVERS

Metimne

D A I N U V Ī T E S M Ī L E S T Ī B A

Lugā "Burtnieks"

Darba nogurums sauc miegu,
Zvaigžņu sagšu sedz man pāri -
Tomēr visam cauri vijas
Zelta pavedlens uz tevi.

Kā gan lai es tev to saku?
Kādus vārdus lai es ņemu?
Pateikt to ko sirds un prāts mans
Sevi dziļi, dziļi auklē...

Nu es esmu pieaugusi!
Tūrumā un mājas darbos
Cītām sievietēm turu līdzī -
Vai lai tev es mazāk dotu?

Un, kad domāju par tevi
Jūtu sevi asins šalkas!
Lai ar cik es nogurusi -
Naktīs sapņoju par tevi.

Sapnis pārvēršas par ilgām
Tevi skaut, ar tevi būt!
Kā gan citādi lai saku? -
Vēlos tava sieva būt.

Iesim abi roku rokā
Pretīm liktenim un darbam;
Iesim abi savā sētā
Dieva, Laimas lemtam mūžam...

1987/88.g. ziemā,
Toronto, Ontārio, Kanādā.

Dažādu tehnisku apstākļu un citu apsvērumu dēļ šoreiz iznāk dubultnumurs jūlija/augusta mēnešiem. Nākamo - septembra mēneša numuru - sagatavosim un izdosim augusta beigās.

REDAKCIJA

Tāpat kā tiesības uz īpašumu nerada īpašumu tam, kā mē tā nav, tāpat arī neatkarības atzīšana nerada neatkarību. Diemžēl, šo patiesību daudzi aizmirst, un ne tikai tūlumā no Latvijas, bet arī pašā Latvijā. Aizmirst netikai nepietiekama saprātīguma dēļ, bet arī tāpēc, ka daudziem tas ir izdevīgi.

Kas tad Latvijā pašlaik notiek? Cenas ir "atbrīvotas", taču tās nav brīvās cenas, bet gan vienkārši augstas monopolcenas, jo konkurenci ražotāji vēl praktiski nepazīst. Veikalos pirmo reizi 50 gadu laikā valda pārpilnība, taču vienīgi tāpēc, ka iedzīvotāju pirkatspēja ir gaužām zema. Algas gada laikā ir augušas 3-5 reizes, bet cenas - 10 reižu. Rūpnieciskā ražošana ir sašaurinājusies par vairākiem desmitiem %, bet rūpnīcu, kuŗās nodarbināti, galvenokārt, PSRS kolonisti, peļņa pieaugusi pat 10 reižu nesamērīgās cenu uzskrūvēšanas dēļ.

Latvijai ar Krieviju ir noslēgtas dažādas vienošanās par preču savstarpējām piegādēm. Latvija tās daļēji pilda, Krievija - gandrīz nemaz. Šī iemesla dēļ darbs lielajās Rīgas rūpnīcās, kuŗās strādā, galvenokārt, t. s., krievvalodīgie, ir gandrīz apstājies, ir visai liels slēptais bezdarbs viņu vidū. Neskatoties uz to, Krievija vienmēr piemin nepieciešamību un gatavību aizstāvēt krieviski runājošos arī ārpus Krievijas.

Strauji pieaug smago noziegumu (slepkavību, bruņotu laupīšanu utt) skaits, bet arī par policiju pārdēvētās milicijas, zemessardzes un citu militāru formējumu vīri arvien biežāk tiek pieķerti noziegumos vai vieglprātīgā savu dienesta ieroču nozaudēšanā. Pasaule ir pārliecināta, ka okupācijas armijas izvešana no Latvijas jau sākusies, bet izvests nav pat 0,1 %. Latvijas austrumu robežas apsardze joprojām nav nodrošināta, bet Latvijas rietumu robežu apsargā arī Krievijas robežsargi. Tie ir tikai daži spilgtākie fakti, kas raksturo Latvijas pašreizējo stāvokli.

Zīmīgi, ka vairums politisko spēku, kas regulāri uzstājas Latvijas presē, ir vienisprātis krīzes situācijas raksturojumā, ir vienisprātis attiecībā uz to, ka politiskā, ekonomiskā, sociālā un nacionālā krīze padziļinās un tāpēc nepieciešams rast radikālu izeju no šīs situācijas. Te arī vienotība zūd, jo, mazliet vienkāršoti sakot, tie, piedāvāti divi atšķirīgi krīzes pārvarēšanas ceļi. Pirmais būtu saucams par "ātrajām" Saeimas vēlēšanām, otrais - par pagaidu valdības gatavošanu.

KAS aizstāv pirmo variantu izejai no krīzes?

Vispildītākie tā aizstāvji ir Darba demokrātiskā partija (LDDP) - kompartijas latviskākā un lunkanākā daļa. LDDP kopā ar bijušajiem komjauniešiem (tagad jaunatnes "progresā" savienība) un valsts arodbiedrībām (tagad "brīvās" arodbiedrības) marta sākumā izvirzīja tuvākās rīcības programmu, kuŗas galvenie punkti ir sekojoši:

Augstākai Padomei tuvākā pusgada laikā pieņemt jaunu pilsonības likumu, jaunu vēlēšanu likumu, likumu par referendumu, jaunu konstitūciju, sākt PSRS pilsoņu uzņemšanu Latvijas pilsonībā (naturalizāciju), un jau šoruden rīkot Saeimas vēlēšanas. Tātad vēlēšanas, kuŗās tiks pielaista krietna daļa vai pat lielākā daļa no Latvijā okupācijas laikā sabraukušajiem PSRS pilsoņiem.

Nedaudz vēlāk ar līdzīgas nozīmes politisku paziņojumu klajā nāca AP LTF frakcija (pēc dažādām ziņām 70-100 deputātu no AP turpat 200 deputātiem). Tā prasa iespējami ātri pieņemt jaunu vēlēšanu likumu, likumu par referendumu, likumu par vēlēšanu kampaņas financēšanu un atspoguļošanu masu informācijas līdzeklīs, bet pašas vēlēšanas sarīkot ne vēlāk kā 1993. gada rudenī. Jāatgādina, ka pagājušā gada novembrī pēc LTF frakcijas iniciatīvas pirmajā lasījumā pieņēma jauno pilsonības likumu, kuŗā teikts, ka naturalizējami tie PSRS pilsoņi, kas no-

dzīvojuši Latvijā vismaz 16 gadus. Ja tādu likumu pieņemtu, nospiedošais vairākums PSRS kolonistu varētu kļūt par Latvijas pilsoņiem. AP paredzēja šī likumprojekta "visas tautas apspriešanu", taču faktiski nekādas apspriešanas nav bijis, kaut drīz būs pagājis jau pusgads. Tas, manuprāt, liecina vai nu par to, ka LTF frakcija vispār atteikusies no šāda pilsonības risinājuma varianta vai arī gaida ārkārtēju situāciju (ar šaudīšanos un asinsizliešanu), kuŗu varētu izmantot kā attaisnojumu tik nekautnīga (attiecībā pret Latvijas pilsoņiem) likuma pieņemšanai otrajā un trešajā (galīgajā) lasījumā. Ļoti iespējams, ka AP likuma galīgo akceptēšanu novēl uz Latvijas pilsoņu referendumu. Tādu ideju izteicis Gorbunovs. Nav šaubu, ka referendums, kuŗu okupācijas karaspēka klātbūtnē rīkos AP, būs referendums bez izvēles, jo AP pacentīsies jautājumu formulēt tā, ka Latvijas pilsoņiem neatliks nekas cits, kā piekrist PSRS pilsoņu naturalizācijai vēl pirms Saeimas vēlēšanām. Pieminēšu vēl to, ka AP rīcībā nav tādu sarakstu, ar kuŗu palīdzību varētu garantēt, ka referendumā piedalīsies tikai Latvijas pilsoņi, nevis arī PSRS kolonisti.

"Ātrās" vēlēšanas atbalsta arī jaunizveidotā AP frakcija "Satversme" (ap 30 deputātu), kuŗas sastāvā LNNK, sociāldemokrātu, zaļo partijas, Zemnieku savienības un citu organizāciju biedri. "Satversme" vienīgi sliecas uz to, ka vēlēšanās jāpiedalās tikai Latvijas pilsoņiem un jāpiemēro 1922. gada vēlēšanu likums. Taču arī te frakcija "Satversme" pielaiž būtisku atkāpi no šī likuma, atzīstot, ka nepieciešama vairāku procentu barjēra iekļūšanai Saeimā. "Ātrās" vēlēšanas (šā gada oktobra sākumā) prasa arī Brīvo pilsoņu konservatīvā partija (līderis V. Šteins).

Otro izeju no padziļinošās krīzes piedāvā Latvijas Republikas Pilsoņu Kongress.

Tas savā pēdējā sesijā š. g. 1. februārī pieņēma aicinājumu (nevis lēmumu, kā to daudzi nez kādēļ iedomājas) apspriest Pilsoņu Kongresa ieceltas pagaidu valdības izveidošanu kā varbūtēju krīzes pārvarēšanas līdzekli. Kongress negrib vardarbīgu krīzes atrisinājumu, bet uzskata, ka jau savlaicīgi jāgatavojas tam brīdim, kad AP un MP nespēja reāli rīkoties tik ļoti padziļināsies, ka iestāsies, t. s., "varas vakuums". Pagaidu valdības uzdevums būtu visiem nevardarbīgiem līdzekļiem panākt Latvijas deokupāciju, dekolonizāciju (kolonistu labprātīgu repatriāciju vai emigrāciju), debolševizāciju (varas iestāžu attīrīšanu no bijušajiem kompartijas funkcionāriem un čekistiem), izbeigt nelikumīgo privatizāciju un pilnībā atdot padomju varas konfiscētos īpašumus, nostiprināt Latvijas drošību un aizsardzību, pirmām kārtām, austrumu robežu, ar dokumentu palīdzību skaidri norobežot Latvijas pilsoņus, Latvijā legāli dzīvojošos ārvalstniekus un nelegāli dzīvojošos ārvalstniekus. Pagaidu valdībai jāklūst par visplašāko nekomunistisko spēku vienotāju, neizslēdzot no šī procesa arī trimdiniekus.

Rietumos dzīvojošo latviešu līdzdalība pagaidu valdībā pat visaugstāko amatu līmenī ir ļoti nepieciešama, īpaši ārlietu, finanšu, ekonomisko un aizsardzības jautājumu risināšanai. Pilsoņu Kongresa Latvijas Komiteja, arī 18. Novembra Savienība un vairākas citas organizācijas uzskata, ka Saeimas vēlēšanas nav brīnumlīdzeklis esošo problēmu atrisināšanai. Vēlēšanas var būt tikai daļa no veiksmīga politiskās sistēmas radikālas nomaiņas procesa, tāpēc likumīgām Saeimas vēlēšanām ir savi priekšnoteikumi, un šos priekšnoteikumus AP un MP nav spējīgas garantēt. Tieši tādēļ ir nepieciešama pagaidu valdība, kas baidītu plašu sabiedrības slāņu

atbalstu un nodotu savas pilnvaras likumīgi ievēlētās Saeimas ieceltajam Ministru Kabinetam.

Ar ko izskaidrot šādus diametrāli pretējus ceļus krīzes pārvarēšanai?

Atbilde kļūs skaidra, ja uzmanību pievērsīsim nevis atsevišķu politiku biogrāfijām un rakstura īpašībām, kā to nereti dara, bet, ja atcerēsimies, ka politika ir visciešākajā veidā saistīta ar ekonomiju, ja atcerēsimies, ka politikā parasti tiek izteiktas un aizstāvētas dažādas ekonomiskās intereses. Lai nokļūtu, kā man šķiet, tuvāk lietas būtībai, atcerēsimies arī to, ka Latvijas okupācija bija un ir ne vien politisks, juridisks fakts, bet arī saimnieciskais "pasākums" no PSRS un tās kolonistu puses. Latvijas saimnieciskās struktūras varmācīga pārveide pēc 1940. gada notika PSRS saimnieciskā organizma apkalpošanas interesēs. PSRS ekonomija, savukārt, pilnībā kalpoja kompartijas varas nostiprināšanas un paplašināšanas nolūkos. Tagad, kad visā padomju impērijā notiek komunistiskās nomenklatūras tradicionālo struktūru sabrukums, priekšplānā arvien vairāk izvirzās nevis kompartijas (tās algotā aparāta) vispār intereses, bet gan nomenklatūras dažādu grupējumu savtīgās intereses. Ja to neņem vērā, tad pilnīgi nav iespējams saprast tos politiskos procesus, kas notiek NVS teritorijā. Ja to neņem vērā, tad nav iespējams saprast Latvijā notiekošos politiskos procesus, jo, diemžēl, Latvija ekonomiski no bijušās savienības vēl nekādi nav atdalījusies.

Tūlīt pat jānoraida aizdomas par ortodoksālo (es gan labāk teiktu cietpauraino) komunistu atgriešanās pie varaš reālajām briesmām gan Latvijā, gan pat visā NVS. Šie komunisti, kas uzticību partijai, sarkanajam karogam, savienībai, kāda tā bija, stāda augstāk par sev izdevīgu piemērošanos jaunajai situācijai, ir izmirstoša suga. Ja viņu vārdi kādreiz arī vēl skaļi skan, tad vairāk gan reformkomunistu (gudro, viltīgo komunistu) pūļu rezultātā, kuriem ir izdevīgi gan savas zemes tautām, gan visai pasaulei atgādināt slaveno tēzi, ka labi komunisti tomēr ir labāki par sliktiem komunistiem vai, vēl vienkāršāk sakot, ka, ja jūs neatbalstīsiet mūs, tad atgriezīsies viņi!

Latvijā šī pārejas posma īpatnība ir tā, ka cietpauraino komunistu koloniālisma vietā ir nācis gudro komunistu neokoloniālisms, kaut gan ārēji tas izpaužas tā, ka Latvijas PSR ir pazaudējusi divus burtus un kļuvusi par padomju Latvijas Republiku. Padomju tāpēc, ka padomju varas izveidošana te, Latvijā, joprojām nav atzīta par nelikumīgu. Un no Augstākās Padomes puses mēs šādu lēmumu, droši vien, nekad arī nesagaidīsim.

Kādas tad ir šī neokoloniālisma galvenās izpausmes?

Padomju armijas īsto skaitu Latvijā neviens nezina. Figurē skaitļi no 50-200 tūkstošiem vīru. Daudzi no viņiem atbalsta padomju armijas izvešanas aizstāšanu ar daļu izformēšanu Latvijā. Tas nozīmē, ka zaldāti, varbūt, arī aizbrauks atpakaļ pie saviem tuviniekiem, bet virsnieki ar savām ģimenēm paliks. Daudzi no viņiem (pretēji padomju likumiem) jau dabūjuši PSRS pases ar Latvijas pierakstu. Daudzi, galvenokārt, vidējā un augstākā ranga virsnieki, iekļāvušies sabiedrībā un kooperatīvos, kuru mērķis izpārdot vai "privatizēt" armijas īpašumu. Jādomā, ka tas notiek ar Krievijas aizsardzības ministrijas ziņu. Tas nenotiek arī bez Latvijas MP ziņas, jo ierobežotas atbildības sabiedrības "Konversija", kuŗas uzdevums izpārdot armijas īpašumu, galvgalā ir viens no Godmaņa padomniekiem - Raimonds Bluķis. Tādējādi padomju armijas virsnieki arvien lielākā skaitā kļūst par privātpersonām un, ieguvuši zināmu starta kapitālu, iekļaujas privātajā uzņēmējdarbībā. Daudzos atbildīgos amatos nonāk arī bijušie čekisti. Viņus pieņem darbā arī Latvijas iekšlietu ministrijā. Šīs ministrijas informācijas (izlūkošanas) departamentā,

pēc paša ministra Čevera atzīšanās, 40 % darbinieku ir bijušie čekisti. Bijušās vissavienības rūpnīcas (kontrolē ap 80 % Latvijas rūpniecības jaudu) pakāpeniski tiek pārveidotas par dažādām akciju sabiedrībām vai citādi "privatizētas", kā rezultātā tās faktiski nonāk uzņēmumu administrācijas, militāristu, cita veida nomenklatūras vai vienkārši PSRS kolonistu rokās. Arī valūtas maiņas tiesības Godmanis gluži labprātīgi ir nodevis firmai Parex, kuŗas vadībā līdzīgas izcelsmes darbinieki. Dolāri vai cita valūta par relatīvi zemām cenām Rīgā tiek uzpirkta, bet Krievijas izsolēs izpārdota par krietni augstākām cenām. Latvijas kase no šīm operācijām saņem 1,5 % ienākumu, bet no paša sākuma nesaņēma pat tik. Latvijā veidojamie kopuzņēmumi tiek veidoti, galvenokārt, starp rietumniekiem, no vienas, un Krievijas kolonistiem, no otras puses. Laukos un provincē valda cits nomenklatūras grupējums. Kolchozi, sovchozi, lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumi nonāk, galvenokārt, latviešu nomenklatūras - kolchozu un sovchozu vadītāju, rajonu kompartijas komiteju funkcionāru rokās.

Marta beigās veikta sabiedriskās domas aptauja liecina, ka uzņēmējdarbību ir uzsākuši tikai 5 % latviešu, bet 7 % no nelatviešiem. Turklāt latviešiem šos 5 % nodrošina, galvenokārt, zemnieku saimniecības, no kuŗām daudzās strādā ar plikām rokām šī vārda tiešajā nozīmē. Tai pašā aptaujā 8 % latviešu un 13 % nelatviešu atbild, ka viņi gatavojas sākt uzņēmējdarbību tuvākajā laikā. Jāatgādina, ka no nelatviešiem tikai viena trešdaļa ir Latvijas pilsoņi. Pārējie - tie, kas te ieobraukuši okupācijas laikā ar PSRS varas iestāžu atļauju. Savukārt, bezdarbs apdraud, galvenokārt, bijušo vissavienības rūpnīcu darbiniekus. 13 % latviešu un gandrīz 20 % nelatviešu ir pārliecināti, ka viņi tuvākā pusgada laikā kļūs bezdarbnieki. Nav brīnums, ka pieaug to skaits, kas domā par aizbraukšanu no Latvijas. Uz rietumiem pastāvīgi vēlētos aibrukt 0,8 % latviešu un 2,6 % nelatviešu, bet uz NVS valstīm grib izbraukt 7,2 % Latvijas nelatviešu. Ja otrā galā nodrošinātu ar darbu un dzīvokli, aizbraucēju skaits būtu, apmēram, divas reizes lielāks. Arī tāpēc Latvijai ir nepieciešama valdība, kas starpvalšķu attiecību līmenī gatava nokārtot bijušās PSRS pilsoņu repatriēšanos vai izbraukšanu uz trešajām valstīm un aktīvi meklēt tam līdzekļus pie pasaules attīstītajām valstīm. Ja tas netiks darīts, "krieviski runājošo" bezdarbs no sociālas problēmas var ātri vien transformēties par politisku problēmu, jo atradīsies politiskie spēki, kas prasīs Latvijas ciešāku pievienošanos NVS.

Neokoloniālistu mērķis ir palikt Latvijā zem nekomunistiskām, nesociālistiskām, pat laviskām izkārtņēm. Viņu galvenā taktiskā līnija pašreizējā laika posmā ir nostiprināt ekonomisko varu, t. s., valsts īpašumu izlaupīšanas ceļā, necenšoties par katru cenu gūt tūlītējus politiskus panākumus. Viņi labi saprot to: pat ja Saeimu vēlēš tikai Latvijas pilsoņi, bet līdz tam nebūs pārtraukta ne nelikumīgā privatizācija, ne arī valsts varas struktūras attīrītas no kompartijas funkcionāriem un čekistiem, ne arī izvests okupācijas kaŗaspēks un atvaļinātās okupācijas armijas militārpersonas, tad viņiem būs pietiekami daudz līdzekļu, lai piespiestu pat visai latvisku un patriotisku (pēc sakotnējā noskaņojuma) Saeimu darboties viņu interesēs. Šīm interesēm ir divi būtiski punkti. Pirmais, panākt savu legalizāciju Latvijā. Ja ne tūlīt iegūt Latvijas pilsonību, tad vismaz vēlēšanu tiesības (ar sekojošu, gandrīz vai automātisku, pilsonības saņemšanu no tādas "Saeimas", kas ievēlēta ar paplašinātu vēlēšanu loku) vai bezpavalstnieku pases, jo saskaņā ar starptautiskajiem nolīgumiem valšķu pienākumos ir samazināt bezpavalstnieku skaitu, tas ir, faktiski tiem piešķirt

mītnes zemes pilsonību. Pārdomām tāds fakts, ka pašreizējā Latvijas vara pasūtījusi ārzemēs pusmiljonu bezpavalstnieku dokumentu. Otrais - galīgi legalizēt salaupītos īpašumus. Skaidrs ir tas, ja Krievijas kolonistu (vienalga, bezpavalstnieku vai nākošo Latvijas pilsoņu) īpašumi Latvijā turpinās dominēt, tad Krievijas militāri stratēģiskās intereses Latvijā (un visā Baltijā) nebūs mazākas kā visus iepriekšējos 50 gadus. Reāls pretsvars tam varētu būt tikai to Rietumvalstu kapitālieguldījumi Latvijā, kurām ir no Maskavas neatkarīga politika, turklāt ar nosacījumu, ja šie kapitāli tiek izmantoti Latvijas pilsoņu nodarbināšanai, nevis PSRS kolonistu aizturēšanai Latvijā. Tikai Rietumu ekonomiskās interēs Baltijā var spiest Rietumus aktīvāk rīkoties padomju militārās klātbūtnes likvidēšanai.

Latvijas AP un MP vairāk vai mazāk atklāti izteic to slāņu un grupu intereses, kas grib saglabāt Latvijas nekolonizāciju, tāpēc grūti sagaidīt, ka tās rīkos tādas vēlēšanas, kurās šī sistēma varētu principiāli ciest. Pagaidu valdība vēl pirms Saimes nepieciešama, lai no nekoloniālisma virzītos uz reālu Latvijas Republikas atjaunošanu.

MĀRIS GRĪNBLATS.

VESTULES NO LATVIJAS:

Rīgā, 1992. gada 4. maijā

Maija svētku dienas šeit pagāja mierīgi, vismaz bez asins izliešanas un grautiņiem. Mītiņi gan notika gan no vienas, gan otras puses ļaudīm. Pagaidām ar saukļiem. Maskavā tie bijuši vērienīgāki nekā šeit. Tur prasījuši Jelcina atkāpšanos. It kā viņš uzreiz būtu spējīgs visu apgriezt ar kājām gaisā un pretiniekiem muti aizbāzt.

Sarunas ar mūsu vadītājiem arī nekust uz priekšu. Šie uzstāda neizpildāmas prasības. Novilcināšanas taktika. Uz kaut ko jau šie cerē. Pie mums vecie kara veterāni pacēl arvien skaļākas balsis. Visvairāk šos uztrauc valsts valodas likums, tāpat līdzšinējo priekšrocību atņemšana: ārstēšanās sanatorijā bez maksas, braucieni sabiedriskā transportā par brīvu un c., piem., viņiem visu laiku bija īpaši specveikali, kur viņi iegādājās visas preces par valsts cenām. Pat tās preces, kurās citos veikalos nebija. Tas viss viņiem likās pati par sevi saprotama lieta. Un pēkšņi viņi jūtas apcīrpti. INVALIDI arī joprojām saņem ārstēšanu bez maksas. Tāpat braukt varēs bez maksas. Tikai to specveikalu vairs nebūs.

Sveštautiešos ir liela pretestība mūsu valodas likumam. Daudzi kareivji paziņojuši, ka mūsu valodu mācīties nedomājot. Ko mēs iedomājamies! Pusei valsts iedzīvotāju būtu liegts lietot ikdienā savu valodu! Tas nu tā. Bet, no otras puses, vai tad tai otrai (mūsu) pusei šī iespēja nebija liegta līdz pat šim brīdim? Valsts iestādēs!? Pēdējos gados visas blankas bija tikai krievu valodā.

Šogad iznāca garī Maija svētki. Tie iekrita dienā pirms nedēļas brīvdienām - 3 dienas. Šai laikā mūsu ļaudis viesojās Somijā, kur notika Latvijas kultūras dienas. Viesojās mūsu kori, dejotāji, solisti, gleznotāji. Vārdu sakot, reklamējamies kā mācēdami. Somijā jau, liekas, liela priekštata par mūsu varēšanu līdz šim nav bijis. Tā kā somi cenšas mūsu zemniekiem izlīdzēt gan ar inventūru, gan ar sēklu, mūsējie, savukārt, rīkoja šo sapazīšanās akciju.

Jā, dziedāt un dancot jau mēs protam, tikai sienu plaut vairs lāga nemākam - jālūdz palīgs kaimiņiem.

Pašreiz visi satraukušies naudas dēļ. Trūkst skaidras naudas, kurā vajadzētu saņemt par precēm no lielā kaimiņa. Bet tam pašam trūkstot. Cilvēki nesaņēma algu par 2-3 nedēļām. Tagad mūsu ļaužu lielākā daļa dzīvo no rokas mutē. Tāpēc satraukums bija nopietns. Sodien pa radio vēstīja, ka ievēdīšot paralēli vecajam rublim arī drukāto Latvijas rubli. Citādi nevarot. Kaut arī celtos nevēlamās sekas: naudas viltošana, aizplūšana uz ārzemēm. Taču cilvēki vismaz saņems pelnīto! Tas būs pagaidu pasākums, līdz lata ieviešanai.

Dienvidnieki te iebruc ar saviem augļu un riekstu maisiem. Pārdod tos par milzu naudu, un tā viņi atkal aizbrauc - ar pilniem naudas maisiem. Tā mūsu naudiņa aizplūdis, drukā vai nedrukā. Jo cepurei dibens caurs. Nodokļi arī viņiem nav jāmaksā. Par pāris kg žāvētu augļu viņi noplēš tik daudz, cik mūsu pensionārs saņem mēnesī. Bet dienvidnieki tā kļūst stāvus bagāti. Pati dāsnā daba viņus izlutinājusi: dzeļ tik skābulīti, uzēd vīnogas un piekož riekstus. Nav labības laukā sviedri jālej kā mūsu zemniekiem, ne ar govīm un cūkām jānoņem. Viss krīt gatavs mutē kā Leiputrijā...

VIŅĀ PUSĒ

Ed. Keišs

"Kā jūs tiekāt galā ar dienu?"
"Pavisam vienkārši. Griša piepalīdz mājas darbos, meitas pastāv rindās, un es audzēju nākamo paaudzi."

"Fricīt, kāpēc nerādies sabiedrībā?"

"Kad tur ierodos, viņi briesmīgi aprunā mani."

"Nāc biežāk, visi apklusīs!"
Ed. Keiša padoms

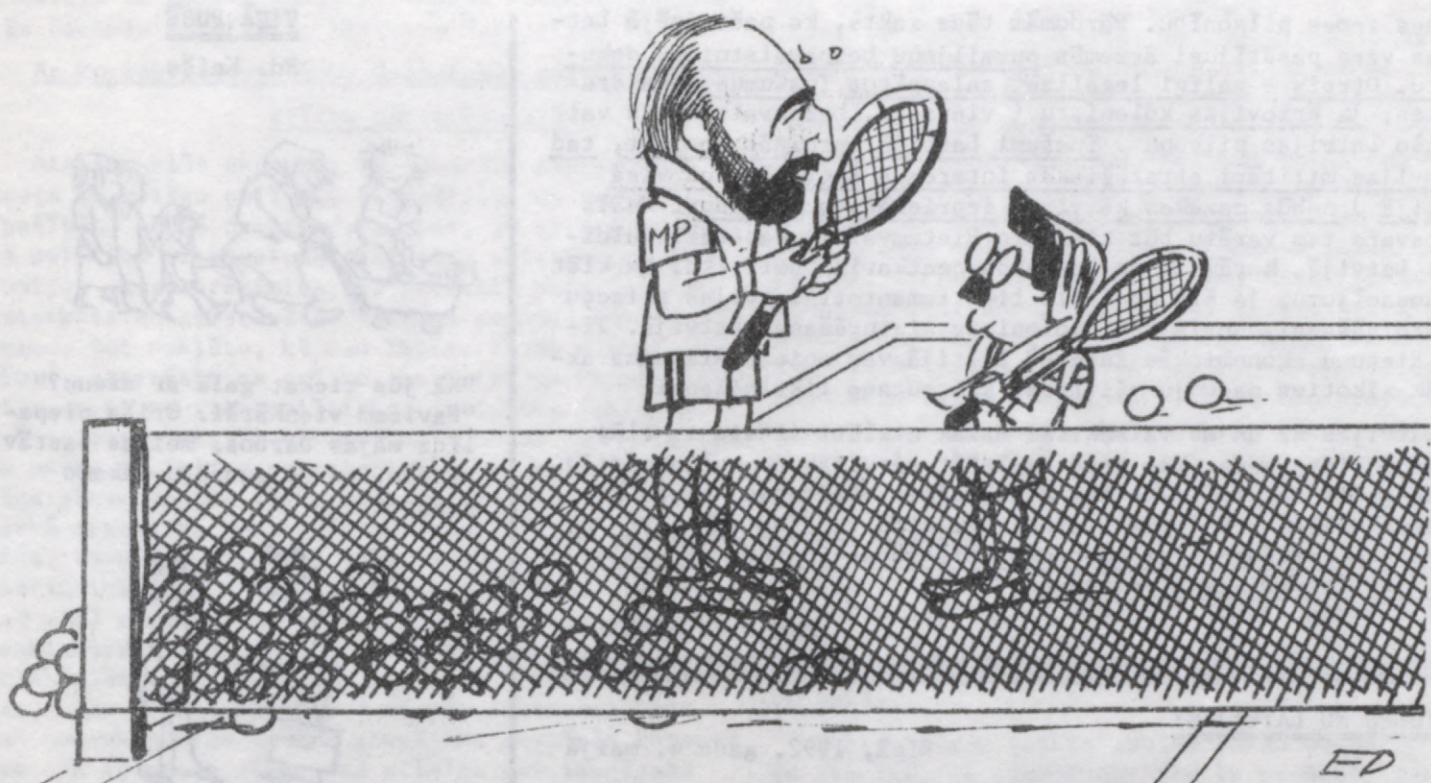
- "Direktor, vai tu arī nedomā sūdzēt savus grēkus?"

- "Vakar pietrūka benzīns, šodien riteņi. Redzēsīm, kas pietrūks rīt."

Ko gaida, to nevar sagaidīt.

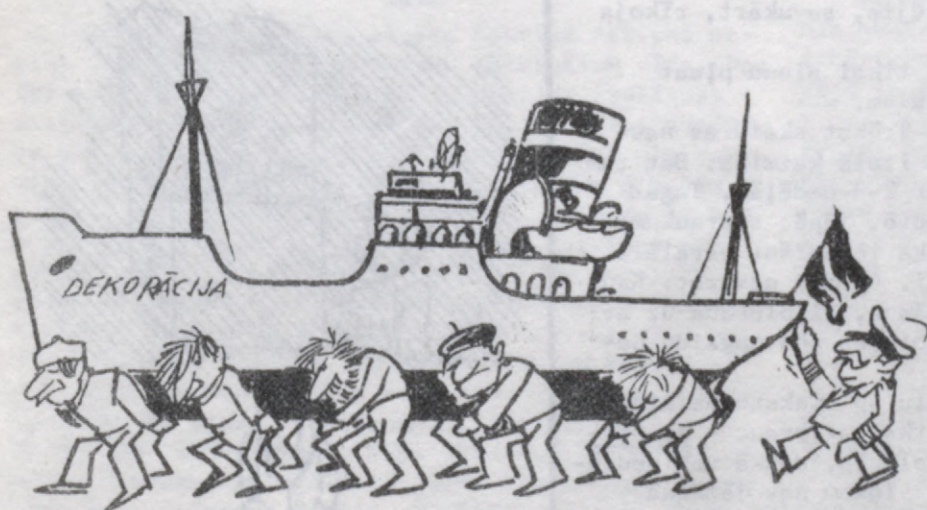
- "Krastiņ, tu esot gudrākais no viņiem visiem. Ar ko izskaidrojams, ka mūsu politiķi nespēj atvairīt divas lietas - kritiku un tenisa bumbiņas?"

... un tas karogs, kas brīvei celts,
vēl neizplīvo īsti...
- Viktors Līvzemnieks

- Kopš viņš sācis pūst jaundibinātajā
orķestrī, viņš pūš neciešami -

Latvijs flote iet Eiropā

Jūras vēstis Nr. 1

/ Turpinājums sekos /

Jaunības gados sāka iet jūrā.

Jūras vēstis Nr. 1

Rīgā, 1992. g. 15. maijā

... Mūsu slimnīcas pārdzīvo grūtus brīžus. Dažas pat esot uz bankrota robežas sakarā ar visu cenu celšanos. Par ārstēšanos slimnīcā gan mums esot jāmaksā 10 rubļi par dienu. Bet kas tā nu ir par naudu, ja par to nevar nopirkt ne kg sāls, ne sērskociņu paku! Ja maksu pēmtu lielāku, daudzi jo daudzi nebūtu spējīgi segt ārstēšanās izdevumus.

Poliklīnikās par ārsta pakalpojumiem jāmaksā 5 rubļi, par katru analīzi - 3 rubļi. Uz māju ārsta izsaukšana maksājot 10 rubļi. Tas jau pat benzīna izmaksu nesedz. Nu, tas tā, kamēr cilvēki aprod. Gan jau vēlāk cenas atkal pacels.

Jauno rubli tomēr ieveda. Nu visi žurnālisti klaigā vienā balsī, kādas būšanas un nebūšanas ar to sāksies. Jau tagad iebraucēji no citām republikām tirgū prasa dīvējādas cenas: vecā rubli tik un tik, jaunā - trīsreiz vairāk. Vai vienkārši neņem jauno pretī. Bet, kad šī jaunā rubļa nebija, cilvēki nesapēma algu par savu darbu divās līdz trīs nedēļās. Vai tas būtu bijis labāk?

...Nupat gaidu no skolas nākam pie sevis mazo līziņu. Autobusi no plkst. 9-16 nekursē, tāpēc viņa nevar no skolas tieši braukt mājās. Tad viņa nāk pie manis un sagaidām to brīdi, kad autobusi sāks kursēt. Pie piestātnes cilvēku jūra. Jāpalīdz bērnam tikt autobusā iekšā, lai lielie grūstīdamies nepagāž un nesamin.

Spēlējam cirku un riču-raču. Man gandrīz vienmēr nākas paspēlēt. Tad šī par mani iežēlojas un "neizsit" manu kauliņu. Tā izklaidējamies. Nebūtu to mazbērnu, dzīve reizēm liktos pavisam drūma. Vismaz viņi ar savām čalām un nebēdību liek aizmirst visas likstas.

Skola mazajām klasēm šogad beigsies 26. maijā. Vedekla nav izdomājusi, vai šovasar braukt ar meitenēm uz vasarnīcu. Viņai bieži jāierodas Rīgā, un meitenēm vienām bail vasarnīcā palikt, jo mežs turpat pāri ceļam. No autobusa pieturas krietns ceļa gabals jāiet caur mežu. Pašreizējā laikā tas nav patīkami. Un Rīgas dzīvokli tagad bez uzraudzības atstāt ir riskanti. Ne šā, ne tā.

Viens ministrs TV stāstīja, kādas varētu uz rudenī būt dzīvokļu cenas. To noklausījies, nodomāju: tad, laikam daudziem jo daudziem cilvēkiem nāksies pamest savas mājas un pārcelties pie laika (kamēr vēl silts) uz dzīvi kādā meža bunkurā. Tur vismaz nebūs jānosaltst. Uz zemiņas jumta varēs vēl redīsus un dilles audzēt. Nebūs par katru redīsu un dilles lapiņu (nevis pušķīti!) jāmaksā rublis. Jā, dzīvojam interesantā laikā. Vari pasmaidīt vai asaru noraust, kā nu kuņģis reizī esi noskaņots. Taču cerēsim, ka tas nebūs mūžīgi. Grūti bija arī kaķa beigās. Izdzīvojām. Vai tad nu šoreiz nespēsim?

Sūtu jums visiem vissirsnīgākos sveicienus!

E.

PAR LATVIJAS ZEMESSARGIEM

Intervija

Jauns un simpātisks, neprecējies, sešdesmitajos gados dzimušais ūsainais vīrietis Ģirts Kristovskis pieder tai paaudzei, bez kuņas darba necelsies nekāda Latvija - atkarīga vai neatkarīga. Ģirts ir ventspilnieks, kas no pirmajiem laikiem, kad bija iespēja darboties, iesaistījās sabiedriskajā darbā. Sakarā ar draudīgu ekoloģisku stāvokli Ventspilī, viņš dabiskā kārtā iesaistījās ekoloģiskajā darbā. Tā mēs toreiz viņu iepazīnām Haiko Vispasaules Latviešu Jaunatnes kongresā 1989. gadā. Ģ. Kristovskis joprojām ir Zaļo partijas loceklis un kā deputāts tās pārstāvis Augstākajā padomē. Šodien kādreizējo mūzikas skolu beigušo PSRS junioru čempionu šķēpmešanā, kam pēc izdevības gadās rakstīt dzeju, sauc cita nepieciešamība, cits svarīgs uzdevums - šodien viņš ir Zemessargu štāba priekšnieks kopš tās oficiālās dibināšanas pēc Latvijas neatkarības izsludināšanas. Viņš rūpējas par Lat-

vijas drošību. Tādā kapacitātē iznāca ar viņu apmainīties domām aprīlī, Rīgā.

J.: Kā Tevi iecēla Zemessardzes vadītāja amatā?

ĢK: Republikas vadītāji mani bija nolūkojuši un ilgāku laiku centās pierunāt.

Biju Aizsardzības un Iekšlietu komisijā. Apmeklēju vienības. Kad pienāca 1991. gada janvāra dienas, bija jāmetas organizātoriskajā darbā. Paši militāristi, būdami pieraduši tikai pie noteiktām schēmām poligonā, izrādījās lēti un neefektīgi. Galu galā, bija nespējīgāki izdarīt vajadzīgo darbu, nekā mēs, piemēram, Odisejs Kostanda, kas organizēja darbu uz ielas, un es, kas centos saskaņot darbību, sēžot birojā pie telefoniem.

J.: Vai tad radās Zemessardzes nepieciešamība?

ĢK: Nepieciešamība bija uzreiz pāriet ciņas līmenī, ja gadījumā otro reizi attīstītos tādi notikumi, kā toreiz janvārī, un lai tad neatkārtotos, kā 1940. gada jūnijā. Visus tos mēnešus, kamēr omonieši darīja savas nelietības, Iekšlietu ministrija palika inerta. Tautā bija reizē bailu un bezjēdzības izjūtas. Vienības jau bija veidojušās, bet tām nebija nekāda statusa un vēl mazāk ieroču, lai stātos pret VDK, omoniešiem vai Sarkano armiju. Martā ķērāmies pie Zemessardzes likuma. To paredzēja pieņemt rudenī - septembrī vai oktobrī. Tas nebūtu noticis bez lielām grūtībām, jo apstākļi bija joprojām smagi - netrūka omoniešu provokāciju un citu problēmu. Pučš PSRS norādīja uz likuma lietderību. Zemessardzes likumu pieņēma 21./22. augustā. Starp citu, 15. augustā biju aizbraucis uz Holandi, lai gatavotos Nevardarbīgās Aizsardzības centra darbam. Notika pučš. Kad atgriezies, likums jau bija pieņemts.

J.: Vai darbība, saistīta ar aizsardzību, nebija pretrunā ar Zaļo partijas locekļa pārliecību?

ĢK: Šajā lietā nesaredzu pretrunu ar manu pārliecību - to darbu daru, tāpēc ka Latvijai to vajaga. Pie tam biju pētījis nevardarbīgās pretestības virzienus. 1991. g. AP maija beigās lēma dibināt Nevardarbīgās Aizsardzības centru, kuņģis nolikumu biju rakstījis un ko būtu vadījis. Tajā pašā laikā taču arī rakstīju likumu par Zemessardzi.

J.: Pārejām uz Zemessardzes uzbūvi?

ĢK: Zemessardze ir valsts struktūra, kas piedalās drošības un kārtības garantēšanā un kuņas priekšnieks ir AP prezidijs priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs. Ir, apmēram, 800 apmācīti zemessargi un 12.000 neapmācīti. Pēdējais skaitlis varētu pieaugt līdz 20.000. Katrā rajonā veidojas Zemessardze. Ir jau izveidoti aptuveni 30 štābi. Brīvprātīgajiem iestājoties, pieprasa zvērstu, ir apmācības, kuņas māca reglamentu, apsardzi, medicīnas pamatus. Ir eksāmens, pārbaude pie psihiatra. Vairums brīvprātīgo ir latviešu, bet cittautieši arī var nākt. Nevar teikt, ka krievi uz to steigjas.

Tautība taču nav kritērijs, lai iestātos Zemessardzē. Ir skaidrs, ka pamatā kadriem jābūt lojāliem Latvijas valstij, sevišķi krīzes situācijā. Janvāra notikumos milicija izrādīja izteiktu pasivitāti. Tajā pastāv korupcija tādēļ, ka strādā daudzi iebrucēji, kuņģis apziņas līmenis ir nepietiekams un kuņģiem Latvija kā valsts var būt maznozīmīga.

J.: Mazliet pievērsoties citiem kārtības dienestiem - vai tādēļ milicijas vietā veidojas policija?

ĢK: Lēmumu par policijas veidošanu pieņēma jau 1991. gada pavasarī. Policijai kā tādai ir lielāks prestižs. Milicija ir PSRS veidojums, un tāda bija arī tās lojalitāte. Ir, apmēram, 12.000 darbinieki milicijā un policijā kopā. Rīgas milicijā ir 85 % sveštautiešu, republikas mērogā šis skaitlis ir nedaudz zemāks - 75 %.

Daudzi pašlaik iestājas, bet ir tikai viena mācību iestāde - Policijas Akadēmija, kas gatavo jaunus policistus. Tas radīs smagu problēmu līdz ar pārejas perioda beigām 1992. gada septembrī. Kas notiks tad? Likvidēs miliciju, bet nebūs gatava policija. Ja aiziet 2/3 prom, vīrus nespējot aizstāt, būs nepiepildāms vakuums! Domāju, ka pieņems papildlikumu - tādu kā izņēmuma likumu, lai nerastos pilnīgi nedroša situācija. Situācijas labošana prasa laiku.

Situācijas sarežģītība prasīja, lai veidotu AP Drošības dienestu ar 500 cilvēkiem. To vada Vectirāns, kas ir pakļauts Andrejam Krastiņam. Janvāra notikumu karstajos brīžos sanāca daudzi latviešu puisi, kuri bija bijuši speciālās armijas vienībās. Radās doma veidot nacionālu vienību, kurā visi sanāktu un aizstāvētu likumīgo valdīšanu - sūtniecību un parlamenta aizstāvēšanai un drošības jautājumiem parlamenta pakļautībā.

J.: Kāpēc tādi drošības dienesti ir vajadzīgi?

ČK: Tādi, blakus pieminētajam, ir Zemessardzei un dabiski Iekšlietu ministrijai. Nav izslēgtas zināmas kolīzijas, varbūt, šoruden. Bet tie ir arī nepieciešami, lai aizsargātos, piemēram, pret terorisma draudiem. Veidojas dažas nacionālās gvardes vai citi grupējumi, kuŗos salasās saujiņa cilvēku, kuŗu darbība ir taču jāapzina. Lielākais potenciālais drauds paliek Kazaku apvienība - tāda labi bruņota pagrīdes melnā sotņa, kuŗa var izmantot no Latvijas neizdzītos spēkus. Tās aizmugurē ir lielā kaimiņvalsts.

J.: Zemessardzes nozīme ir kārtības uzturēšana - Tu ceri nākotnē, lai attīstītos kaut kas līdzīgs Zviedrijas Mājas sargiem (Home Guards). Vai tāda būtu vienīgā Zemessardzes nozīme?

ČK: Domāju, ka Zemessardze varētu palīdzēt armijai. Mūsu jaunā Latvijas armija Aizsardzības Ministrijas pakļautībā ir atbildīga par valsts robežu aizsardzību. Rēķinot gan jauniesaucamos, gan dažus no padomju armijas pārnākušos virsniekus, Latvijas armijā pašlaik ir 1.000 zaldātu, bet paredzēts ir 4.000. Tomēr skaitliski tas paliek nepietiekami, tādēļ šeit jau palīdz robežas zemes-sargi.

Pie tam jāatceras, ka mūsu valstī ir līdz 400.000 PSRS atvaļināto virsnieku ar ģimenes locekļiem! Visumā, mobilizācijas pamats domājams būtu Zemessardze.

Galū galā, ir jāpanāk pieņemams apbruņojuma līmenis, kaut vai lai varētu reaģēt pret Sarkanarmijas provokācijām. Kā jau minēju, Zemessardze radās reakcijā uz janvāra pazemojumiem. Lai gan ir Latvijas Komitejas dibinātie Aizsargi, skaitliski nedaudzi un bez īpašas darbības, kas nostājās pret AP izraudzīto Zemessardzi, es teiktu, ka tautas apziņā Zemessardze mazliet atgādina Aizsargu tradīcijas un iemieso zināmu latviešu tautas lepnumu. Kāds ducis Latvijai uzticīgu un lojālu deputātu aprīlī jau deva zvērustu.

J.: Ir arī dzirdama kritika par dažu zemessargu nezolīdo izturēšanos?

ČK: Diemžēl, par spīti visām pārbaudēm, no tā nevar pilnībā izvairīties. Varbūt, šajā lietā ir mans lielākais uzdevums un izaicinājums. Ņemot vērā sabiedrību, kāda tā ir, ir neizbēgami, ka daži, kā teikt, vienu otru reizi "paklūp". Tas ir kultūras jautājums. Cenšos pārliecināt savus līdzdarbīniekus - cilvēkus ap sevi - un arī plānoju darbību izvērst plašāk, uzsvērot un atgādinot, ka vissvarīgākais ir attieksme pret cilvēku. Mēs nevaram mainīt cilvēku attieksmi pret sabiedrību, pret tās likumiem, ja paši nevaram cilvēcīgi izturēties pret citiem.

Tā kā tas ir, tiešām, kultūras jautājums, cenšos uzrunāt māksliniekus, lai viņi piedalās grūtajā uzdevumā. Aicināju kolēģu AP komponistu Imantu Kalniņu komponēt mūziku Zemessargu himnai, pats uzrakstīju dzejoli.

Zemessargi veidojot, nav tikai runa par Latvijas iedzīvotāju drošības aizsargāšanu, bet, tāda ir mana pārliecība, ir arī runa par Latvijas tautas ga-

ra atjaunošanu. Lojalitāte pret valsti iet caur lojalitāti pret zināmiem principiem.

J.: Paldies par interviju!

Jāsaka, ka reti ir tā gribēties pateikties par interviju. Jūtama bija ideālista principu saderība ar darba darītāja reālismu. Ģirts Kristovskis strādā ar prātu un strādā Latvijai.

ROLANDS LAPPUKE

Latvieši šovasar apciemo Latviju kā nekad. Mūsu līdzstrādnieks attēlojis, kad letiņi okupē lidmašīnu lidojumam uz Rīgu un ar to pašu atgriežas atpakaļ savās "nagaidu mitnēs".

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

Minsteres Latviešu ģimnazija no pašas dibināšanas laikiem dzīvojuši it kā pagaidstāvoklī, jo katru gadu no jauna runāts par šīs mācības iestādes darba izbeigšanu. Kopš 1989. g. tā dzīvo pārejas periodā, kam jāizbeidzas 1992. g., kad notiks skolas statusa pilnīga atzīšana.

Pienācis laiks izvērtēt 1991./2. mācības gadu un jautāt, vai ieceres piepildījušās.

Piešķirot skolai pilnvērtīgu (Ersatzschule) statusu, vācu iestādes (kā Izglītības ministrija), nodrošina lielu daļu no nepieciešamajiem līdzekļiem. Gandarījums bija liels, kad tās maija beigās skolas statusu apstiprināja ar atpakaļejošu datumu (1992. g. 1. janvāri). Tā nu varam teikt, ka galvenā šī gada iecere tiešām piepildīta. Pirmo reizi 46 pastāvēšanas gadu laikā Ministeres Latviešu ģimnazija ieiet nākotnē uz stingrākiem pamatiem i no pedagoģiskā, i no finansiālā viedokļa. Tālāk gribētos savilkt kopā, kā šis jaunais statuss īstenībā ietekmē skolas darbību un cik lielā mērā skolas problēmas ir atrisinātas. Gatavošanās tam prasīja pielāgošanos gan no skolas un skolotājiem, gan no skolēniem.

Skolas mācību programmas pielāgoja Ziemeļreinas-Vestfāles programmām. Iepriekšējā mācības gadā, direktriese V. Melngailes vadībā, uzrakstīja vadlīnijas vācu valodā latviešu literatūras mācīšanai, kuŗas bez ierunas atzina vācu iestādes. Vispār, skolotājiem bija jāgādā par to, lai daļa mācību līdzekļu būtu vācu valodā. Liela jautājuma zīme bija beigšanas pārbaudījumu gatavošana vācu valodā. Kā zināms, pārbaudījumu priekšlikumus latviešu valodas un vēstures priekšmetos paredzēja, tāpat kā līdz šim, latviski, bet citos priekšmetos, ka matemātikā, bioloģijā un mūzikā tiem ar šo gadu bija jābūt vācu valodā. Vācu skolu sistēmā priekšlikumus mēdz pārbaudīt skolu pārvaldes nozīmēts eksperts, un nereti tos mēdz atgriezt

ULDIS ĢĒRMANIS,

vēsturnieks, rakstnieks un par ekselence satīrists. Dr. U. Ģērmanis ir Latvijas Universitātes maģistrs ('43) un Stokholmas Universitātes doktors ('74), specializējies jauno laiku, īpaši Latvijas un Padomju Savienības vēsturē. Kā vaipagojumu par latviešu strēlnieku lomas skaidru izgaismojumu, Stokholmas Universitāte viņam piešķir doktora grādu. Ir vairāku saistīgu grāmatu autors - Latviešu tautas piedzīvojumi, Zili stikli, zaļi lauki un citu. Pazīstams kā ass satīrists - Dr. Ulafs Jānsone. Dzimis patiesības zīmē un nav domājams, ka Uldis savos komentāros varētu iesvērt kādas divkosības vai baltu pataisīt par melnu. Mūsdienu postīgos mūklajos daudzus atmodinājis no aizsappošanās. Patiesība sāp, bet arī dziedē.

Ed. Keiša šaržs un teksts.

kādas nepietakamības dēļ. Visus priekšlikumus pieņēma tikpat kā bez grozījumiem. Tas norāda uz pārbaudījumu labo līmeni un skolas mācību sasakapotību ar vācu prasībām.

Ne mazāk rūpju šīs maiņas sagādāja jaunajiem abiturientiem. No astoņiem trīs ir dzimuši Rietumos, pārējie - Latvijā. Neskatoties uz dzimšanas vietu, visus jau gadiem māca latviešu valodā. Tāpēc bija zināma nedrošība par to, vai skolnieki spēs veikt rakstiskus, tā mutiskos pārbaudījumus. Rezultāti iepriecināja - Universitātes durvis viņiem ir atvērtas. Tas nozīmē, ka, 2 vai vēl labāk 3 gadus pavadot Minsteres Latviešu ģimnazijā, pat ārpus Vācijas dzimušam skolēnam labi nokļūst abituriju vācu valodā ir pilnīgi pa spēkam.

Redzam, ka MLĢ pamati nodrošināti no birokrātiskā viedokļa. No citas puses šī vāciskā statusa nodrošināšana sarežģī ģimnazijas likteni. Tas īpaši attiecas uz skolotāju personālu. Še vācu prasības kļuvušas stingrākas, ciešāk turas pie vācu likuma pantiem. Visu skolotāju tiesības šobrīd ir atzītas, bet pagājušo gadu skolai bija jāšķīrās no diviem ilggadīgiem skolotājiem - Juņa Sila un Pēterā Purmaļa. Sogad latviešu valodu un arī krievu māca liepājniece Biruta Peire, toties mākslu - minsterietis Rolands Zemmelis (Semmel), ceturtais vācu tautības skolotājs MLĢ. Pie skolas vadības vajadzētu palikt tandemam Andrejam Straubergam un Fricim Zeiboldam (Seibold). Pirmais nodarbosies vairāk ar latviešu lietām, otrais - ar vācu.

Sarežģījums var rasties arī skolotāju skaita jautājumā, kas cieši saistīts ar skolēnu skaitu. Skolai būs nākotne, kamēr būs kvalificēti, vācu iestādēm atbilstoši atalgoti skolotāji un pietiekams skolēnu skaits. Svarīgāk - skolai būs latviska nākotne, kamēr būs latviešu skolotāji un skolēni. Te ir vietā apskatīt šo jautājumu mazliet tuvāk.

Ja skolas finansēšanas aspekts uzskatāms par nokārtotu, jāpiezīmē, ka vēl kārtojam internāta finansēšana. Internāta maksu lēš ap 1.100 marku mēnesī vienam skolēnam. Novienkāršojot analīzi, at-

risinājums ir divejāds. Pirmā iespēja - skola patur savu latvisko raksturu. Latviešu skolēnu skaitu ir iespējami uzturēt kaut vai ar Latvijas skolēniem. Diemžēl, šajā gadījumā ir jānokārto viņiem stipendijas. Pie tam, katru gadu ir joprojām jāgarantē maksājošo skolēnu skaits. Šie skolēni nāk no Eiropas vai no aizjūras zemēm. Pašlaik abiturijai atbilstošā vecuma jauniešu skaits ir mazliet sarucis. Nav veltīgi piezīmēt, ka šie skolēni nāks tikai uz latvisku skolu - citādi var atrast citus Eiropas baidīšanas veidus. Otrā iespēja - skola iegemtu citu raksturu, kuŗš vēl grūti definējams. Varētu būt Eiropas skola, bet varētu būt vāciskāka skola, ņemot vērā apstākļu spiedienu un iestāžu vāji slēptu gribu un labpatiku. Tādā gadījumā ir iespējams, ka uz skolu, kuŗas mācību priekšmetiem būtu austrumeiropiska nosliece, nāktu paprāvs skolēnu skaits no pašas vācu vides.

Skolas interesēs ir saglabāt savu latvisko raksturu. Jau otru gadu pastāv stipendiju programma, kas dod iespēju izraudzītiem Latvijas skolēniem mācīties MLĢ. Tā izrādījusies veiksmīga, kā to pierāda šo skolēnu sekmes mācībās. Tā būtu nedaudz jāpaplašina un jāturpina, lai katru gadu MLĢ dotu Latvijai savu abiturientu pulciņu. Pastāv citas finansēšanas iespējas. Ne tikai finansiālā ziņā, bet arī gaisotnes būtu vēlams, lai pastāvīgi brauktu skolēni no Amerikas kontinenta noturīgā skaitā. Šajā rakstā nav vietas izskaidrot, kāpēc viņiem vēl doties uz Minsteri. Visumā jāpiezīmē, ka, par spīti Latvijas durvju atvēršanai, MLĢ nebūt nav zaudējusi zināmas priekšrocības. Tā paliek kā platforma starp Latviju un Eiropu, Latviju un Ameriku, skolēniem sadzīvojot kopā vairākus gadus.

Tāds, galu galā, paliek lielais MLĢ uzdevums un vienreizējais aicinājums. "Labvēlīgi" kritiķi nesaredz vai pat nenovēl nekādu nozīmi ģimnazijas nākotnei. Ir jau skaidrs, ka Latvijas skolēni varētu doties uz Vāciju iet vācu skolās,

uzturoties vācu apstākļos. To arī vēlētos vācu institūcijas. Ir skaidrs arī, ka Latvijai ir nepieciešami cilvēki, kas ir izglītojušies ārpus bijušās Austrumeiropas, kas domā rietumnieciskāk, lai nu ko tas vien nozīmē. MLG sniedz Latvijas valstij nepieciešamo - rietumniecisko un latvisko. Pašreizējos apstākļos rietumnieciskošanās bez jebkādas saistības ar latvisko droši atsvešinātu jebkuņu pusaudzi no savas dzimtenes. Izrādās - Rietumi nav latviski, Rietumi ne vienmēr veicina domāšanu par uzpurēšanos kādai valstij. Tomēr saimnieciskās krīzes apstākļos Rietumu domāšana paliek izdevīgākā. Lai iegūtu šo domāšanas veidu, nezaudējot savas saites ar savu izcelsmi, šī īpatnējā skola, kāda ir MLG, paliek optimālais piedāvājums. Birokrātiskais kārtojas. Rūpēsimies un cīnīsimies tālāk par skolas garu! Tā ir joprojām mūsu kopējā atbildība, kā to arī uzskata Latvijas Izglītības ministrs Andris Piebalgs.

Tātad MLG - ne tikai pašas skolas dēļ, bet tādēļ, ka latviešu tautai reizē jāieiet pasaulē, reizē jāpaliek savā sētā.

ROLANDS LAPPUKE

FORUMS: PĀRDOMAS, VĒROJUMI, PIEZĪMES.

KRISTĪGĀ ĒTIKA - LATVIJAS VALSTS UN LATVIEŠU TAUTAS IZDZĪVOŠANAS PAMATS

Analizējot mūsu laikmeta raksturības visā pasaulē, it īpaši bijušajos totalitārisma režīmos Austrumeiropā un bijušajā Padomju Savienībā, šķiet, ka nekad cilvēki nav izrādījuši tik maz intereses par jebkāda veida teorētisku vai sistemātisku ētiku.

Kā pelēkas debesis lietainā dienā, ārēji nemainīgais totalitārisms gadu desmitiem ilgi smacējoši nomācis milzīgo koncentrācijas nometni aiz Dzelzs aizkara. Uz īsu mirkli pavīdēja saule, bet tad pie apvāršņa savilkās melni negaisa mākoņi. Kā jau pirms negaisa, gaiss ir spiedīgs, un ieilgušī pustumsa (neziņas un neskaidrības laiks) nomāc. Sajā ieilgušajā politiskās, ekonomiskās un sociālās neskaidrības laikā, tautas vadītāji un likumu lēmēji arvien biežāk sāk prasīt ētiskas dabas jautājumus. Kaut arī Totalitārisms kā fizisks ļaunums un reālitate ir izzudis, tā bijušie ideologi un kalpi lielā skaitā turpina pildīt augstus valdības amatus. Tāpēc izskan šādi jautājumi:

Kuŗu tiesāt? - Kuŗu turēt atbildīgu? - Kuŗu apsūdzēt? - Kuŗu attaisnot? - Kam piedot? - Kuŗš bijis noziedzīgs nodevējs, bet kuŗš gudrs taktiķis? - Kuŗu sodīt? - To, kas "tikai" izpildījis pavēles (t. i., pats pesoniski vajājis un slepkavojis cilvēkus) vai to, kas pavēles devis? - Bet kā ar tādām, kas pavēles tikai nodeva tālāk? - Un kā ar tiem, kas zināja par notiekošo ļaunumu, bet to noklusēja? - Vai bija attaisnojama "tikai formāli" iestāties Hitlera nacistiskajā vai komunistiskajā partijā, lai iespēju robežās it kā kaut ko mainītu vai panāktu no iekšienes? Vai tas bija (ir) ētiski? -

Kas nospraudīs skaidrus Kritērijus? Kas pateiks, kas ir labs, kas ļauns, morāls vai amorāls, taisns vai netaisns, vērtīgs vai bezvērtīgs, ētisks vai neētisks?

Kāds politologs rakstā "Nāciju izdegšana" ("Burnout of the Nations") par tagadējo stāvokli Austrumeiropā un Orientā raksta šādi: "Vai jūs zināt, kas notiek? Apjukums pārtop tikumā! Viena mūža laikā mēs dzīvojam un vairākkārt mirstam. - Neiespējami? Ja vien jūsu sirds vēl nav pārakmeņojusies, jūs to šodien pieredzēsiet katrā pasaules zemē. (...) Iekšējā spriedze cilvēkā bija sakrājusies pārāk ilgi. Bezizejas sajūta vairs nebija apslāpējama." 1

Ir jābūt izejai, ceļam, formulai, gudrībai, atziņai un patiesībai. Pretējā gadījumā, kā secina pieminētā raksta autors, neizbēgami notiks "Civēka gara eksplozija". 2 Šādā ekstrēmā situācijā cilvēka gars, kā civēka pēdējā instance, lūko rast

garīgi eksistenciālu atrisinājumu. Taisnības, patiesības un ētikas skaidrie principi ir jāpie-dzīvo. Tos nevar teorētiski apgūt no gudrām grāmatām, bet vienīgi pastāvēt ticības spēkā ("Lai jūsu ticība nebūtu pamatota cilvēku gudrībā, bet Dieva spēkā." (1 kor. 2:5)).

Ir nepieciešams zibens uzliesmojums, lai izklīdētu smacējošo gaissu, pašķirtu tumsas mākoņus un ļautu cilvēkam ieraudzīt patiesību un saskatīt reālītāti. "Jo Dievs, kas ir sacījis, lai gaismā aust no tumsības, tas ir atspīdējis mūsu sirdīs, lai dotu Dieva godības atziņas gaismu Kristus vaigā" (2 kor. 4:6). Šī Gaismā vienklausus ir kā svaiga gaisa vēsma, kas cilvēkam beidzot ļauj brīvi elpot. Šī Gaismā cilvēkam dod eksistenciālās vērtības būtiskām dzīves pārmaiņām.

Un tomēr, Gaismu gaidot pastāv briesmas, jo izmisušie un novārgušie cilvēki neraugas šī laikmeta zīmēs un nespēj tās saprast. Kristus runā par to, ka cilvēkiem jāizprot laikmets: "Kad jūs rietumos redzat paceļamies mākonī, jūs tūlīt sakāt: Būs lietus - un tā arī notiek; Un kad no dienvidiem pūš vējš, jūs sakāt: Būs karstums - un tā notiek. Liekuļi, par zemes un debess izskatu jūs protat spriest, kāpēc jūs neprotat spriest par šo laikmetu?" (Lk 12:54-56)

Šie garīgi izsmeltie un pagurušie cilvēki atraujas no reālitates un noslēdzas tumšos pagrabos. Viņi neizprot šī laikmeta zīmes, jo viņi tajās raugās mākslīgā gaismā. Šādas apātiskas letarģijas galējā konkvence var nozīmēt garīgu nāvi.

Raksta "Nāciju izdegšana" autore Kristina R. Kuo (Cristina R. Kuo) tālāk saka: "Virspusēji raugoties, varētu šķist, ka brīvības liesma bija no jauna iedegta. Patiesībā cilvēce bija "izdegšanas" procesā. (...) Izdegšana ir psiholoģisks termins. Tas apraksta cilvēka fizisko un garīgo spēku izsīkuma stāvokli, kuŗu izraisa cilvēka ziedošanās kādam dzīves veidam un mērķim, kas konsekvēnti nav spējis dot iecerētos rezultātus. Īstenība nekad neattaisno cerības. Izdegšanas upuri ar laiku atklāj, ka viņiem nosūkta vitālitate, enerģija un spēja funkcionēt. Izdegšanas briesmas izpaužas apstākļi, ka tā noris dažādās pakāpēs. Tā attīstās palēnām, bet pienāk brīdis, kad prāts pārvēršas jūtu "pulvermucā" un iekšējā sistēma sabrūk.

Arī nācijas var izdegt.

VIRZIENA TRŪKUMS

Virziena trūkums ir viens no galvenajiem faktoriem, kas noved pie izdegšanas. Bez skaidra virziena nospraušanas, cilvēki kļūst nedroši, nobažījušie un bailīgi. Tikko eiforiija par jaunat-rasto brīvību sāka saplakt, vienlaikus sāka izpausties dzīves īstenība.

' Mēs taustāmies uz priekšu, meklēdami ceļu uz nākotni' - 'Mēs nezinām, kā šis eksperiments beigsies' - 'Civēku vairums sajūt, ka mums darīšana ar tiem pašiem vēžiem, tikai citā kultūrē.' - Mēs nezinām, ko īstī nozīmē sociālas demokrātijas jēdzien... to zina tikai Dievs.'

Jaunatbrīvoto tautu valdību galvas un diplomāti jautāja: 'Kādā virzienā lai vedam savu valsti? Vai tas, kas bijis iedarbīgs Rietumos, dos panākumus arī mūsu kultūrai, mūsu tautām, mūsu domāšanas veidam?' 3

Kā mēs domājam? Kādi kritēriji nosaka mūsu domāšanas veidu? Mūsu domāšanas veidu iezīmē mūsu būtība, mūsu kapacitāte un apstākļi, kas ir noteikuši mūsu audzināšanu. Cilvēks zina no pieredzes, ka nav pareizi "lolot tukšas cerības. Bet kam ir vērts dzīvot, ja nav cerības? Cilvēki gaida un mēģina ar dzīvi tikt galā doto iespēju robežās." 4

NOLIEGŠANA - PATIESĪBAS NEZINĀŠANAS UN ĒTISKU PRINCIPU TRŪKUMA SEKAS

"Starplaikā sasprindzinājums turpina pieaugt. Lai padarītu sevi nejūtīgu pret savām garīgajām mokām, izdegšanas upuri noliedz, ka tas, ko viņi

piedzīvo, patiešām notiek. Viņi dzīvo tā, it kā viss būtu kārtībā.

Toties problēmu noliegšana vienīgi novilcina konfrontāciju ar īstenību. Ko mums vēstī mūsdienas cilvēces stāvoklis?

Tādi disidenti, kā Krievijas Aleksandrs Solžepicins un Čehoslovākijas Vaclavs Hāvels ceļas kājās un pasaka atklātībai: "Bet mēs taču dzīvojam melos!"⁵

Ko nozīmē dzīvot melos, bet vienlaikus tiekties pēc patiesības, brīvības un neatkarības? Balstoties uz doto realitāti, mēs varam tikai secināt, ka šis ir gan apzināts, gan neapzināts process, kuŗā sekas vienmēr būs reāls un aktīvs ļaunums.

Sis nav tikai pieaugošas noziedzības, morāles problēmu, ekonomiskas krīzes vai cita veida sociālu nepilnību jautājums. Problēmas kodols ir spēki vai cilvēki, kas ar savas varas, ietekmes vai sabiedriskā stāvokļa palīdzību veicina morāli ētisko vērtību sajūmu un vispārējo neskaidrību, tādējādi padziļinot izdegšanas stāvokli. Ar šādu rīcību viņi kavē tik ļoti nepieciešmo morāles un ētikas kritēriju izveidošanu un izplatīšanu. Līdz ar to atsevišķu cilvēku un veselu nāciju izdegšana turpinās. Svētie Raksti saka: "Tie ir akli aklām ceļā rādītāji; bet, ja akls aklam ceļu rāda, tad abi divi iekritīs bedrē." (Mt 15:14)

Kristīgā ētika ir vienīgā izeja no šīs situācijas.

Pareizs un precīzs šķiet Dītricha Bonhēfera (Dietrich Bonhoeffer) konstatējums: "Ja ļaunums ārēji pieņem gaismas, labdarības, lojalitātes un atjaunošanas formas, ja tas pielāgojas vēstures prasībām un sociālajai taisnībai, tad - ja to skaidri saprot - tas ir papildus pierādījums ļaunuma neizmērojamībai."⁶

Kā tas izpaužas?

Lai to pilnībā izprastu, nepieciešama neliela atkāpe. Vēsturiski un politiski ir pierādīts, ka hitleriskais fašisms/nacisms un marksisms/ļepinisms bijuši lielākie ļaunumi, kādi vērsti pret cilvēci. Politoloģijā Hitleru un Staļinu, kā arī fašismu un komūnismu pa laikam mēdz dēvēt par diviņiem. Izejot no upuru skaita, noziedzību apjoma pret cilvēci un savā visaptverošajā ļaunumā, komūnisms vēl pārspēj hitlerisko fašismu. Un tomēr, kā vispār iespējams mērit ļaunumu un tā izmērus? Kādas mērvienības būtu jālieto? Vai nomocīto upuru skaits? Vai sadistiskās spīdzināšanās sakropļoto cilvēku skaits? Kaut arī visi šie kritēriji ir ievērojami ļaunuma simptomi, tie tomēr nedefinē pašu ļaunumu. Ļaunums ir grēka rezultāts, bet grēka avots ir sātanā realitāte.

Komūnisma ideoloģiskais un antifilozofiskais iespaids uz cilvēci ir bijis tik postošs, ka šī ļaunuma graužošās sekas visā Austrumeiropā būs jūtamas vēl ilgu laiku. It sevišķi tas sakāms par postu garīgajās sfairās: vairākas paaudzes izaugušas melu mācību, nodevības un krāpšanas gaisotnē. Šādu dziļi iesakņojušos garīgu deformāciju nav iespējams izdzēst vai izārstēt ar brīvības un neatkarības deklarācijām. Tāpat kā nodarītais posts ir garīga rakstura, arī atlabšanas procesam jānorit garīgi.

KĀPĒC PASAULE IR TOLERANTĀKA UN IZPROTOŠĀKA PRET LIELĀKO NO DIVIEM ĻAUNUMIEM?

Kāda būtu bijusi pasaules (kā arī preses un radio politisko komentētāju!) reakcija, ja pēc Hitlera diktatūras sagrāves Vācijas jaunās valdības sastāvā ieltu 85% bijušo nacistu partijas biedru? Tāpat varam tikai aptuveni iztēloties pasaules sašutuma un protesta vilni, ja demokrātiskā ievēlētā Vācijas valdība būtu saglabājusi Gestapo struktūru, izdarot vienīgi nenozīmīgas personālizmaiņas šīs noziedzīgās organizācijas vadībā. Vai pasaule būtu apsveikusi un akceptējusi jaunu, neatkarīgu Gebelsa avīzes versiju, kuŗas nosaukums, piemēram, būtu bijis "Neuer Völkischer Beobachter"?

Mēs zinām, ka tas būtu bijis pilnīgi neiedomājami, jo visa pasaule nosodīja Hitlera diktatūru

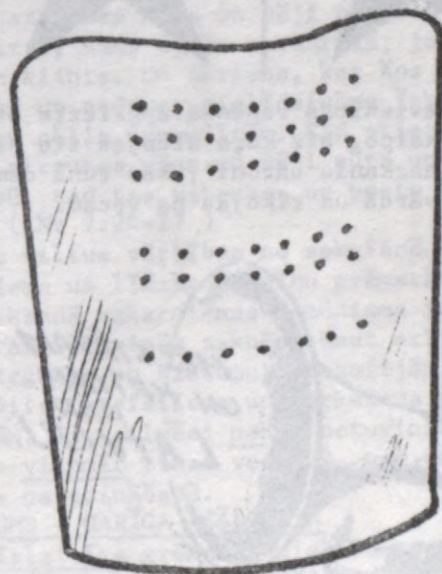
DZĪVES VIRPULĪ NO ED. KEIŠA ALBUMA

Pie ilūzijas jāpierod.

Ieteic 21.000 bezdarbniekus nodarbināt ziemas malkas sagādei, bet aina top bēdīga, ja atceramies, ka stagnācijas laikā cilvēki iemācījās slaistīšanās amatā, no kā mums jā-tiek vaļā vispirms.

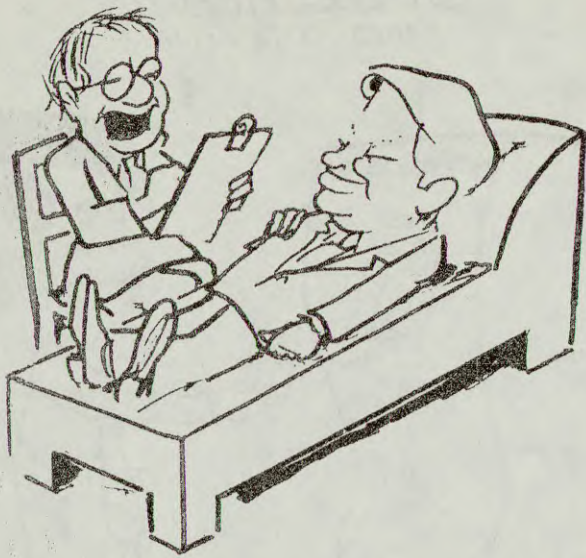

Latvijas policistu aizsardzes vairogs garīem augumiem, vidējiem un pavisam mazajiem.

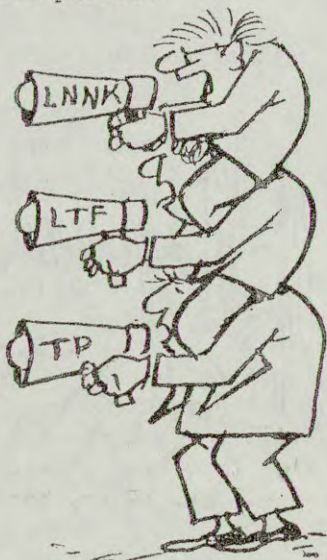
(Turpinājums nākamajā lappusē!)

Lūdzam lasītājus, kas to vēl nebūtu izdarījuši, nokārtot abonementa maksu par 1992. gadu! Jūsu atsaucība gaidīta nekavējoties.

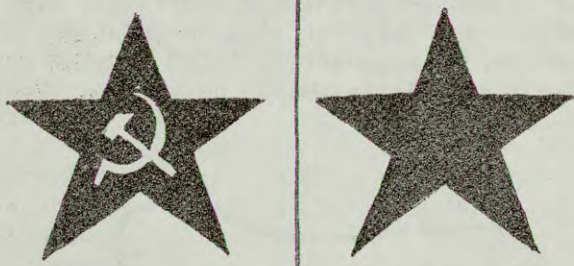
Red.

- Ko jūs darītu, ja saņemtu 50 milj. dolāru?
- Es Krievijā būvētu vairākas Disnejlandes.
- Vai Jūs palīdzētu arī Latvijai?
- Es nokārtotu lielo parādu.

Pa trijiem tā lieta droša.

Padomju Savienības vapenis apgriezts otrādi joprojām kalpo, aiz kuŗa slēpjas tie paši agrākie 'sarkanie baroni', kas runā demokratijas vārdā un rīkojās pa vecam.

BOJĀRA JAUNĀ SKAŅU PLATE

Skan lieliski, bet, kad vēlētāji piešmaukti, rīkojās otrādi.

/ Turpinājums sekos /

kā visaptveroši ļaunu. Mēs zinām arī to, ka pasaule ne tikai vien atviegloti uzelpoja, ka šī ēra ir beigusies, bet tā pieprasīja atbildīgo personu tiesāšanu. Nirnbergas prāvas apsūdzību veidoja 3 atšķirīgas daļas: Noziegumi pret mieru (agresīva kara plānošana un uzsākšana), Kara noziegumi (pārestības iepretim civiliedzīvotājiem un viņu nogalināšana, gūstekņu noslepkavošana, īpašuma izlaupīšana utt.), Noziegumi pret cilvēci (civiliedzīvotāju / pirms kara un kara laikā / pakļaušana verdzībā un iznīcināšana politisku, rasistisku un reliģisku apsvērumu dēļ). Šīs prāvas iedibināja jaunus principus starptautiskajā likumā: katrs cilvēks ir atbildīgs par savu rīcību.

Visas augšā pieminētās noziegumu kategorijas tāpat attiecināmas arī uz totālitarisma un diktatūras komunistisko versiju. Tāpēc gribas vaicāt: kāpēc pat bikli ierosinājumi, ka līdzīgā prāvā būtu tiesājamās arī par komūnisma noziegumiem atbildīgās personas, izraisa niknus, emocionālus protestus? Kāpēc komūnisma gadījumā šādu prāvu dēvē par "raganu medībām", kamēr nacisma noziedznieku tiesāšanu uzlūkoja par attaisnojamu un nepieciešamu? - Kad bijušais ASV prezidents Ronalds Rēgans savā laikā nosauca komūnisma impēriju par ļaunu, "vārda ļauns" lietošana izraisīja izsmiekla svilpienus.⁷

Sī ļaunuma nosodišanas vietā izskan aizradījumi, "ka mēs pārspīlēti reaģējot uz pārejošām nepilnībām marksisma iedzīvināšanā. (...) tiks teikts un rakstīts viss, izņemot patiesību: mums nebija taisnība.⁸ Pasaule gaviļē par oficiālo paziņojumu, ka VDK "reorganizējoties no iekšienes" un ka tai turpmāk būs "Cilvēcīgāka seja". Šī amorālā attieksme šķiet sasniegusi savu kalngalu, kad avīzēs lasām, ka šodien tūristiem piedāvā organizētas tūres "slepenās policijas saušalīgajās ģubļankas telpās, kur ieslodzītos (nevainīgus cilvēkus! - Ē. J.) spīdzināja kamerās bez logiem.⁹

'Tūristu gids', kāds VDK leitnants, apliecina: "Mūsu darbinieki piedalījās represijās. Bet viņi tikai izpildīja pavēles. Šodien jau ir viegli viņus kritizēt, bet arī viņiem bija ģimenes un bērni. Ja kāds pavēli neizpildīja, viņu pašu varēja nogalināt."¹⁰ Ieejas biļete šādai pastaigai pa moku, nāves un murgu telpām un koridoriem maksā 35 dolārus. Šajā cenā ieskaitīts vācu alus vai importēti atspirdzinājumi, kuŗus pasniedz starpbrīdī, kamēr 'gids' tūristus izklaidē ar anekdotēm un humoristiskiem stāstiem par spiegiem. Pati piedalīšanās šādā izklaidējošā pastaigā pa čekas moku kambariem - laikā, kas šis ļaunuma instruments vēl aktīvi darbojas - liecina par turpat perversu ļaunuma piecēšanu.

Tāpat pasaulei, šķiet, nav arī iebildumu pret apstākli, ka bijušo komunistisko diktatūru 'jauno' valdību sastāvā ir, apmēram, 85 % bijušo kompartijas biedru. Gluži otrādi, mēs lasām presē (un atkārtojam!), ka komūnismam ir jauna seja, ka tas transformējies 'sekulārā humānismā', 'liberālismā' utt. Pasaule akceptē šo 'pārmaiņu uz labo pusi' un to pat apsveic (Un tomēr, pasaule nekad nebūtu pieņēmusi nacisama un fašisma atdzimšanu kaut kāda veida 'humānistiskā nacisma' izskatā!).

Tāpat kā visās pārējās zemēs, kas gadu desmitiem ilgi atradušās totālitarisma jūgā, arī Latvijā cilvēki ir izdeguši un izmisīgi meklē kādu virzienu.

Kādus kritērijus viņiem piedāvā? Pie kā lai viņi griežas? Kam viņi var pīlnībā ticēt? Vai redzamas personas (politiķi, rakstnieki, mākslinieki un citi), kas sava kolaboracionisma dēļ agrāk būtībā bija pret tautu, bet tagad šķiet pārnākuši tās pusē, tautai patiešām vēl labu? Kuŗas personas spētu godīgi un skaidri definēt izdzīvošanai esenciālās vērtības, tādējādi paši kļūstot par tautas paraugiem un priekšzīmēm?

Šajā vispārējās neskaidrības un vērtību sajukuma laikā redzamas un pazīstamas personas, kas neredzti savas popularitātes dēļ vien jau tiek uzskatītas par autoritātēm, mulsina tautu ar šādiem un līdzī-

giem uzskatiem:

Kāds pazīstams latviešu dzejnieks 1991. gada oktobrī Maskavā vienlaikus pildīja divus amatus: viņš bija Latvijas oficiālais pārstāvis (tagad vēstnieks) Maskavā un reizē PSRS Augstākās padomes deputāts. Kādā avižu rakstā viņš stāsta par saviem pienākumiem Maskavā. Viņš, starp citu, raksta: "Kamēr mūsu rietumrobežas neviens cits nekontrolē kā vien PSRS robežsargi, tikmēr PSRS AP deputāta statuss man ir instruments, ar ko celt Latvijas neatkarības ēku. Līdzšinējās pilnvaras aizsviedis, es atgādinātu amatnieku, kas, ielicis mājai pamatus, aizsviež labāko amatrīku, ar ko šo ēku uzcelt." ¹¹

Kādu secinājumu šis - šķietami nevainīgais - apgalvojums izraisa cilvēkos, kas šo dzejnieku uzskata par autoritāti? Tas viņiem māca, ka īslaicīgs kolaboracionisms ar apspiedēju (t.i., ar ļaunumu) ir gudra un attaisnojama rīcība, kas nesīs augļus un atmaksāsies nākotnē; tas māca, ka kompromiss ir sinonīms gudrībai - tātad patiesss tikums; ka īslaicīga, kalkulēta politiska 'atdošanās' ideoloģiskam pretiniekam nav vis amorāla, bet morāli attaisnojama. - Bet vai ir kāda atšķirība starp šī dzejnieka viedokli un kādas dāņu prostitūtes teikto televīzijas intervijā, ka viņa savu miesu taisās pārdot tikai ierobežotu laiku, jo viņa šodien ar prostitūciju nodarbojoties tikai tāpēc, lai nodrošinātu, ka viņai vēlāk nebūtu tā jādzīvo. Nākotnē viņa gribot vest mierīgu un klusu dzīvi kopā ar savu meitu. -

Un tomēr, kaut arī abas situācijas ir visai līdzīgas (vienā gadījumā ir runa par miesas prostitūciju, bet otrā gadījumā par garīgu prostitūciju), daudziem, kas dāņu prostitūtes 'dzīves filozofiju' nosodītu kā amorālu un neakceptējamu, pieminēta latviešu dzejnieka aprēķinošā pieeja liktos pieņemama.

- Kādā apjomīgā intervijā tagadējais Latvijas ārlietu ministrs stāsta par savu pieeju un taktiku, tiekoties ar pasaules politiķiem. Tikšanās reizēs ar senatoriem, ASV Kongresa locekļiem vai citiem augsta līmeņa politiķiem, viņš labāk runā par sportu, zirgiem vai līdzīgām temām nekā par Molotova-Ribentropa paktu: "Ja aiziesi un teiksi: ziniet 1939. g. Ribentrops un Molotovs noslēdza paktu, un mēs, tagad nabadziņi, ziniet, tiešām piecdesmit gadus, mums ir tik grūti, un cilvēki mirst un slimo, dzimst neveseli, un mums nav zāles - tad ilgi viņi tevī neklausīsies, tas nedarbojas." ¹² Intervijas turpinājumā viņš izceļ 'salonu lauvas' attieksmes lielo nozīmi šādās sarunās; esot jāprot stāstīt anekdotes, runāt par kāršu spēlēm, nevis jāstāsta par drūmajiem apstākļiem Latvijā, lai iegūtu politisko partneru vai sarunu biedru ievērību.

Ko apmulsušajai tautai vēstī ārlietu ministra ieteiktais komunikācijas modelis? Tas vēstī, ka ir pareizāk runāt par patīkamām lietām, nekā atsegt patiesību un to sludināt. - Svētie Raksti atklāj reālītāti cilvēkā, kas, it kā atzīdams Dieva Patiesību un Taisnību, sava grēcīguma dēļ vienlaikus tomēr izvairās no tās ("Nesludiniet mums patiesību, sludiniet mums patīkamas lietas, sludiniet viltu! / Jes. 30:10 /).

Kāda pazīstama latviešu māksliniece Radio Brīvās Eiropas intervijā izteicās, ka pa laikam patiesība esot jāupurē vienprātībai. Viņas ieteikums: "Nedrīkst kādreiz nosaukt lietas īstos vārdos." ¹³ Vēl viens padoms no plaši pazīstama cilvēka, kas vedina prom no patiesības, prom no godīguma!

Šie ir tikai nedaudzī piemēri 'līnijai', kādu pēdējā laikā nākas novērot: ietekmīgas un redzamas personības sludina un attaisno kalkulētu kolaboracionismu, slavē kompromisu kā gudru paņēmieni nozīmīgu un 'vērtīgu' mērķu sasniegšanai un mudina uz patiesības noklusēšanu, lai nodrošinātu panākumus nākotnē. Viņi pieļauj domu, ka mērķis attaisno (jeb kādus!) līdzekļus - domu, kas sludina makjavelismu tīrķultūrā.

Šādas negatīvas 'vērtības' ir bīstamas pašas par sevi, bet to kaitīgumu vēl daudzkārt kāpina apstākļi, ka tās kā 'pozitīvas' iesaka un atbalsta cilvēki, kurus tauta uzliūko par autoritātēm. Rezultātā

patiesās morālās un ētiskās vērtības kā gods, sirdsapziņa un patiesība nepiemin nemaz vai labākā gadījumā - ar līdzjūtīgu smaīdu - kā vienības izpaušmi.

Tautas apmulsumu, nedrošību un vērtību sajukumam nevis izkļiedē, bet tautā vairo un veicina vēl dziļāku neskaidrību. Šīs negatīvās anti-vērtības ir 'vecā' (totālitarā) komunistiskā režīma redzamās atliekas. Vienmēr jāpatur prātā, ka šis režīms balstījās uz meliem, krāpšanu un negodīgumu. Lai sabiedrību uz visiem laikiem atbrīvotu no šī negatīvā pagātnes mantojuma, jānotiek šķīstīšanās procesam. Čehoslovākijā šāds process ir jau sācies, lai jauno politisko režīmu attīrītu no vecā režīma metodēm un domāšanas veida. "Šī procesa nosaukums ir lucrace, kas čehu valodā nozīmē šķīstīšanās." ¹⁴

Šī vārda nozīme vien jau rāda, ka šis svarīgais process nav atriebība (raganu medības), bet eksistenciāli nepieciešama, lai nācijai un valstij nākotnē nodrošinātu stingrus pamatus.

Arī pieminētais latviešu dzejnieks runāja par Latvijas neatkarības un brīvības 'pamatiem', bet viņš ieteica likt šos pamatus ar viltību un aprēķinu. Šāda ēka neizbēgami sabruks, jo 'jaunie' valsts pamati būs tikpat satrūdējuši un nedroši kā vecie. Meli, negodīgums un krāpšana veidoja komunistiskā totālitarisma pamatus, lai saglabātu varu un noturētu tautas apspiestībā. Tikpat neētisks un amorāls ir apsvērums, valsti no jauna celt uz melu, negodīguma un krāpšanas pamatiem, lai nākotnē, šķīetami, nodrošinātu kalkulētus labumus. Arī šāda ēka sabruks!

Svētie Raksti atklāj, ka Dieva mūžīgo likumu pamats kā garīga reālītāte ir likta cilvēka esamībā, tāpēc dzīve pēc šiem likumiem ir vienīgā iespēja dzīvot svētīgu, laimīgu dzīvi, ceļot uz šiem pamatiem, nevis uz šīs pasaules 'salmu' viltus vērtībām. "Bet katrs lai pielūko, kā viņš to (ēku!) ceļ. Jo citu pamatu neviens nevar likt, kā to, kas jau ir likts, proti, Jēzus Kristus. Bet ja kas ceļ uz šā pamata zeltu, sudrabu, dārgakmeņus, koku, sienu vai salmus, katra darbs tiks redzams: tiesas diena to atklās, jo tā parādīsies ar uguni, un kāds kuŗa darbs ir, to uguns pārbaudīs. Ja kāda darbs, ko tas cēlis, pastāvēs, tas dabūs algu; ja kāda darbs sadegs, tam būs jācieš." (1 kor 3:10-15) - "Tāpēc ikviens, kas šos manus vārdus dzird un dara, pielīdzināms gudram vīram, kas savu namu ceļ uz klints. Kad stiprs lietus lija un straumes nāca un vēji pūta un gāzās šim namam virsū, nams tomēr nesabruka; jo tas bija celts uz klints. Un ikviens, kas šos manus vārdus dzird un nedara, pielīdzināms ģeķim, kas savu namu cēlis uz smiltīm. Kad stiprs lietus lija un straumes nāca un vēji pūta un gāzās namam virsū, tad tas sabruka; un posts bija liels." (Mt 7:24-27)

Tāpēc viltus vērtības no sekulārā humānisma, liberālisma un līdzīgu mācību grāmatām, kādas šodien skandē vakardienas komūnisma ideologi, ir jāizrauj ar visām saknēm. Kaut arī tās ārēji šķiet aizgūtas no Rietumu filozofijām, tās būtībā atbilst sociālisma un marksisma pamata doktrīnām. Tās cilvēci nekad netuvinās brīvībai, tās vienmēr tikai vedušas, ved un vedīs cilvēkus pazudināšanā.

ĻAUNUMS - GARĪGA REĀLITĀTE

Arī īslaicīga grēka apspiešana nevar izdzēst vainas apziņu. Par spīti mēģinājumiem pārliecināt sevi (un citus!), ka darot kaut ko sliktu tomēr gūstami labi rezultāti, vainas sajūta ar laiku tomēr neizbēgami nomāks cilvēka apziņu. Tieši par šīm norisēm cilvēka sirdsapziņā varam lasīt kādā rakstā, kuŗā atreferētas Hitlera režīma bijušo aktīvo līdzdalībnieku un viņu radnieku pārdomas. "Daudzi cilvēki, kas izdzīvojuši šo laiku, savos stāstījumos atklāj pašiem nepatīkamo atziņu, ka pretestībai un sadarbībai

pa laikam jāiet roku rokā. Kāds bijušais virsnieks paskaidro: 'Vienīgais veids, kā laika posmā starp 1933. un 1945. gadu varēja panākt izmaiņas Vācijas valdībā, bija sadarboties ar vācu armiju, nevis nostājoties pret to.' Kāds cits, savukārt, saka: 'Hitleru vienīgi varēja apkarot, paliekot armijā.' Bellera kundze spilgti atceras to armijas un policijas ierēdņu vainas un neomulības sajūtu, kas palika savās vietās, kaut arī viņi cīnījās ar līdzdalības, bezpalīdzības un vainas apziņu. 'Pēc manām domām, viņš visvairāk pārdzīvoja to, ka viņš nekā nevarēja grozīt, kaut arī pats strādāja policijā.', tā saka kāda atraitne, atceroties sava vīra reakciju uz nacistu antisemitisko trakošanu, t. s. 'Kristalnacht'.¹⁵

Tātad ļaunums ir garīga realitāte, kuŗas avots ir grēks.

Visi cilvēki ir grēcīgi. Mārtiņš Luters ir teicis, 'ka tas pieder grēka dabai, ka tas negrib saukties par grēku, kļūdu un samaitāšanos. Nevienš ļaundaris, netiklis, laulības pārkāpējs nesaka, es esmu grēkojis, bet, cik ilgi vien var, sevi aizstāv; (...) tas pieder grēcinieka dabai, ka viņš piedod pats sev un saka, es neesmu to darījis.' (Skat. M. Luters, WA 39. II, 276).

Tas izskaidro, kā cilvēks ļaunus darbus tik 'filozofiski' savā apziņā spēj pārvērst labos darbos, vai labākajā gadījumā tos izskaidro kā attaisnojamo kļūdīšanos vai apstākļu spiediena rezultātu. Sērens Kirkegārds (Søren Kierkegaard) konstatē: "Jo patiesi pastāv briesmas. Ir tāda bīstamība, ko sauc par 'pašapmānu'. Tas nav spējīgs sevi kontrolēt. Tas turpinās un turpinās, kamēr tas pārtop pazudināšanā."¹⁶

Tas ir avots cilvēka nemierīgajai sirdsapziņai - iekšējai spriedzei, kur paštaisnība nereti mijas ar vainas apziņu. Tās ir bailes un neiecietība pret iespējamo tiesu un pilnīgo patiesību. Neiecietība pārtop nepacietībā, kas, "lai arī cik ilgi tā plosītos, tomēr nekad nekļūst par nožēlu un atgriešanos. Kaut arī prāts būtu nomākts, nepacietības nopūtas un asaras, lai arī cik tās būtu spēcīgas, tomēr nekad nepārtop īstas nožēlas asarās. Nepacietības asarām trūkst svētīto atgriešanās augļu. Tās līdzinās tukšiem mākoņiem, kuŗos nav lietus lāšu, vai konvulsīviem vēja grūdieniem."¹⁷

Pat ja tur parādas zināma veida nožēla, tā ir tikai atgriešanās imitācija, kas ir 'patmīlīga, izpaužas jūtās un maņās, uz brīdi var būt emocionāli spēcīga, pat eksaltēta savā izpausmē (...), tā cenšas aizbēgt no vainas. Tās pamatā ir cerība, ka pēc kāda laika vaina būs pilnīgi iegrimumusi aizmirstībā."¹⁸ Šie ir garīgi simptomi, kas jāvērtē ar garīgas diagnozes palīdzību. "Kad slimis cilvēks, kuŗu dilonis ir pilnīgi novārdzinājis, sevi uzlūko par absolūti veselu, tad viņa slimība sasniegusi visnopietnāko stāvokli."¹⁹

Forsētā veidā ļaunumu iztulko kā labumu. Tāpēc šādi cilvēki visos savos pasākumos tiecas pēc panākumiem, lai it kā kompensētu instinktīvo vainas sajūtu, kas - līdzīgi ļaundabīgam audzējam - kļūvusi par daļu no viņu dabas.

"Pasaulē, kuŗā sekmes kļuvušas par visu lietu mērauklu un attaisnojumu (...), pasaule patī pakļaujas vienīgi panākumiem. Nevis idejas vai uzskati vairs ir izšķirošais faktors, bet rīcība. Panākumi vien jau attaisno nepareizu rīcību. Sekmes dziedē vainas brūces. Nav jēgas sekmīgam cilvēkam pārņemt netikumīgu rīcību, jo tā jau pieder pagātnei, kamēr sekmīgais cilvēks tiecas uz priekšu no viena darījuma uz nākošo, tādējādi iekarojams nākotni un nodrošinādams savu darbu neatgriezeniskumu. Sekmīgais cilvēks mūsu priekšā noliek rezultātus, kuŗus nekad vairs nevar anulēt (...). Laika tecējumā apsūdzība izplēn, bet panākumi paliek un nosaka vēstures gaitu; (...) ar čādu atklātību un nepiespiestību, kādu neatļautos neviena pasaulīga vara, vēsture savām vajadzībām izsludina autoritatīvu lēmumu, ka mērķis attaisno līdzekļus (makjavelisms! - Ē. J.). (...) Ja kāds sekmīgs

cilvēks kļūst sevišķi pazīstams un redzams, apkārtējo cilvēku vairākums mēdz dievināt viņa panākumus. Cilvēki kļūst akli un vairs nespēj atšķirt labu no ļauna, patiesību no nepatiesības, (...) viņi vairs tikai saredz pašu darījumu un sekmīgo rezultātu."²⁰

Ētikas, morāles un taisnības kritēriji izzūd vai arī tos pilnīgi ignorē. Jēdzienu 'panākumi' un 'labs' starpā tiek likta vienlīdzības zīme.

Šis ir viens no izskaidrojumiem, kāpēc liela daļa latviešu tautas patiesi ideālizē pieminētās "pazīstamās un redzamās" personas, kaut arī vairākas no tām - tieši vai netieši - bijušas apspiedēju pusē.

Vai ļaunums ir izzudis, vai tas ir tikai nosegts? Kā to var atklāt? Kas ir ļaunums? Kur ir ļaunums?

Ja kāds "apgalvotu, ka ļaunums ir izzudis - vārdos vai darbos - visi cilvēki celtu iebildumus. Jautājuma problēma ir apstākļi, vai ir pareizi jebkuŗu ļaunumu dēvēt par 'grēku'. Bet ja jūs domājat, ka grēks ir grūti definējams, mēģiniet definēt ļaunumu!"²¹ Ja trūkst skaidras, konsekvantas ļaunuma izpratnes, t. i., grēkatziņas, tad, t. s. "'labā' un 'ļauņa', 'pareizā' un 'nepareizā' izpratne kļūst tikpat relatīva kā šādu abstraktu galejību gadījumā: mīlestība - naids, gaisma - tumsa, celšana - graušana, sociāls - asociāls, panākumi - neveiksme."²²

Tas no jauna var novest strupceļā: kas vienam ir 'labs', citam var būt 'ļauns', kas vienam šķiet 'taisns', citam var šķist 'netaisns', utt. Tā ļaunums paliek vistiešākā un vislielākā realitāte - lāsts, no kuŗa cilvēku var atbrīvot vienīgi grēkatziņa. Ir jāierauga grēka pirmavots. Cilvēkam jāapzinas grēka realitāte. Tas ir jāatklāj, saucot grēku vārdā.

"Grēks" nepieder pie psychoanalītiķu visbiežāk lietotajiem vārdiem. To izprot kā 'noraidāmu, agresīvu' cilvēka izturēšanās kontekstā."²³

Izvairīšanās no grēka realitātes un tās noliegšana sāka izpausties pēc renesances laika, līdz ar sekulārā humānisma parādīšanos. Jāpāsvītro, ka sekulārā humānisma pamata doktrīnas liela mērā atbilst marksisma un komūnisma idejām. Jēdzieni "ļauns, negodīgs un amorāls sāka izklausīties vecmodīgi, kaut arī tos tad vēl lietoja. 'Grēka' jēdzienu sāka apšaubīt. Laikrakstos parādījās raksti ar šādiem un līdzīgiem virsrakstiem 'Grēks vai simptomi?'. (...) Jauno viedokli kāri pārņēma jaunie liberāļi, literātu aprindas, skolotāji, psychoanalītiķi un citi 'intelektuāļi'. (...) Grēks bija pārtapis noziegumā, un tagad noziegumi kļuva par slimībām. (...) Grēku pārdēvēja par 'simptomu'. (...) Bet vai mēs neatkārtojam kļūdu, ja mēs ignorējam piemērotu palīdzību cilvēkiem, kuŗu grēki ir lielāki nekā to simptomi? (...) Ir taču arī tāds 'Grēks', kas izpaužas veidos, kuŗus nevar pakārtot nosaukumiem 'noziegums', 'slimība', 'likuma pārkāpums'. Ir nemirstība, ir neētiska uzvedība; ir grēcīga rīcība."²⁴

Ne tikai vien ir pareizi, bet nepieciešami saglabāt GRĒKA jēdzienu, kā arī pašu vārdu 'grēks'. Ir redzamas pazīmes, ka cilvēki no jauna ir gatavi to pieņemt. Kā līdz galam neizdibināms fakts jāpiemin, ka mūsu reliģiskās tradīcijas (kristietības - Ē. J.) lielie vārdi nav aizstājami. Visi mēģinājumi tos aivietot ar citiem - (...) bijuši nesekmīgi. Tie noveduši pie sekas un bezspēcīgas izteiksmes. (...) Nav iespējams aizstāt vārdus kā 'grēks' un 'žēlastība'. Bet ir ceļš, kas ļauj no jauna atklāt šo vārdu nozīmi - tas pats ceļš, kas mums ļauj ieraudzīt cilvēka esamības dziļumus. Sajā dziļumā šie vārdi ir tapuši; un tie uz visiem laikiem ieguvuši spēku; katrai paaudzei tie no jauna jāatklāj - kā arī katram atsevišķam cilvēkam sevī!²⁵

Šeit katrs cilvēks sasniedz robežu, kur viņam radikāli jāizšķiras, lai izkļūtu no šī ieilgušā

(kaut pat neapzinātā) ļaunuma. Sekulārais humānisms, neomarksisms vai liberālisms ļaunumu izprot tikai kā ledus kalna redzamo daļu, tādā veidā bieži 'morāli' cīnoties pret kaut ko, ko neapzināti atbalsta. D. Bonhēfers šādu attieksmi dēvē par 'teorētisko morālismu' un tā piekritējus - par 'teorētiskiem morālistiem'. Teorētiskajam morālistam, "kuŗam galvā jau ir gatava koncepcija, (...) nav spējīgs aptvert īstenību, bet vēl mazāk viņš nopietni spēj apjēgt to, ka būtība un spēks viņam ir pilnīgi nepazīstami. (...) Viņi ir tik akli, ka - tiecoties pēc objektivitātes - grib būt taisnīgi pret abām pusēm. Rezultātā viņi tiek samalti divu galēji pretēju spēku (bezgalīgās polāritātes: dievišķais un dēmoniskais, kristīgais un makjaveliskais utt. - E. J.) sadursmē, nepanākot itin neko." 26

Šis 'itin nekas' nepaliek neitrāls vākums, tā ir negatīva reālitate. Tas ir ļaunums. "Ja ļaunums ārēji pieņem gaismas, labdarības, lojalitātes un atjaunošanās formas, ja tas pielāgojas vēstures prasībām un sociālajai taisnībai, tad - ja to skaidri saprot - tas ir papildus pierādījums ļaunuma neizmērojamībai." 27

Tas rāda un pierāda eksistenciālo nepieciešamību Latvijā (kā arī tās kaimiņu valstīs) likt pilnīgi jaunus ētisku principu pamatus.

"(...) mūsu pienākums tagad ir atvietot sarūsējušos zobenus ar asiem. Cilvēks ir spējīgs pastāvēt tikai tad, ja viņš spēj apvienot vienkāršību un gudrību. Bet kas ir vienkāršība? Kas ir gudrība? Un kā tās apvienojamas? Būt vienkāršam nozīmē vērst skatu vienīgi uz Dieva vienkāršo patiesību, laikā, kad visi jēdzieni tiek sajaukti un sagrozīti. (...) Gudrs cilvēks saskata īstenību, kāda tā ir, un ielūkojas lietu dziļumos. Tāpēc tikai tāds cilvēks ir gudrs, kas Dievā redz īstenību. Saprast reālitate nav tas pats kā zināt par ārējiem notikumiem. Ir jāparedz būtiskais visās lietās. Vislabāk informētais cilvēks nav katrā ziņā arī gudrākais!" 28

ĻAUNUMA GRĒCĪGĀ DABA

Vārdi 'ļaunums' un 'grēks' apzīmē nedaudz atšķirīgus jēdzienus. 'Ļaunums' attiecināms uz to, kas - kaut latentī un vārdos neizteikts - uztverams kā 'labā' pretstats, bet kam piemīt zināmi simptomi, vārdā grēks. 'Grēks' ir konkrēts un aktīvā pretrunā Dieva dabai. Kristīgā teoloģija 'grēku' apraksta kā atsvešināšanos vai izolēšanos (no Dieva, no Patiesības, no Reālitates); kā sacelšanos; kā aplamu rīcību; kā netrāpīšanu mērķī vai mērķa zaudēšanu (senā ēbrēju nozīmē). Cilvēka grēki un Dieva svētums ir bezgalīgi attiecībā viens pret otru. Sātaniskā ietekmē cilvēki bieži tiekušies noniecināt Dieva glābšanas plānu Jēzū Kristū.

Sajā eksistenciālajā pestīšanās Dieva Vārdam Jēzū Kristū ir glābjošs spēks - kā zibens uzliesmojumam, kas pašķīr tumsas mākoņus un kas ir "Gaisma spīd tumsībā" (Jn 1:5).

Jēzū Kristū mēs ticam miesā nākušajam, krustā sistajam un augšā cēlušamies Dievam. Inkarnācijā ietverta Dieva Mīlestība pret Savu radību (Jn 3:16); krustā sišanas notikumā ietverta Dieva tiesa pār miesu, visu laicīgo, pārejošo un iznīkstošo. Dieva svētā un pilnīgā daba iemiesotajā Vārdā - Logos - Jēzus Kristus, ir pēdējā un vienīgā mēraukla, ar kuŗu morālas vērtības var mērīt pareizi un precīzi.

Sabiedrisko paražu normu ietekme uz nedrošās un samaitātās sirdsapziņas priekšrakstiem nav pietiekama, lai saziņētu un skaidri izprastu grēku.

Augšām celšanās notikumā ietverta Dieva griba jaunai dzīvei ("Jo viņā (Dievā) mēs dzīvojam un rosamies un esam." / Ap d 17:28 /)

PESTĪŠANU - NEVIS PAZUDINĀŠANU

Sodien latviešu tautai nāksies izšķirties: tā var atdzīvināt marksisma un totālitarisma beigtos elkus, vai aizstāt tos ar neomarksisma elkiem vai mantkārību. Tauta var izmantot savu izvēles brīvību un ticēt šiem elkiem, vai arī piedzīvot Dieva Patiesības pārveidojošo spēku, atdodot savu sirdi,

prātu un dvēseli Dieva likumiem un kārtībai, kādu Viņš mums izveidojis.

Tas, ko Dievs priekš cilvēkiem ir izdarījis, ir Jēzus Kristus - Dieva - izpirkšanas upuris, kas salīdzina cilvēku ar Dievu, taisnodams to ticībā ar savu žēlastību, tā izpirkdams cilvēku no grēka nāves pazušanas varas.

"Kristīgās dzīves būtība neatklājas tikai apstākļi, kas cilvēks ir sevī, bet kas viņš ir šajā notikumā." 29

"Pamats Dieva Mīlestībai uz cilvēku nav cilvēkā, bet vienīgi Dievā pašā. Tālab iemesls tam, ka varam dzīvot kā īsti cilvēki un varam mīlēt īsto cilvēku sev blakus, rodams vienīgi Dieva inkarnācijā un Dieva neizmērojamā Mīlestībā pret cilvēku." 30

ĒRIKS JĒKABSONS

Vēres:

- 1) Kuo, Christina R., "Burnout of the Nations" ('Nāciju izdegšana'), "Plain Truth", 1992. g. martā, 9. lpp.
- 2) ibid.
- 3) "Burnout of the Nations", 9.-10. lpp.
- 4) ibid.
- 5) ibid.
- 6) Bonhoeffer, D., Ethics (Ētika), 65. lpp.
- 7) "How about Mea Culpa" ('Kā būtu ar savas vainas atzīšanu?'), Toronto Sunday Sun, 1992. gada 5. februārī.
- 8) ibid.
- 9) "KGB open to tourists in the 'new' Moscow" ('VDK' jaunajā' Maskavā atvērta tūristiem'), Toronto Star, 1992. gada 8. februārī.
- 10) ibid.
- 11) "Pārdomu vārdi", Liesma 1991. g. 10. 10.
- 12) "Latvijas ārlietu ministrs - self-made man", Diena, 1991. g. 23. 11.
- 13) "Mana pārliecība", Jaunais Laiks, 1991.22.10
- 14) "A Witch Hunt?" ('Vai raganu medības?'), Newsweek, 1991. g. 4. 10.
- 15) "The Courage of Individuals in a Time of Madness" ('Atsevišķu cilvēku drosme ārprāta laikā'), New York Times, 1992. 7. 2.
- 16) Kierkegaard, S., Purity of Heart is to Will One Thing (Sirds šķīstums nozīmē tiekties tikai pēc viena), 38. lpp.
- 17) Purity of Heart is to Will One thing, 39.lpp.
- 18) ibid.
- 19) Purity of Heart is to Will One Thing, 39.lpp.
- 20) Ethics, 75.-76. lpp.
- 21) Menniger, K. M. D.; What became of Sin? (Kur palicis grēks?), 21. lpp.
- 22) ibid.
- 23) What became of Sin? 23. lpp.
- 24) What became of Sin? 44, 46. un 49. lpp.
- 25) Tillich, Paul; "You are accepted" (Tu esi pieņemts), A.D. 1:36, 1972. gada septembrī.
- 26) Ethics, 66. lpp.
- 27) Ethics, 65. lpp.
- 28) Ethics, 68.-69. lpp.
- 29) Ethics, 120. lpp.
- 30) Ethics, 74. lpp.

SARKANIE ATPALI LATVIJĀ

Mans zelts ir mana tauta,
Mans gods ir viņas gods,
Kas postīdams viņu šausta,
Uz pekli lai rauj to jods.

R. Blaumanis, "Tālavas taurētājs"

Zviedrijā mājokli atradušais vēsturnieks Dr. Ulafs Jāņsons - īstā vārdā Uldis Ģermanis - Ņujorkas avīzes "Laiks" 2. maija numurā apraksta "mankurtizācijas upuri, mankurtus", kas vairs neatceras savu vēsturi, tradīcijas un tikumus, runā pārtaisītā, sakropļotā valodā un tā ir sagatavoti nokāpšanai peklē un izgaišanai vēstures miglā. Diemžēl, autors nepaskaidro, ko īsti "mankurtizācija" nozīmē, kā šis dīvainais vārds

cēlies, no kādām sastāvdaļām salikts. Savā garajā mūžā es to pirmo reizi redzu un nevaru galvot, ka varēšu to ilgi atcerēties. Labāk būtu atrast kādu latvisku apzīmējumu, kas izteiktu to pašu. Mēs taču cīnāmies un cenšamies savu valodu atbrīvot no nevajadzīgiem svešvārdiem, īpaši no marksisma ievazātām dražām.

Pēkšņais PSRS izirums pagaidām ir apstādinājis mūsu tautas fiziskās iznīcināšanas gaitu, bet tās gara nokaušana turpinās. Mūsu dzimtenē trūkst patriotu, nav Ausekļa, Kronvalda, Pumpura, kas "prot svētas liesmas sirdī liet pret mūsu naidnieku". Polītiskās, saimnieciskās, sabiedriskās un kultūrālās dzīves vadītāji un veidotāji visnotāl palikuši tie paši agrākie ļaudis, vecais raugs, "vēl alās vecais pūķu dzimums mīt", gan lielās, gan vietējās partijas biedri un stabulētāji, ar to starpību, ka nu katrs var pūst pilniem vaigiem dažādas meldijas.

Viena tāda pūtēja, "nacionāla pēc formas, bet sociālistiska pēc satura", "nopelniem bagāta" valodniece ir Dr. A. Blinkena. Laikam informēta, ka mēs, "klaida" latvieši, sākam neganti šķendēties par neciešamo valodu, kādu lieto Latvijā iznākošie laikraksti un žurnāli, viņa nesen bija atbraukusi uz Toronto nomierināt mūsu prātus, iestāstīt, ka viss iet tīri labi "pēc plāna un grafikas", ka latviešu valoda - lasi un brīnies: - atzīta par valsts valodu, un to jau mācoties pat daži krievi. Par viņas pašreizējā darbu pastāsta I. Vīksna, rakstā "Valoda Latvijā joprojām rusifikācijas varā", "Ziņotāja" š. g. maija numurā. Pie sirds katram lieku to izlasīt un paturēt prātā. I. Vīksna aizrāda, ka Blinkena ir PSKP, paša ģeņina un Staļina partijas biedrene kopš 1968. gada, tātad ilggadīga Kremlim padevīga, uzticama un uzticīga darbiniece. Tagad šī partija gan formāli beigusi eksistēt. Bet vai A. Blinkena ir formāli no tās izstājusies? Un kad? Vai nav tīrais apsmiekls, ka šī pati "nopelniem bagātā" aktiviste šodien ir Latvijas Zinātņu Akadēmijas Valodas un Literatūras Institūta direktora vietniece un padomniece AP prezidijam valodas jautājumos? Vai nav apkaunojums atcerēties viņas 1974. g. publicēto apgalvojumu, ka ar krievu valodas starpniecību "latviešu valoda aizgūst vairumu internacionālo terminu"? It kā mēs nebūtu spējīgi citas valodas saprast un no tām atvasināt svešvārdus, kur mums tādi šķiet vajadzīgi! It kā mēs nezinātu, kā tādus svešvārdus darināt!

Braši soļodama pa dižā ģeņina ceļu, Blinkena ieteic, piemēram, svešvārdu "dokumentāls", jo tas tik skaisti veidots pēc krievu "dokumentalnijs". Tāds darinājums nesaskan ar mūsu valodas principu, ka svešvārdi pārņemami tikai no oriģinālvalodām. Sini gadījumā oriģināls ir latīņu "documentum"; franču valoda, tuva latīņu valodas radniece, no tā aizguvusi vārdu "documentaire", un mēs no pēdējā darinām savu "dokumentārs". - Skaņu "ch" viņa nosauc par burtu kopu, kas var būt burtu kopa krieva vai viņas ausij, un tālab visiem latviešiem jāraksta "psihe", nevis "psīche". Nabaga Frīdrihs vairs nevar būt Frīdrihs pats savā zemē - visi pārtaisīti par Frīdrihiem, un visi svešvārdi, kas agrāk sākās ar "ch", tagad sākās ar "h": haoss, hirurgs, hlors, hroms, hronika, un tādas nejdzības. Un tā ka krietnam krieva cilvēkam netīkas prātot, kur latviešu valodā lietojams mīkstināts "r", A. Blinkena nav ilgi lūdzama - ar apbrīojamu bolševistisku domu skaidrību un tālredzību viņa pasludina: nost ar to "r" mīkstināšanu! Kam tas vajadzīgs! Kāda tur starpība - kašs vai karš, kušs vai kurš. Nākamais solis varētu būt - nemīkstināt burtu "k": vai nav taču vienalga - zaķis vai zakis, kaķis vai kakis!

Ar mīkstām un cietām zīmēm kaut kā pinusies, A. Blinkena līdz kaklam iestieg garumzīmju varzā. Viņa runā un raksta itin pareizi "reāls", ar garu "a", bet aiziet pa ceriem, kad jāraksta šī vārda atvasinājumi: viņa raksta "realitāte", "realizācija", nevis "reālītāte", "reālizācija" - jo, lūk, daļajā un internacionāli pareizajā krievu valodā

pirmais "a" neesot uzsvērts, un patskanis, ko krievs neuzsver, latviešu valodā nav garš!

Tā nopelniem bagātā darbiniece A. Blinkena nenotēlo ne nieka, ko darījusi latviešu valodas piesārpošanā. Taisni otrādi, viņa saviem klausītājiem Toronto apgalvo, ka atgriešanās pie pareizas latviešu valodas esot nereāla prasība un triju valodniešu iesniegums Latvijas AP noraidīts. Protams, viņa pati ir tā noraidītāja, jo ir AP prezidija padomniece valodas lietās. Kāda nekrietnība! Tā ir nodevība pret mūsu valodu. Nodevība pret valodu ir nodevība pret tautu, jo viena bez otras nevar dzīvot. Ko darīt ar tādiem nodevējiem? Blaumanim ir atbilde: uz pekli! Un ar visu sirdi pievienojos tām trim drosmīgajām valodniecēm, kas saka - mēs nepadosimies un nerimsimies, līdz Dr. Ulafa Jāpsona aprakstīto "mankurtu" mēsli būs no mūsu valodas iztīrīti.

Dzeja ir māksla, kam robežas nav noteiktas un novelkamas, tāpat kā universam, kuŗš turpina izplesties. Milzīgo plašumu, kas atstāts dzejnieku ziņā, šie arī labprāt izmanto. Tā bijušais padomju dzejnieks Māris Čaklais nesen "laikā" bija dabūjis iekšā dzejoli "Dārzi un blūzi" - kam vienam ar otru tikpat daudz darīšanas kā cūkai ar debesi. Kas tas tāds "blūzs"? Prasait ko vieglāku, vai prasait pašam Mārim! Pagaidām tas uzskatāms par atkal vienu ķēmu latviešu valodā. Māris Čaklais kā kultkoma sūtīts kultūras nesejs priekš gadiem sešiem - septiņiem apmeklēja Toronto, vēroja šejienes latviešu bezmērķa un bezjēgas dzīvi un, atgriezies Latvijā, kādā komunistu lapelē zobojās par mūsu "vietējo avīzīti" kam metiens tīrais spiķka, salīdzinot ar milzīgajiem padomju preses blāķiem. Tagad šis pats Māris Čaklais ir laimīgs, ja nicinātā "vietējā avīzīte" uzņem viņa sacerējumu, kā saturs bieži nav lāga saprotams un kas sarakstīts valodā, kuŗa tīrības un pareizības ziņā nav salīdzināma ar Žīda Franka Gordona valodu; citiem vārdiem - no Fr. Gordona rakstiem nevar pateikt, ka rakstītājs nav latvietis; no M. Čaklā rakstiem nevar pateikt, ka rakstītājs ir latvietis. Un Māja Čaklā dzeja? Par tādu dzeju jau kādreiz stāstīja Eduards Veidenbaums:

Mums, latviešiem, dzejnieku milzīgs bars,
No tiesas tiem dodam šo vārdu.

Jo viņu dzejās mīt burvīgs gars:

Tās miegu mums dāvina gārdus.

Skolas dienās Jēkabpilī mēs Veidenbaumu pāpildinājām:

Visi raksta pantos -

Bet ko gan tauta no tā mantos?

Daudz papīra, kur ietīt desas.

Apbrīojamus kūleņus met Imants Ziedonis, ražīgs padomju latviešu dzejnieks. Viņa raksts "Par latviskās kultūras identitāti" ievietots "Ziņotāja" maija numurā, to pārņemot no Latvijā iznākošā žurnāla "Māksla". Redakcija jau vairumu kļūdu, kādas spoži mirdz oriģinālā, izlabojusi vai novērsusi, bet daudz joprojām vaļago šo ievērojamo traktātu. Kā zināms, arī I. Ziedonis ir dižās ģeņina-Staļina partijas biedrs kopš 1962. g.; piedevām viņš izglītojies Maksima Gorkija Augstākajos Literatūrasursos Maskavā, un viņš bija viens no visai nedaudziem, kas varēja ceļot pa Ziemeļameriku tikai savas daļās sievas pavadībā. Tātad viņam dāvātā uzticība bija liela, un liela tā ir arī tagad, jo viņš esot iecelts par Latvijas Kultūras Fonda priekšnieku. Būdam tādā amatā, viņš nu grib apzināt mūsu kultūras identitāti. Viņš ir lielā nemierā ar "mūsu gudro vīru jau sen formulēto latvisko bauslību", ar "profesora Paula Jurēviča, Ernesta Brastiņa un citu ideologu gudrībām". Neviena no Paula Jureviča grāmatām tomēr nav trāpījusies būt I. Ziedoņa rokā, jo tad viņš būtu ievērojis, ka autora vārds nav Jurēvičs. Un viņš apstiprina, ka šajā laikā "tik visaptveroši darbojas kultūras mijiedarbība, ko mēs piesaucam ar vārdu integrācija." - Kāda "mijiedarbība" un kas

laikā mēs tur nebijām. Tāpēc varam ticēt un neticēt Evaņģēlija stāstiem. Modernie Evaņģēliju analizētāji izsaka šaubas par to stāstiem un pat par Kristus lomu Tēvreizes sacerējumā.

Ticēšana aizkapa dzīvei minēta vai visās reliģijās, izņemot Evaņģēlijā minētos saducējus. Arī Mozus nav runājis par aizkapa dzīvi.

Aizkapa dzīves esamība ir saistīta ar Dieva esamību. Tās pierādīšana ir saistīta ar Dieva ek-sistences pierādīšanu. Pie tās tagad strādā daudz zinātnieku un filozofu. No "lielajiem gariem" minēšu tikai divus - Sv. Anzelmu un Sv. Tomu no Akvinas. No viņu argumentiem svarīgākais ir Sv. Toma kauzālītātes arguments, kas neizslēdz "Big Bang" teoriju. Arī tā ir tikai teorija, tāpat kā evolūcijas teorija, jo tās nevar kritiski atkārtot zinātniskās laboratorijās. Ticīgie savu Dieva esamības pārliecību var stiprināt brīnumos Ļurdā, Fatimā, La Saletē un citur.

Pats personīgi Dieva esamības pierādījumus atrodu mežā, vērojot koku augšanu un puķu ziedēšanu manā zemes stūrītī. Es tuvu, tuvu ieskatos dažādu puķu ziedos. Cik tie ir maigi, skaisti, izsmalcināti!... Pat kaktusa ziedi ir skaisti, pat to adatas ir tik daiļi veidotas. Tak Kaut Kam bija gudrība tā visu izdaiļot, sakārtot, ko tagad cilvēks, dzīdamies pēc dolāra, taisās pilnīgi sagan-dēt; sagandēt ne tikai zemi, pat debesīs tiek sviestas visādu ļaužu čupas. Man tā vien liekas, ka tagadnes cilvēks savā mantkārības un godkārības ziņā, ja spētu, nogrūstu pašu Dievu no troņa un padarītu Viņu par vienkāršu strādnieku Ikokas auto fabrikā.

Visu mirušo dvēseļu milzīgā skaita novietošana izplatījumā nevarētu sagādāt kādas grūtības, jo izplatījums ir bezgalīgs un dvēseļu skaits ir ierobežots. Vienalga, cik liels ir lietu skaits, to-mēr tas ir ierobežots. Tikai skaitlis par sevi, bez lietām, var būt bezgalīgs. Pie tam mums nav ne mazākās jēgas par nemateriālo pasauli, kur varbūt dvēseles "aizlido". Dvēseles ir garīgas būtnes un tāpēc nav saistītas ar kādu materiālo vietu. Tāpēc jau mēs nevaram saprast, kas tā tāda bilokācija, kad cilvēks vienā un tanī pašā laikā ir divās vietās. Vēl mazāk mums ir jēgas par ubi-kvītāti, kur Dievs vienā un tanī pašā laikā ir visur. Tā tad par viņsauli vai garīgo pasauli mums nav zinātnisku pierādījumu. Par to pats Kristus ir sacījis ļoti maz. Kāpēc? Laikam tāpēc, ka Viņa klausītāji, tāpat kā mēs, zemes bērni, nekā no skaidrojumiem nesaprastu, jo tā pasaule ir pa-visam cita realitāte.

Šo piezīmju beigās lai ir atļauts sacīt, ka ticēt nav viegli, bet arī neticēt bieži ir nepa-nesami. Ticība un neticība ir abas padotas mil-zīgam riskam. Ticība dzīvē sagādā grūtības un piepūli, bet par to tās atlīdzība var būt neizmē-rojama. Ticot cilvēks nekā nezaudē. Neticēšana Dieva esamībai ir pilnīga Dieva zaudēšana - bez termiņa. Par neticības sekām lai katrs paliek pie savas pārliecības. Izvēle ticēt vai neticēt atka-rīga no cilvēka brīvās gribas, kas ir cilvēka pivilēģija un nasta.

Ceru, ka manas piezīmes neapvainos autoru, jo tās ir domātas nekā kritika, bet gan kā viņa raksta "aste".

Beigās man gribētos aicināt MLB Ziņotāja lasī-tājus rakstīt par to, kas kādā rakstā patiek un kāda rakstura, temata raksti būtu visvairāk vēla-mi šādā izdevumā.

JĀNIS LIEPIŅŠ,
Floridā.

VAI LATVIETIS PRET LATVIETI JEB PRET KOMŪNISTU?

Virsrakstā, kādu liciis Rīgas redaktors Volde-mārs Hermanis pag. MLB Ziņotājā, lieks mums, trim-diniekiem kautko vairāk padomāt. Ko raksta Rīgā mums bieži liekas, ka pie varas tikušie, grib slēpt savu pagātni. V. Hermanim nepatīk tīrīšanas

process Austrumvācijā, ko prasa no mums morālie dzīves standarti. Neviens cietušais, lai to atce-ras, nevar kopā sadzīvot ar to, kas viņu mocījis, spīdzinājis un vēlāk aizsūtījis uz Sibīrijas gu-lagiem. Vai var teikt, ka latvietis cīnas pret tiem, kas viņu mocīja. Nožēlojami, ja tie bija latvieši, bet par to nav nevienam jāuztraucas - noziedznieki ir jātiesā, citādi nevar pastāvēt civilizētā pasaule. Apspiestais latvietis ir pie-cēlies. Viņam ir jāsūdzas un jāpanāk taisnība. Tā ir latvju tautas aizstāvēšanās, dabiska un cildena parādība, kur ne smakas nav no "raganu medībām". To klie dz tie, kas jūtas vainīgi un grib Rietumos gūt sev aizstāvjus. Nekādu saudzību šie nožēlojamie Maskavas kalpi nav pelnījuši, lai tiem piedotu un aizmirstu.

V. Hermanis runā vēl no nomeklatūras loka, kuŗam viņš pats piederēja ilgus gadus. Bija "Dzimtenes Balss" redaktors, tad mainīja avīzei vārdu - "Tēvzemes Avīze" un sēd uz tā paša iesil-dītā krēsla. Ir baudījis dzīvi, braukājis pa ār-zemēm, kamēr patrioti smaka gulagos un mira. Par savu kalpošanu okupantam ir saņēmis augstu meda-ļu. Tagad pseido republikas taurētājs, padomu de-vējs trimdas latviešiem. Otra Nirnberga, ja tā notiktu Latvijā, būtu apsveicama, un tas nebūtu "nekāds apsūbējis svētums". Latviešu tautai ir jā-paliek dzīvai un Latvijas valstij tā ir jāsargā no iekļīdeņu ietekmes. Latviešiem jāklausa: "Ko runā sveši ļaudis, to tu līdzi nerunā". Mums pa-šiem ir jārunā, kā tiekam vaļā no kara noziedz-niekiem.

Nepārbaudīts ir apgalvojums, ko mums mēģina iestāstīt, ka Jānis Peters esot latviešu patri-ots. Lūdzu, izlasiet priekšvārdu A. Čaka "Mūžības skārtie" un tur jūs visi atradīsiet, cik liels slavinātājs ir Peters sarkanajiem, kas pāriet Latvijas robežu 1944. gadā un dodas uz Rīgu. Tādi patrioti var palikt Maskavā!

Mums nav jāmeklē jauni ienaidnieki, tie ir turpat un apkārt. Neveiksmīgi citēta Kn. Skuje-nieka fraze. Meklējiet sabiedrotos, kam ir tādas pašas problēmas kā Latvijai. Tā ir Lietuva, Igau-nija! "Latvietis - tas vēl nenožīmē profesiju", saka V. Hermanis. Ko ar to viņš domājis, to pat mana vecā galva nesaprot.

PĒTERIS BĒRZIŅŠ,
Bostonā

SAROKOSIMIES! VAI TAS IR IESPĒJAMS?

Franks Gordons nācis klajā ar slavējamu vīzi-ju. Viņš iesaka latviešiem un žīdiem izlīgt un sarokoties. Nav šaubu, ka viņa nolūki ir godīgi, jo viņš atzīst, ka "1940/41 gados žīdi iesēja in-dīgo sēklu traģiskajiem notikumiem gadu vēlāk". Jā, tā jau bija. Tajos gados žīdu tautas piederī-gie dedzīgi arestēja, spīdzināja, izsūtīja un šā-va latviešus. Taču, nu jau pussimts gadu, no žī-diem to vien dzird: latvieši - žīdu šāvēji. Un Vulfsons Rumbulā nebija nekāds izņēmums. Gordona cilts brāļi visā pasaulē tā vien sauc: mēs nekad nepāršķirsim vēstures lapaspusi, nepiedosim, ne-aizmirsīsim... Tā nu ir skaidrs, ka Franks Gor-dons ir vienīgais žīds ar skaidru galvu, bet lai ko izvestu dzīvē - vajaga daudzus.

Tajā pašā laikā latvieši ir noņēmušies nelīk-ties mierā, kamēr mūsu tautas moku un tai nodarī-to pārestību stāsts neklūs zināms pasaulei.

Nākošajām latviešu paaudzēm nebūs kaunā jā-sarkst par to, ka viņu priekštečiem pietrūkusī drosme stāties pretim meliem, diskriminācijai, tirannijai un teroram!

Tā nu redzams, ka šādos apstākļos, laikam, la-bi domātā "sarokošanās" diez vai varēs notikt.

Žēl! Tāpat izskatās, ka Latvijā nekad neat-griezīsies Rūdolfa Blaumaņa laiku romantika.

OSKARS PERRO,
Toronto

NAV DROŠI!

ASV Ārlietu ministrija pa laikam ceļiniekkiem izdod 'padomu sarakstus' (travel advisories). Sakopo diplomātisku u.c. avotu ziņas, pārbauda un, ja kādā pasaulē stūrī stāvoklis bīstamāks, kā tam normāli vajadzētu būt, tad ASV pilsoņiem iesaka uz to pusi nebraukt, vismaz kādu laiku. Tāds, nu, 'klimate' pareģojums ceļotājiem. Pēdējās pāris dienās (ir 21. maijs), piem., nebūtu gājis pārāk jautri Taizemē, Bankokā. Par bijušās Jugoslavijas sastāvdaļām brīdinājums afišēts ilgāk.

Bet nu pa aplinkus ceļiem ienākušas baumas, ka ar tādu pat necilu 'bīstams' apzīmējumu drīz apveltīs Baltijas rajonu, it īpaši Latviju, un jo sevišķi Rīgu. Kāpēc?

Vispirms jau—tur stipri pieaugusi prasta, piedauzīga kriminalitāte. Ja kādreiz par vienu otru starpgadījumu šausminājāmies 'Laikā', tad šodien katram ir bēdīgs personīgs piedzīvojums izklāstams un radu, draugu nostāsti savairojušies kā sēnes pēc lietus. Brīvības gaisotnē, acīmredzot, skumji 'gadījumi' nu ir daļa no ikdienas, 'normāla' parādība. Sērga, kuras apmērus tikai pilnībā sākam aptvērt pēc 'socialistiskās kārtības' sagrāves. Šī bēdīgi slavenā 'kārtība', protams, bija tikai sapuvušam stāvoklim ar varu uzlikts vāks. Tajā nekas daudz nav mainījies.

Tikpat sistemātiski izzog viesnīcas, kā pastu. Ielaužas dzīvokļos, mašīnās—kamēr kaimiņiem piemetas kurkums un akums. Ielenc turnšākā ielas stūrī, 'paprasta' naudu, it īpaši, ja gājējs izskatās kā 'ciemiņš'. Biznesmeņiem starp ostu un noliktavu (ja tādu var dabūt) pazūd daļa kravas, starp noliktavu un veikalu—vēl daļa, t.s. 'nodoklis'. Tagad uzņēmējiem plijas klāt visādi 'apsargātāji': sak, tādejāds procents (graudā—manta pazudis melnā tirgū—vai valūtā) 'garantē', ka nekādas zādzības nenotiks. Resp., vietējā mafija ne vien organizē laupījumus, bet arī izspiež kukuļus, lai tos atliktu. Un, šā vai tā, parasti 'jāpateidzina' kāds ierēdnis, vai birokrats ar mazu 'dāvanu'.

Sliktāk: ar lielāku regularitāti notiek smagi miesas bojājumi, slepkavības, citi t.s. 'nelaimes gadījumi', bieži saistīti ar laupījumu, reizēm tāpat, 'pasportojo'. Atceramies 'lielo' Dziesmu svētku kautiņus, pat 'Latvijas' viesnīcā, kad švalī sīta ciemiņus (viens: Kanādas diplomāts) kamēr milicija turēja rokas klēpī. Tā pati milicija vairākkārt 'aicinājusi' turistus ap stūri 'uz pārrunām', kur šautene likta zem deguna. Nupat Rīgā nogalināts (izņemts no tramvaja, sabraukts, aplaupīts) jauns Minsteres sportists, kurš aizbraucis uz Latviju strādāt. Ārzenieki sāk justies kā apdraudēta suga, nevēlami—lai gan Rīgā ir rajoni, kuros arī vietējam latvietim bīstami rādīties. Bet sapratīsim, ka 'sitēji' un laupītāji nav krievi vien—ir arī latvieši. Izveidojusies, liekas, vesela huliganu ('jaunā padomju cilvēka') apakššķira, kurā veikli sadarbojas dažādi 'elementi'. Kā redzējām no 'Vīru' (Tallinas) viesnīcas prāvas, kad tiesāja bandu, kas bija uz aplaupīšanu un nosīšanu aizvilinājusi zviedru arodbrāļu pārstāvjus: 'rīkotāji'—krievi un viņu 'tumšie' dienviņu brālēni; maukas—krievietes, igauņietes; šoferi—krievi; krodzinieki—igauņi. Visa viesnīca pilnīgi mafijas rokās, un lai tik tie izsūcamie brauc. Vai no Brīvības bulvāra 'Latvijas' pārbaudes izlobītos daudz kas citāds? Jāgaida kāda jēlāka 'nelaime', tad tāda pārbaude (beidzot) būs neatliekama... Sīkas, ikdienišķas kriminalitātes notrulināti, gaidāmais ziņojums saka, Baltieši sāk pierast pie 'smagākām' lietām.

Tomēr—tādas pretīgas parādības ir tikai simptomi. Kāpēc 'nav droši'? Kur meklēt cēloņus?

Jā, Latvijā vēl ir krievu okupācijas karaspēks kas, kopā ar 'atvaļinātiem' virsniekiem, veido nopietnu destabilizācijas 'aģentūru'—piem., tirgojas ar ieročiem ne tikai uz vietas, bet arī 'starptautiski': nesen nobloķēts prāvs lādiņš, kas no Rīgas gājis īru teroristiem. Skaidrs, pirmā prioritāte—piespiest šo okupantu izvākšanu. Jeltsinam, pa pasauli palīdzību ubagojot, derētu pateikt: arī mums ir prasības. ASV vēlēšanu gads ir ideāls tāda spiediena izveidošanai.

Patreizējā milicija ir sliktāka, kā nekas, tās rindās latvieši ir minoritāte, no viena momenta uz nākošo nav skaidrs kura pavēlēm šīs vienības paklausīs. Tāpat, neviens nezina ko 'bijušā' čeka dara (gan jau kaut ko), bet labs skaits pazīstamu čekistu ierīkojušies Ārlietu ministrijā, radio&TV komitejā un citās 'drošās' vietās. Vai no tām tagad dedzīgi cīnīsies par 'likumību'? Drīzāk otrādi: esoši un bijušie 'organi', to darbinieki un absolventi—visas 'atliekas'—palīdzēs armijai izlaupīt Baltiju līdz klinķim, sagādās mafioziem 'pavalstniecību' un tāpat centīsies partnerot tālāk, kā līdz šim. Demokrātija un pašnoteikšana šīm iestādēm un šiem cilvēkiem bijusi, ir un būs sveši jēdzieni; Latvijai draud briesmas kamēr vēl tādas iestādes pastāv un tādī cilvēki, nepārbaudīti, strādā 'valsts darbā'. Tieši 'emigrantu' organizācijas saviem brāļiem un māsām Latvijā varētu uzstādīt nopietnus jautājumus—nevis akli vākt ziedojumus un rīkot koncertturnejas vien.

Latvijai nav drošu robežu, nav pilnīga robežu, gaisa telpas, ostu, ūdeņu un muitas kontrole. Nav pavalstniecības, uzturēšanās, darba atļaujas noteikumi—resp., cilvēku kontrole. Nav savas naudas zīmes. Nav savas policijas, armijas, izlūkošanas dienasta—ar pienācīgu tehnoloģiju un apbruņojumu. Kā var tadā brīvā plūsmē (kur bandītiem parasti ir labūki ieroči, kā 'valdībai'), zemē bez formas un mugurkaula, nodrošināt pilsoņu (arī pāris ciemiņu) labklājību un apkarot (tas ir karš!) kriminālos elementus? Nevar. Tāda vieta, lūk, 'nav droša'.

Sāk mesties aizdomas, ka tik drīz arī vēl nebūs. Ja tieša, ka simptomi rāda uz trūkumiem—tad neredzam nopietnas tieksmes tos ārstēt, pat saprast. Ko tas nozīmē?

Ar skaidrošanos un 'plāniem' nepietiek. Vienīgi precīza rīcība (un ja tikai morālā iespējama patlaban, tad morālā) piešķirs valdībai kredibilitāti, izventilēs neatbildības, nedrošības gaisotni. Virzienu jāzin! Kā savaldīs sīku kriminalitāti, sados huliganus pa nieri, kā ielodzīs izvarotāju un slepkavu betona būros, kā pārliecinās 'potenciālus' kriminālus, ka 'lieta ir nopietna'—ja nav pagūts līdz šim tiesāt Rubiku, omoniešus, noraut vecā režīma līdzskrējējiem aizsegu, atklāt čekas asiņainos arhīvus, atņemt Migliniekam un Vētram (ja tiešām spēlē krievu komandā Barselonā) Latvijas pavalstniecību? Ja brīvi vēl staigā Noviks un Alksnis? Ne ar vārdiem, bet ar rīcību valdība rāda priekšzīmi—un tā kliecēji izpaliek. Saka: 'būtu bīstami'. Ne tik, kā stāvēšana barikādēs un brīvības pieprasīšana.

Un tā radinieks Rīgā saka rietumu ciemiņam: 'Labi, ka braucat prom. Mēs par Jums esam visu laiku nervozējuši.' Saprotami. Bet, mīlie cilvēki, mēs sākam par JUMS nervozēt. Neapmierināties ar to, 'kas ir'. Nepieņemiet to tā, 'kā var'. Gaišai, drošai jābūt Latvijai—nevis vietai, par kuru smīn un brīdina citu valstu ziņojumi. 'Likumība' nav tikai papīri un cinisks politisks sīktirgus. Likumīga valsts nepieļauj nakts dienās 'zonas', kuras nosaka kaila vara. Tās pilsoņi visi kā viens tic—un rīkojas.

Juris Mazutis

1992. g. 22. maijā

LATVIJAS KAPITĀLA BANKA

Latvijas likumīgajiem īpašniekiem visā pasaulē sniegs pakalpojumus īpašuma atgūšanas un apsaimniekošanas jautājumos

Arhīva izziņu un īpašuma tiesības apstiprinošu dokumentu saņemšana.

Atjaunoto īpašuma tiesību juridiskā noformēšana Latvijā.

Klientu uzdevumā īpašumu pārvaldīšana.

Investīciju piesaiste īpašumu atjaunošanai.

Īpašuma pārdošana uz klientam izdevīgiem noteikumiem.

THE BALTIC FEDERATION IN CANADA

ESTONIAN CENTRAL
COUNCIL IN CANADA

LATVIAN NATIONAL
FEDERATION IN CANADA

LITHUANIAN CANADIAN
COMMUNITY

MONTREAL BRANCH

LA FÉDÉRATION BALTE DU CANADA

CONSEIL CENTRAL
ESTONIEN DU CANADA

FÉDÉRATION NATIONALE
LETTONNE DU CANADA

COMMUNAUTÉ LITHUANIENNE
DU CANADA

SECTION DE MONTREAL

Montreal, June 14th, 1992

Mr. Boris Yeltsin
President of The Russian Federation
c/o The Consulate General in Montreal
Hand delivered

Subject: Russian Troops in the Baltic Countries

Dear Mr. President;

We, Canadians of Baltic origin, commemorated to-day the 51st anniversary of the first massive deportations of Estonians, Latvians and Lithuanians to Siberia. We also remembered in our prayers you, and the new government in Moscow, for your heroic introduction of democratic government in Russia. Most of all we thank you for supporting the declarations of independence in the Baltic states, in August last year.

However, you must be aware that a dark cloud still hangs over the heads of the much tortured nations on the Baltic. Large contingents of heavily armed troops of the occupation forces of the defunct Soviet Union still show no sign of packing-up and going back to their countries of origin. Surely, it is in your power to order the officers and soldiers of the Russian Federation to return home.

Therefore, we take this opportunity, during your visit here in Montreal, to submit this letter, supported by our communities, through your Consulate General to you.

May God give you strength and patience during these difficult times.

Yours sincerely,

Peter Moldre

Peter Moldre
President, Baltic Federation (Mntl)

Richard Leitham

Richard Leitham
President, Estonian Society

Janis Terauds

Janis Terauds
President, Latvian Community Center

Arunas Staskevicius

Arunas Staskevicius
President, Canadian Lithuanian Com.

3955 PROVOST STREET, LACHINE, QUEBEC, H8T 1M1, TEL. 631-5937, FAX. 636-6168

FROM RFE/RL DAILY REPORT

● **US SENATE LINKS RUSSIAN AID TO BALTIC TROOP WITHDRAWAL.** On July 1 the US Senate voted 92 to 2 to impose restrictions on aid to Russia after a year unless it made significant progress toward withdrawing its troops from the Baltic States, Reuters reports. By a vote of 60 to 35, the Senate defeated a stronger alternative bill that would have imposed the restrictions immediately, without the 12 month grace period. The bill authorized \$ 620 million (\$ 150 million for 1992 and \$ 470 million for 1993) for economic aid to Russia plus \$ 18 million in State Department expenses and \$ 6.8 million for US Information Agency programs. The bill also included \$ 400 million aid for 1992 and \$ 450 million for 1993 to Eastern Europe nations, including

the Baltic States. The Senate also approved authorization of a \$ 12 billion contribution to the IMF that will be part of its \$ 24 billion aid program to Russia (Saulius Cirnius).

● **LATVIAN, RUSSIAN EXPERTS DISCUSS TROOP WITHDRAWAL.** At their third meeting, which began in Jurmala on June 30, Latvian and Russian experts continued discussions on the withdrawal of ex-USSR troops from Latvia. Radio Riga reported on July 1. Latvia's deputy defense minister Dainis Turlajs said Russia was disregarding previous accords; he noted that in the February 1 communique, signed by representatives of both countries, Russia had agreed to discuss the withdrawal of all ex-USSR troops, adding that now Russian experts insist the communique had only mentioned the pullout of some troops. Latvian group member Juris Dobelis said

LLatviešu
Nacionālā
Apvienība
Kanadā**N**Latvian
National
Federation in
Canada**A**Fédération
nationale
lettonne au
Canada**K**4 Credit Union Drive
Toronto, Ontario
M4A 2N8
Tel: (416) 755-2353

MOTION REGARDING THE USE OF FACILITIES OWNED BY LATVIAN ORGANIZATIONS IN CANADA BY HATE GROUPS

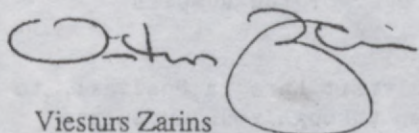
Whereas the views and the beliefs espoused by hate groups in Canada are incompatible with those held by the Latvian community at large in Canada.

Whereas the Latvian National Federation in Canada is the national organization representing the Latvian community at large in Canada.

Be it known that the executive board of the Latvian National Federation in Canada.

1. Condemns the views and beliefs espoused by hate groups in Canada;
2. Condemns any possible use of rental facilities owned by Latvian organizations in Canada by hate groups;
3. Urges that the Latvian organizations in Canada owning rental facilities take reasonable steps to ensure that such facilities are not used by hate groups.

Motion adopted by the board of the Latvian National Federation in Canada at its June 27, 1992 board meeting.

Viesturs Zarins
President
Latvian National Federation in Canada

that the Russian side had, however, presented a list of 84 military objects in Latvia that the military could vacate soon and said that this would be compared with a similar list compiled by the Latvians. Dobelis said that Latvia wants to take advantage of any positive steps made by the Russians (Dzintra Bungš).

● 450 PEOPLE TURNED BACK AT ESTONIAN BORDER.

Some 450 people were refused entrance into Estonia at the Narva border with Russia on July 1 because they did not have Estonian visas. BNS reports that four train loads of people wishing to enter Estonia were checked for documents at the Narva rails station. Estonia began requiring visas of former Soviet citizens on July 1. All other foreigners have been subject to a visa requirement since last October. After Estonia's currency reform, the cost of a single-entry visa jumped to \$ 60 (Rūna Kionka).

● POLISH-LATVIAN TREATY OF COOPERATION SIGNED.

While visiting Riga, Polish Foreign Minister Kryzstof Skubiaszewski signed a treaty of cooperation between Poland and Latvia - the first such treaty to be signed with one of the Baltic States - and accords on trade, travel and legal protection for citizens of the two countries. Skubiszewski told the press that he was pleased with the development of Latvian-Polish relations. He praised in particular Latvia's generous policies toward its many national minorities. While in Riga, the Polish foreign minister also met with representatives of the approximately 60,000 Poles living in Latvia, Radio Riga reported on July 1 (Dzintra Bungš).

● LATVIAN FILM DIRECTOR JURIS PODNIEKS FOUND DEAD. Radio Riga and Reuters reported on July 1 that earlier that day the body of Juris Podnieks had been found in Zvirgzdu lake, in the

vicinity of Kuldiga. Podnieks disappeared on June 23 while participating in a fishing and underwater exploring expedition of Latvian lakes. Although the cause of death was not announced, initial findings suggest that he probably died as a consequence of an accident. Podnieks gained international acclaim with his film "Is It Easy to Be Young?"; the film, a searing indictment of the Soviet system, consists of interviews with young people who speak openly about their disillusionment and their indifference toward the future. In Latvia Podnieks was best known for his documentary films, especially those chronicling the path toward the restoration of Latvia's independence (Dzintra Bungš).

● SWEDEN TO COMPENSATE ESTONIA, LITHUANIA FOR

THEIR GOLD. Sweden has decided to compensate Estonia and Lithuania for gold that the Swedish government had transferred to the USSR in 1940, after the Soviet Union occupied the Baltic States. The gold, now worth about 46,6 million dollars, had been deposited in Sweden before World War II by Estonia and Lithuania. The Swedish government statement of July 1 said that the two countries can decide if they want repayment in gold or in cash and indicated that Sweden would like to complete the transactions as soon as possible. Estonian and Lithuanian officials indicated that they would like to have the gold back, Western agencies reported on July 1 (Dzintra Bungš).

=====

THE MONTREAL BALTIC STAMP CLUB held its Exhibition "BALT-EX-III" on May 23 & 24, 1992 at the Montreal Estonian St. John's Lutheran Church hall, Marcell Avenue, NDG. It featured the new stamps of Estonia, Latvia and Lithuania. The visitors judged Dr. R. Sers study of the Latvia's Nr. 1 as the best in the show. M. Stauvers' "Latvian Postal Saga 1990-1992" was a close second (by one ballot) and by far the most extensive (75 pages).

Pārdomas par deju un dziesmu spēles "ZELTA ZIRGS" pirmuzvedumu Daugavas Vanagu Septītajās Globālās dienās Toronto, Ontario.

Edvīna Kalviņa deju un dziesmu spēles Zelta Zirgs" pirmizrāde, kurā bija pulcējušies ap 600 apmeklētāju, bija viens no DV Globālo dienu lielākajiem sarīkojumiem.

Uzveduma autors E. Kalviņš atzīmē, ka ar Raiņa lugu "Zelta zirgs" esot iepazinies pirms daudz gadu. Tā viņa dziļi saviļņojusi ar savām brīvības un vienības idejām. Strādājot ar jaunatni, nācies konstatēt, ka tā arvien vairāk zaudē interesi par visu latvisko. Domājot par to, kādā veidā ieinteresēt jaunatni tautiskās dejās, dziedāt latviešu kori, radusies doma to daļēji paveikt ar pārveidotu "Zelta zirgu", iesaistot uzvedumā daudz dejotāju, kori un solistus. Tāds ir E. Kalviņa stāsts.

E. Kalviņš pats devis savai deju un dziesmu spēlei "Zelta zirgs" mūziku - melodisko risinājumu un choreogrāfiju gandrīz visām dejām (26). Izmantotais Raiņa lugas teksts pārveidots - iekļauts E. Kalviņa mūzikā un deju ritmos, aranžēts uzveduma vokālajam, 22 dziedātāju lielajam ansamblim un solistiem. Teksts iespiests programmas.

Mūzikālā vadītāja Maija Vimbule no Latvijas bija uzņemusies E. Kalviņa dotās mūzikas tālāko apdari. Tas bija katrā ziņā ļoti grūts un atbildīgs darbs.

Labi skanēja vokālais ansamblis "Saules zeme" To papildināja M. Vimbules klavieres, Aivara Zīlara kontrbass un Ausekļa Pērkona ģitāre.

Solisti bija: Princesīte - Dace Kārklīša, Antiņš - Davids Nelsons, Karālis - Alberts Vītols sen., Melnā māte - Ženija Vītola, Baltais tēvs - Alfrēds Spricenieks, Melnais princis - Pēteris Rudzītis, Līpsts - Raimonds Mārtiņsons, Bierns - Raimonds Brencis. Daugaviņa bija devusi 24 dejotājus, Hamiltonas latviešu skola - 12 bērnu dejotājus. Uzveduma režisore bija no Latvijas - Jolante Linde.

Par E. Kalviņa "Zelta zirgs" radīto izrādī bija ļoti dažādi vērtējumi. Daļa skatītāju atzina, ka uzvedums bijis interesants un ļoti piemērots DV Globālajām dienām. Bija arī asākas kritikas. Raiņa lugas oriģinālais, skaistais teksts esot nemākulīgi pārveidots, lai iekļautu to mūzikā un ritmā, vietām pat vulgarizēts. Teksta piemērošanai mūzikai bijis jāpieaicina talkā kāds latviešu valodas speciālists, varbūt, pat dzejnieks, ar zināšanām mūzikā. Tautas tērpī esot bijuši vienmuļi. Tādam uzvedumam esot nepieciešama liela tērpu dažādība, neaizmirstot arī krāšņākos latviešu tautas tērpus.

Bija tādi, kas bija gaužām neapmierināti, ka galvenajam tēlotājam Antiņam bija izraudzīts sveštautietis ar nelatvisku izrunu. Tas esot pat samaitājis visu izrādī. Jādomā, ka šie kritizētāji nezināja, ka vairākiem latviešu jaunekļiem šī loma piedāvāta, bet nevalas dēļ visi atteikušies. Gluži otrāds vērtējums par Antiņu bija kādam citam esam kritizētājam - Antiņš esot bijis labākais tēlojuma ziņā, esot jāapbrīno Davida Nelsona drosme iemācīties pagaņo tekstu latviešu valodā.

Pēc manām domām, solistu izvēle bija laimīga. Izrādē bija arī dažas neparedzētas kļūmes. Pirmajā daļā dažiem solistiem nedarbojās mikrofonu. Gadījās tā, ka solists ar spēcīgu balsi skanēja paklusi, bet izteikti liriska balss skanēja pāri visam. Jāatzīmē, ka Alberts Vītols bija vienīgais, kas dziedāja bez mikroфона. Viņš bija to mēr labi sadzirdams. Īsti piemērota skatuviski un arī ar spoži vokālo dziedājumu bija Dace Kārklīša, kaut izrunas skaidrība varēja būt labāka. Spricenieks, kas mums jau labi pazīstams ar plašo un labi skoloto balsi, bija pakluss pirmajā daļā, tā paša mikroфона dēļ. Melnās mātes Ženijas glītais vokālais sniegums un tēlojums bi-

ja teicams, viņas runātais vārds bija ar izcilus skaidrību.

Pārsteidza Melnā prinča, Pēteris Rudzītis drošā uzstāšanās un skanīgais dziedājums. Labs materiāls. Labi savās lomās bija arī abi Raimondi kā Antiņa brāļi - Mārtiņsons un Brencis. Jā, un kur tad palika ceļotājs - Auseklis Pērkons, kas, tiešām labi, kā vokāli, tā arī izskatā ievadīja visu izrādī un visu laiku atbalstīja vokālo ansamblī ar savu ģitāri.

Mikrofonu palīdzība bija vajadzīga, jo reizē ar dziedāto skanēja daudzo dejotāju soļi uz skatuves dēļu grīdas. Solistiem bija šoreiz uzmanīgi jāseko dejotāju dotajam ritmam. Tas ir ne tikai neparasti, bet, varbūt, arī nogurdinoši.

Protams, uz skatuves visu laiku dominēja dejotāji, ieskaitot Melnās mātes mūžīgos pavadoņus - melnos kraukļus. Redzējām tuvu pie 30 deju - Stikla, Zobenu, Draudu, Karaļa, Nāves un citas dejas.

Manuprāt, šāda veida deju un dziesmu spēlei būtu noderējušas pilnas skatuves dekorācijas. Protams, tas saistās ar līdzekļiem, būtu arī grūtības dodoties viesizrādēs. Labas bija gaismu maiņas.

E. Kalviņš bija arī mākslinieciskais vadītājs.

Paredzētas dažas viesizrādes, arī Latvijā. Latvijas kultūras ministrs Raimonds Pauls esot solījis savu atbalstu.

Ž. ZENTIŅŠ

TEJĀTARIS

Tikko Mīle bija uzzinājuse jaunāko - Mīle jau visu uzzin pirmā - tā sāka pilsētā skanēt telefonu. Nevar tak paturēt tik svarīgu ziņu. No Latvijas braukšot tejātaris - valmierieši. Būšot pavisam jauns stiķis. Kāda, tur slavena, rakstītāja uztaisījuse. Un valmierieši! Tie jau nav ar pliku roku ņemami. Aktieři tādi kā vēl nekur. Tie jau zinās, kā tādus stiķus rādīt. Vēl daudz ko Mīle sarunāja, sastāstīja, saslavēja un visiem pieteica katrā ziņā aiziet, jo tautieši jāatbalsta.

Gatavojās tad arī viss pagasta zieds. Cilvēki tādu gaisa gabalu braukuši, jāredz, jādzird, ko tad šie labu būs atveduši, tā sprieda tie, kas savu dzimto pusi vēl nebija piemirsuši. Krišs ar Jēpi tad arī laikus ieradās. Jo nevar jau zināt, vai biļetes varēs dabūt, jo tik slavens tejāteris mūsu pilsētiņā vēl nav bijis.

Rīkotāji tad arī bija biļetēm traku cenu uzskrūvējuši. Zināja, kas jau atnāks, tie mājās neies. Krišs ar Jēpi nopirka pirmajā vietā. Nabadzības dēļ jau neies lepnību zaudēt. Zālīte, kur tas tejātaris tika rādīts, tik lielai ļaužu masai īsti nebija piemērota. Karstajā laikā vienam otram sāka trūkt lufte. Un tad vēl tā gaidīšana. Laiks sen sākt, bet kungi neklapē ar ausīm.

"Būs jāiet vai ar cepuri rokā - jāpalūdz" Jēpis tīri errīgs piebiksta Krišam.

"Lai jau nu. Cilvēki tādu gaisa gabalu skrējuši, lai tak atvelk elpu!" Krišs kā jau baznīcas cilvēks prot nomierināt Jēpi.

"Ka tik neatvelk tādu elpu, ka arī mēs sāksim just."

"Ko nu! Pacieties, labs nāk ar gaidīšanu."

Agrākos gados arī mums bija tāds niķis. Sak, pagaisīsim lielkungus, bez tiem jau sākt nevar. Tagad, kad visi esam brīvkungi un lielkungi, to niķi atmetām. Laikam jau, tur - Valmierā - tie kungu laiki vēl nav beigušies.

Beidzot tejātaris sākās. Sākās, un pēc ilgas un pamatīgas spēlēšanas beidzās. Ļaudis, kas visu to pārdzīvoja, varēja doties mājās. Šur tur dzirdēja ne visai pieklājīgu apzīmējumu mūsu tāliem mākslas kalpiem.

Kad otrā dienā, kas iekrita svētdienā, cilvēki šur tur salasījās, tad pārrunāja vai visur tikai slaveno tejātari.

Pie skolmeistara arī bija sanācis pilsētas zieds. Bez Mīles, Jēpja un Kriša bija arī Pāvuls, Ķocis un Poķis. Sākās par to pašu tejātari. Mīle,

kā jau sabiedrībā ievērojama darbiniece un kuŗas tēvs un vectēvs arī bijuši kārtīgi valmierieši, tagad splāva baltu. -

"Tādi nejēgas! Ar tādu štrunta gabalu blamē manu Valmieru, un tad tā spēle!"

"Jā, šoreiz tas bija īsts tejātaris" piekrita Pāvuls, gan pie sevis smīnēdams.

"Būtu kāds viņus pamācījis runāt, bet tā, kā šie tur burkšķēja, netiku skaidrībā, par ko vispār iet runa," Krišam bija savs, pilnīgi dibināts, sašutums...

Ar runāšanu šoreiz aktieŗiem gāja, kā nu kuŗam. Citam varēja kādu vārdu saprast, citu nemaz. Viens tur ārdījās kā plostnieks krogū, laikam, iedomājās, ka tejātarī tā jādara.

"Jā, skatuve jau nav virtuve, kur lietas pa kluso izkārtu," savu prātīgo vārdu iebilda arī skolmeistars. "Skatuves mākslu tikai pēc pamatīgas skolas var apgūt. Aktieŗi jau dzīvē esam visi, bet, ja tu gribi savu mākslu par naudu rādīt, tad, vispirms, pamācies un pamācies labi, lai nebūtu jāmaitā bikses."

"Pareizi!pareizi! Tiem nejēgām vajadzēja kārtīgi sadot pa biksēm!" skolmeistara domai tūlīt piekrita Mīle.

"To plātīšanos jau kautkā varētu paciest, sak, nebija, kas pamāca kā uz skatuves darbojas, bet tā runāšana, par to gan vajadzēja mizot!" Ķocim, kā jau pagasta prātvēderam, savi iebildumi vienmēr bija vietā.

"Jā, tās čirkas, to vienu jau nemaz nevarēja saprast, tai otrai tāda nejauka iedaba - izblāuj pirmo zilbi un domā, ka ar to pietiek. Tas var cilvēku tā kaitināt, ka vai jāblāuj." Mīle bija tiešām sašutuse. Un kā gan nē, pašu ļaudis, ar tādu sirds dedzību gaidīti un slavēti, bet tagad...

"Nav jau viegli, bet mums jāsaprot, ka visus šos gadus, kamēr tā Padlatvija bija, arī tādiem skatuves cilvēciņiem kungus vajadzēja klausīt. Un kungi pavēlēja plātīties un blāustīties, kā jau paši bija ieradūši." Šo skolmeistara izteikto domu Ķocis mēģināja apšaubīt.

"Es par to plātīšanos neko, lai jau spēlē, kā prot un var, bet man žēl tā lielā nauda, ko izgrūdu. Ja būtu sapratis, kas tur notiek, tad vēl nekas, bet tagad nekā. Cilvēki nāk, skraida, plātās, runā, bet, ko runā, tā i netiku gudrs."

"Visus jau nevajaga pa vienu kārti mest, bija tur arī pāris labu aktieŗu." Pāvuls redzēja, ka tā tādā strostošana nekādu labumu nedod, tādēļ mēģināja drusku griezt pa labu.

"Tu domā to ar sarkano kleitu? Nu ja, tā jau izskatījās, ka nav pirmo reizi uz dēļiem," Ķocis tā negribīgi pievienojās Pāvulam.

"Jā, to un viņas dēlu. Uzreiz varēja redzēt, ka tie ir aktieŗi. Prata uzvesties un prata runāt. Katru vārdu varēja saprast. Tā vajadzētu pamācīties arī citiem runāt," tādās nu bija Pāvula domas.

"Žēl, ka viņiem tādās mazas lomiņas. Laikam, jau tā birokrātija Valmierā vēl ziedos," Ķocis šai lietā vēl pielika savu.

Kad aktieŗi bija savu tiesu strostēti - pelnīti vai nepelnīti - kārtā nāca pašai lugas taisītājai. Te nu skolmeistars, kā jau tais rakstos vairāk ziņošs, sāka savu apceri par lugām un lugu rakstīšanu.

"Lugu katrs, kas iedomājas, uzrakstīt nevar. Tā ir viena tāda lieta, kur matemātika jāņem līdz. Lugas skelets ir matemātisks meistardarbs. Bez skeleta vai ar kroplu skeletu nekas prātīgs nesanāk. Ja cilvēkam viena kāja vai roka īsāka vai stīva, viņš ir kroplis. Nedod Dievs, ja lugai trūkst mērķu, tad čiks vien sanāk. Laba luga savu kāpinājumu iztur līdz pēdējam skatam, bet tādu nav daudz. Parasti jau visu pulveri izšauj pirmā vai otrā grūdienā, un tad čūkst līdz beigām.

Tas, ko jūs vakar redzējāt, bija tāds pačalojums, laika nosīšanai. Protams, tādi arī derīgi, tikai tad vajaga rūpīgi piestrādāt, lai neiznāktu tāds, kā tas vakar."

Šis skolmeistara gudrības neviens nemēģināja apšaubīt. Vienīgi Mīle vēl nevarēja rīmt.

"Iedomājaties, visu rītu man zvana un zvana. Dažs bija tik nikns, ka nosolījās ne uz vienu izrādi, kas nāk no Latvijas, vairs neiet. Un to visu mani valmierieši panāca. Vai te nav jāraud?!"

"Viņi, laikam, iedomājas, ka te mēs esam tādi ar knupīti baŗojami, kas piecdesmitu gadus neko labu nav redzējuši un tagad ar liesmainu sajūsmu ņemsim pretīm visu, ko mums žēlīgi atmet," tā domāja Pāvuls.

"Darbs māca darītāju, Tāda ir patiesība. Gan jau arī latvieši tai zemes stūrītī to sāks ņemt vērā. Citādi jau par apsmieklu vien citiem paliks," skolmeistars visai tai runāšanai pielika punktu.

KAĶIS

ATNĀK JAUNA VASARIŅA - JĀNU VAKARS SIDRABENĒ

Sidrabenē Jāņu sarīkojums - Atnāk jauna vasariņa, Latvijas populārā vokāli instrumentālā ansambļa "Ornaments" izpildījumā notika 20. jūnijā. Laika ziņotāji vēstīja lietu un aukstu laiku. Neskatoties uz to, daļa jauniešu bija ieradūšies jau piektdienas vakarā, un Brontes upes upmalā iedegās pirmie ugunskuri.

Sestdienas rīts pēc aukstās nakts (60 C) atausa apmācies, rudenīgs, bet solītais lietus izpalika. Lielākā daļa līgotāju ieradās tikai vēlā pēcpusdienā. Pārdotas bija 719 ieejas kartes. Pieskaitot bērņus un pusaudŗus, kopskaits varēja būt pāri 800.

Apmeklētājus sagaidīja interesanta gleznotāja Valŗa Tetera gleznu skate Sidrabenē lielajā zālē. Stāvu augstāk varējām iepazīties ar daiļamatnieces Ilzes Pavasares keramikas klāstu.

Brīvdabas skatuvi rotāja jaunas dekorācijas ar skaisto senlatviešu klētiņu. Pagājušā ziemā sniega vētra bija nopostījusi seno O. Grebŗes lauku sētu. Māksliniece, mums labi pazīstamā Silvija Ludvika bija devusi jauno skatuves dekoratīvo ietēŗpu, klētiņu un tās izmērus. Veco dekorāciju nojaukšanā un jauno uzbūvēšanā bez daudzajiem pašu māju talciniekiem piedalījās arī Ornamenta vīri, kas bija ieradūšies jau nedēļas vidū.

Jaunais Sidrabenē saimnieks Pēteris Kusmanis ar saviem palīgiem bija jauki uzposuši Sidrabenī. Visur bija redzama rūpīga saimnieka roka. Ugunskuriem bija sagādāta malka, kas lieti derēja aukstajā laikā.

Visu dienu basketbola laukumā rosīgi kustējās jaunā audze.

Programmai iesākoties, skatītāji pulcējās pie brīvdabas skatuves, ap kuŗu sēdekļi bija novietoti puslokā, atstājot brīvu laukumu priekšā.

Īpatā Jāņu uzvedumā bija vairāki atšķirīgi posmi. Tie bija savīti asprātīgi kopējā uzvedumā un ritēja raiti un interesanti. Skanēja Jāņu dziesmas, latviskais līgo. Bija senas un jaunas ziņģes, ansambļa dziedājumi, solo dziedājumi un runātais vārds. Skanēja atsevišķu instrumentu solo. Ornaments, tiešām jēdaka, prata reizēm iesaistīt skatītājus kopējā dziesmā un pat rotaļās, kas parasti gŗūti izdodas. Visas šīs izdarības ar profesionālu tvērienu veica Viktors Macko un Miervaldis Mozers, reizēm asprātīgi pieskaroties notikumiem dzimtenē. Kaut lai atzīmēju pazobošanos par rubuli: - Dolāri, mārciņas un liras, ver visus vārtus, ieelļo vīras; Rubuli vari, kad saulīte aust, Mājiņā mazā uz nagliņas spraut (piedziedājums kupļejai par dažādiem notikumiem).

Dzīvo, gandrīz 2 stundu ilgo programmu nobeidza ar V. Macko apdziedāšanās vārdiem, apdziedot Sidrabenī un tās darbiniekus. Pārvaldes priekšniekam Kauliņu Valdim bija veltīts pantiņš: Kauliņ Valdis nosapņoja Peldbaseinu Sidrabenē. Kur tie velna dziedotāji? Peld pa upi dziedādami.

Tā bija savdabīga un interesanta programma. Visi 8 Ornamenta vīri - Uģis Pētersons, Viktors

Macko, Miervaldis Mozers, Felikss Stapēvics, Bruno Ostrovskis, Alberts Vilcāns, Romulds Ostrovskis un Ingus Feldmanis bija dažādu instrumentu spēlētāji un ar izcilus izrunas skaidrību. Šiem vīriem bija piebiedrojies arī jaunais Zaķītis, Ausekļa dēlēns, ar savu mutes ermoņiku. Uzveduma režisors bija Miervaldis Mozers, skaņu režisors - Felikss Stapēvics.

Programmai beidzoties, uzliesmoja daudz uguns-kuņu, bet vēlāk redzējām krāšņu ugunpošanu, kurai līdzekļus bija ziedojuši - Atlas Travel Service, Ilmārs Jankovskis - Skyline Real Estate Ltd., Jānis Korbs - Family Trust Corp. Realtors, Rob Rolands - Royal Lepage Real Estate, Pēteris Stivriņš, Wildfire Fireworks, Parry Sound, Valentīns Apinis, bērnu un jaunatnes draugs.

Viesus pacienāja ar Jāņu sieru un saldu alu.

Brīvdabas skatuvē ilgi pāri pusnaktij skanēja Ornamenta deju mūzika. Te pulcējās, galvenokārt, jaunatne. Lielajā zālē - siltumā dejoja pēc Valentīno deju mūzikas skaņām.

Visu nakti rosīgi darbojās DV kafejnīca D. Stīrājas vadībā.

Svētdienas rīta dievkalpojumu vadīja prāv. Juris Cālītis. Sakarā ar vēso laiku un miglaino rītu, tas notika Sidrabenes augšējā zālē.

Ž. ZENTIŅŠ

TEOLOĢIJAS KURSI

Latvijas ev.-lut. baznīcas trimdā Teoloģijas institūta mācības gads no 9.-22. augustam Sidrabenē, Ontario, Kanadā

Teoloģijas kursi, kurus rīko Teoloģijas institūts, ir kļuvuši ļoti populāri. Vispusīgā programma un izcilie mācībspēki ir pievilkuši dalībniekus no visas pasaules - Austrālijas, Anglijas, Vācijas, Argentīnas, ASV un Kanadas.

Sogad tie notiks no 9.-22. augustam Sidrabenē.

Institūts ir mācības iestāde, ka sagatavo draudžu darbiniekus un darbinieces diakonu, skolotāju, valdes un citiem draudzes amatiem. Institūts dod papildizglītību studentiem, bet katram tas dod iespēju padziļināt savas reliģiskās un kristīgās zināšanas.

Programma aptver 5 pamatkursus: Latvijas baznīcas vēsturi ar īpašu uzsvāri uz jaunāko laiku notikumiem Latvijā un svešumā; Latvijas baznīcas darbības lauks; Latvijas baznīcas garīgā dzīve; Latvijas baznīcas mācība un Ievads Bībeles studijās.

Papildkursi aptver lekciju ciklus un praktiskus darbus sprediķošanas mācā, ticības mācības pedagogijā, slimnieku aprūpē, draudzes administrācijā, pasaules reliģijās utt.

Šī gada institūta programmā īpašu ievērību iegūs Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes docents prof. Dr. Leons Taivāns. Viņa kultūrvēsturiskie pētījumi par Latvijas reliģisko īstenību dos lekcijas par "Dainu reliģija kā latviešu kultūras gramatika", "Latvijas kristianizācija kultūrvēsturiskā skatījumā", "Livonijas protestantisms kā Krievijas cerība un posts", "Latvijas reliģiskā odiseja: ceļojums mistikas pasaulē", "Latgales katolicisms: dainu reliģijas un kristietības sintēze", "Dievturība kā Austrumu-Rietumu konflikts latviešu dvēselē" u. c. Māc. Aina Pūliņa runās par Baznīcas garīgo dzīvi un darbu draudzē; māc. Imants Kalniņš - Dažādi uzdevumi un problēmas draudzē. Būs arī praktiski risinājumi, vingrinājumi un padomi. Prof. Arvīda Ziedoņa lekcijas būs par Evāņģēliskās baznīcas pamatmācībām: Mācība par Svēto Garu; Svētā gara iedarbi baznīcā un atsevišķā cilvēkā utt. Institūta dekanis prāv. Juris Cālītis savās lekcijās runās par Jaunās Derības nozīmi mūsdienu pasaulē. Papildkursā māc. Sarma Eglīte pieskarsies tādiem jautājumiem, kā Svētbrīži dažādām vajadzībām, kā tos veidot un vadīt; praktiski vingrinājumi, jautājumi u. c.

Māc. F. T. Kristbergs runās par mūsu dievkalpojumiem un liturģiskiem jauninājumiem un iepazīstinās ar jauno dziesmu grāmatu.

Dalības maksa 2 nedēļu periodam ir \$ 365.- (ASV), Kanadas dalībniekiem tikpat Kan. dolāros. Tajā ieskaitīta apmešanās, maltītes un kursu literatūra. Čekus rakstīt uz "Teoloģijas institūta" vārda. Iemaksa, kas sūtāma līdz ar pieteikumu, ir \$ 35. Dalības maksa sedz tikai 3/5 no izdevumiem. Iztrūkumu sedz Baznīca. Lūdz pieteikties līdz 17. jūlijam.

Tiem, kuriem nepieciešams atbalsts, paredzētas Rītdienas Fonda stipendijas. Pieprasījumus lūdz sūtīt archibīskapam Arnoldam Lūsim, 5 Valleymede Rd., Toronto, Ont. M6S 1G8, Canada, vai Institūta administrātoram J. Androvišam, 57 Cameron Ave., Willowdale, Ontario, M2N 1C9. Prāv. J. Cālīša adrese: 383 Jarvis St., Toronto, Ont., Canada, M5B 2C7. Tel. 416-924-1563. Ž. Z.

PALĪDZĪBAS SAŅĒMI UZ LATVIJU

DV Montrealas nodaļa sadarbībā ar māc. A. Celma vadīto LNAK un DVKV palīdzības akciju Latvieši Kanadā latviešiem Latvijā laikā no 24.-26. jūnijam sagatavoja 4. sūtījumu uz Latviju - 20 pēdu garu tvertni ar 364 montrealiešu sanestiem un 150 otaviešu atvestiem saiņiem, piepildot to līdz pēdējai pēdai.

Daļa saiņu par vismaz 10-15 kg pārsniedza atļauto 20 kg robežu. Tos šoreiz vēl pieņēma, jo ziņa par ierobežojumu bija nokavējusies.

Tvertne Montrealu atstāja jūlija sākumā. Tādēļ saiņu izdale Latvijā varētu notikt ap augusta vidu. Par katru kubikpēdu sūtītājs maksāja \$ 6., bet par katra saiņa piegādi mājās - \$ 8., neskatoties uz saņemēja dzīves vietu Latvijā. Piegādes cenas paaugstinātas sakarā ar degvielas trūkumu Latvijā un tā augstām cenām.

Akciju izveda DV Montrealas nodaļas valde un LNAK pārstāve Montrealā M. Valdmāne, kas ziņu par tvertnes pieejamību saņēma tikai pāris dienas pirms saiņu savākšanas. Tvertņu sagāde sarežģījusies. Uz Austrumeiropu plūst simtiem tvertņu. To atgriešana uz šo krastu ir gausa un nenoteikta. Šoreiz tvertne izmaksāja 1.800 ASV dolārus naudā.

Strādājot līdz pieņemšanā un vērojot sūtītāju lielo saimi dažādos gadu gājumos, gan taisnām, gan arī pazemu liektām mugurām, gan gauso un lēnīgo gaitu, dziļi izjūtama izteiktā un aplicinātā mīlestība pret savējiem Latvijā. Daudzi, kuņu galvenais ienākums ir "pensionāru alga" tomēr atrod iespēju pacelt savas rokas un sirdis pretim savai dzimtenei. Kad kādai trauslai pusmūža tautietei aizrādīja, ka viņas saiņi varētu būt labāk iesaigoti, viņa atbildēja: "Nu, mīlie, nedusmojaties! Visu nakti tos saiņoju. Spēka vairs nebija, kājas sāka līgoties. Gribēju dabūt tos gatavus nosūtīšanai uz Latgali - Baznīcai, lai izdala nabagiem..."

Daudziem mūsu sabiedrības locekļiem bijuši izcili panākumi mantu sagādē. Tā Zenija un Eizēns Revelipi stājušies sakaros ar sava pagasta ļaudīm. Stāstījuši par mūsu palīdzības akciju. 6 nedēļu laikā ienākuši 38 lieli maisi ar labām drēbēm, kvalitātes jakām, svārkkiem un mēteļiem un citām lietām. Agrumu Juris ar darba biedru atbalstu sagādājis 3 lielus saiņus ar pilnīgi jauniem skolas formu tērpiem. Irīna Grāpēna savākusi 7 lielus maisus ar dažādām drēbēm. Vana dzes bija sasaiņojušas 60 saiņus, kuņu lielākā daļa šoreiz aiziet aprūpes organizācijām Latgalē.

4. sūtījuma pieņemšanā un sagatavošanā darbojās - M. Valdmāne, Ē. Vītiņa, A. Grīntāle, V. Grunde, H. Ozoliņa, E. Kirstukas, V. Ulmane, Sp. Zariņa, A. Paegle un Zenta Meševskis, no vīriem - J. Norvels, A. Zariņš, R. Vītiņš, J. Leitens, G. Strautiņš, J. Mežinskis, J. Verners, V. Ozols, E. Bārdiņš, J. Laizāns, O. Rozentāls, V. Hūns, K. Čaks, A. Vikmanis un I. Skrastiņš. Darbiniekus ar pašsagatavotām maizītēm un cepumiem stiprināja Alīse, Valija, Elizabete un Spīdola.

Tvertni no centra uz ostmalas 59. noliktavu aizveda 29. jūnijā.

NAKAMAIS SŪTĪJUMS

Tiko aizvadītā Montrealas latviešu organizāciju padomes sēdē vienojās nākamo (5.) tvertnes sūtījumu uz Latviju sagatavot augusta mēneša otrā pusē. Saipus šim sūtījumam pieņems 18., 19. un 20. augustā. Pieņemšanas stundas lūdzam uzzināt, piesakot sūtāmo saipu skaitu. Pieteikšana izdarāma līdz 4. augustam, zvanot

M. Valdmanei, tel. 484-0712,
Ērikai Vītiņai, tel. 484-9734,
J. Norvelam, tel. 683-3342 un
V. Hūnam, tel. 352-1359

Nepieteiktie saipi varētu palikt Montrealā līdz nākamajam sūtījumam telpas trūkuma dēļ.

Jāievēro, ka saipa svars nedrīkst pārsniegt 20 kg. Saipi, kas pārsniegs šo svaru, sūtītājiem būs jāpārsaipo, tāpat arī pavirši iesaiņotie sūtījumi. Jāatgādina, ka saipiem jāizvēlas cietā kartona kastes, kādas dabūjamas Metro, IGA un Provigo pārtikas veikalos. Ja kaste ir daudz apdrukāta, druka nosedzama ar baltu papīra lapu, uz kuņas uzrakstāma sūtītāja un saņēmēja adrese, lieliem, skaidri salasāmiem burtiem. Pēc tam pārliimēt ar caurspīdīgo lipīgo lentu.

Cenas par pārsūtīšanu un piegādi mājās paredzētas līdzšinējās, bet nav garantētas, tas ir, \$ 6.- par kubikpēdu un \$ 8.- par saini piegādei mājās. Lūdzam saipus atvest pirmajās 2 dienās, jo trešajā tos jau iekrausim tvertnē un saņemsim sūtījumu no Otavas.

Pēc saņemtam ziņām trūcīgiem, slimiem un veciem nepieciešamas šādas mantas - gultas veļa, segas, apakšveļa abu dzimumu personām, apavi bērniem un skolniekiem, sporta piederumi jauniešiem un rotaļlietas bērniem.

Lūgums tautiešiem, kam ir tuvāki sakari ar dažādu preču ražošanas fabrikām, lūgt to vadību atbalstīt mūsu palīdzības akciju ar mantu ziedojumiem, vai panākt iegādi par pazeminātām cenām, kuņas tad segtu DV Montrealas nodaļa. Tas attiecas arī uz medikamentu ražošanas firmām, jo Latvijā ir ļoti liels parasto zāļu trūkums, kā aspi-rīna un citu. Ņemsim piemēru no Reveliņiem, Ag-ruma un Grāpēnas, kas pierādījuši, ka iespēju ir daudz un dažādu.

Jauni talcinieki, kas varētu piedalīties palīdzības akcijas talkās, lūgti pieteikties pie J. Norvela, tel. 683-3342, bet palīdzes drēbju izvērtēšanā un iesaiņošanā - pie E. Vītiņas, tel. 484-9734.

BĒRNU SLIMNĪCAS APARĀTI

Jo bieži Kanadas un ASV slimnīcās vecāka gada aparātus maina pret moderniem. Izmainītie aparāti parasti ir lietojami, bet novecojušies pēc šo zemju standartiem.

St. Justin bērnu slimnīcas ārsts N. Kazdāns, latviešu draugs, jau vairākus mēnešus mēģināja vairākus šādus savas slimnīcas aparātus iegūt nosūtīšanai uz Latviju. Jūnija vidū pienāca ziņa, ka šādi aparāti nu ir pieejami. Uz māc. A. Celma norādījuma DV Montrealas nodaļa tos nosūtīja uz Toronto. Šajā akcijā piedalījās M. Valdmāne, J. Norvels, J. Verners, M. Vikmanis, O. Rozentāls un E. Auders. Abi pēdējie sūtījumu aizveda uz Toronto un nodeva māc. A. Celma rīcībā. Šai bērnu slimnīcai esot vēl divas noliktavas ar citiem aparātiem, kas apsūtīti latviešu vajadzībām. Pēc tiem tīkojot arī citi, bet mums esot priekšroka - draugs draugam roku mazgā... Esot izredzējis dabūt vēl citus no vairākām citām slimnīcām. Šo lietu saziņā ar Dr. N. Kazdanu kārto Māra Valdmāne.

Pieminētais sūtījums DV Montrealas nodaļai izmaksāja ap \$ 700.-.

Paldies pienākas šīs akcijas īstenotājiem.

Nākamais sūtījums uz Latviju no Toronto aizies 24. un 25. jūlijā. Ar to var nosūtīt 16 kg cukura par \$ 20.- ar pievešanu mājās. Pasūtījumi izdarāmi nekavējoties, tos adresējot mācī-

tājam A. Celmam, 47 Lord Roberts Dr., Scarborough, Ont., M1K 7R3, tel. 416-267-3507, vai c/o LNAK, 4 Credit Union Dr., Toronto, Ont., M4A 2N8, tel. 416-755-2353.

SKRASTIŅU INDULIS

VALMIERIEŠI MONTREALĀ

17. jūnija vakarā mūsu Centrs bija cilvēku pilns līdz pēdējai vietai, lai noskatītos Leldes Stumbres lugu "Nākošpavasār" Valmieras teātra viesizrādē. Luga ir rakstīta reālistiskā garā, atspoguļojot šīs dienas dzīvi Latvijā. Tā vēl bez vispār pazīstamās latviešu teātra mīlestības, bija vēlēšanās redzēt, kā risinājas problēmas, pārdzīvojumi, nodomi.

Lugā piedalās 7 personas.

Jauns pāris, abi augstskolu beiguši cilvēki, nopērk vecu apdrupušu māju un pārceļas uz dzīvi laukos ar labiem nodomiem. Viņi strādās pagasta kultūras laukā un saimniekos mazā apjomā tīrā, labā, nepiesārgotā vidē. Krista, jaunā saimniece, iedzīvojas labāk, pat pārvar bailes no cūcenes Bubenenes, bet vīrs Nils neattaisno viņas cerības, ka būs palīgs saimniecībā. Malka nesacirsta, ūdens neatnests, jumts nelāpīts, sāk rasties vārdu maiņas un īgnums. Kaimiņiene Katrīna ir klasiskais lauku pagasta visuzinātājas tips jau no Blaumaņa laikiem. Tagad tikai nāk klāt skumjš pielikums par tumšajām rudens naktīm, par iesnīgšanu puteņu laikos, par vientulību. Viņa brīdina Kristu no "brunču mednieka" Jorgena, bet kad viņš piestāj, gaŗāmbraukdams uz veikalu - mazs patīkas pavediens starp viņiem ievērpjas jau ar pirmiem skatiem.

Nilam neveicas pagastā atrast piemērotu darbu, nauda izbeigusies, jāstrādā celtniecības brigādē nepierasts, smags darbs. Tas, protams, viņa lab sajūtu un pašapziņu nepaceļ. Kad Jorgens vēl atved blondo meiteni Anni un lūdz viņu paslēpt no kaimiņu acīm - situācija kļūst spraigāka, intrīga savērpjas grodāka. "Brunču mednieka" tēlu vēl pastiprina aiz skatuves dzirdamie Don Žuana operas motīvi.

Režisore Māra Ķimele ir īsts meistars. Viņa prot izgaismot un pastiprināt daudzās nianšes, par visiem parastiem vārdiem un teikumiem paveicot zemitēkus. Skatuves apgaismojums mainās līdz ar cilvēku noskaņojumu.

Pirmais cēliens nobeidzas ar asu toni un sola lielus sarežģījumus un drāmatiskus notikumus.

Tā tomēr nenotiek. Otrajā daļā cilvēki ieiet dziļāk sevī, savās izjūtās, savā sāpē, izņemot vīru Nilu. Viņš aptver, ka izsāpētais dzīve laukos ir ilūzija un sava vieta tur nebūs atrodama. Vīlšanās izpaužas nesimpātiskā kliegšanā un vismaz daļēji sievas vainošanā. Viņš atgrieziesies savā īstā vidē, nemaz nejautājot un neņemot vērā sievas vēlmē. Krista ir ideālās sievas paraugs: sievai jāseko vīram, un to viņa arī dara. Nekustīgi sēžot, viņa raugās, kā citi nojauc viņas apkārtni - viņas pasauli. Vēl tikai jāuzbeŗ smilšu saujiņa mazai liesmiņai un dzīve ies tālāk ar nodomu atgriezties nākošpavasār. Skatītājs gan paliek šaubās par to, un arī par to, kāda var izveidoties Kristas turpmākā dzīve ar Nilu.

Jorgens otrā cēlienā pazaudē savu siržu lauzēja spožumu. Viņš izrādās labs, tīri kautrīgs un ļoti čakls kolchoza darbonis, kuŗš saka, ka varot jau dzīvot visādi, ja tikai gribot darbu darīt.

Vēl parādās spilgta, valdonīga un izdarīga sieviete - Zeltiņa kundze, kuŗa izstumda dēlu Pēteri pēc sava prāta un kopj skaistu dārzu - apkārtnes lepnumu.

Visi aktieri savās lomās pilnīgi iedzīvojušies katrs no viņiem pārliecina skatītāju sava tipa atveidošanā. Visgrūtāk klājas Annei, jo viņa jau ir tikai situācijas papildinājums.

Šī luga prasa padomāt, un latvietim liksies tuva ar savu īstumu, jo tādi mēs esam. Arī te esam tādi paši.

Varam tikai novēlēt, lai teātra laudīm labs ceļojums un lai viņi atgriežas mājās ar gandarījuma sajūtu, ka devuši mums vērtīgus brīžus. E. C.

MLB Ziņotājs, 1992. gada jūlijs/augusts

Karavīrs, žurnālists un betona speciālists Jānis Indulis SKRASTIŅŠ dzimis 1922. gada 12. jūnijā, Rīgā, bet uzaudzis un savu jaunību pavadījis tēva mājās Vecauce pagasta "Skrastiņos". Pēc Jelgavas valsts tehnikuma beigšanas, kur sagatavoja jaunos Latvijas pasta un telegrafa inspektoros, strādājis Jelgavas pasta līdz iesaukšanai Latviešu leģionā, 1943. gada aprīļa sākumam. Viņu nosūtīja uz vācu armijas apgādes un saimniecības kursiem Bolderājā. Sagādīšanās dēļ kursu nobeigšanas dienā bijām nostājušies blakus, kad kursu vadītājs kursantus sadalīja pa vienībām. Abi nokļuvām Abrenes ielas kazarmju pārvaldē Rīgā, kur vācu saimniecības vadītājs Induli nozīmēja par virtuves pārziņi. Sos pienākumus viņš apzinīgi un cītīgi pildīja, apmēram, vienu gadu, kad pārvaldes pēdējos 8 vīrus nosūtīja uz 15. latviešu divīzijas apgādes vienību Opočkas rajonā. Rīgas laikā Skrastīņš mīlēja jautrību ar atjautīgu asprātību un humoru, bet bija arī izpalīdzīgs un krietns darba darītājs, kaut dažreiz no nepatīkamām situācijām vai iespējamām nepatīkšanām viņu paglāba laimīgi gadījumi. No dienesta brīvā laikā pavadīti jautri brīži ar dažādiem piedzīvojumiem un pārdzīvojumiem. Abrenes kazarmju pārvaldes vīri Krievijā nonāca dubļu laikā, kad nereti viņiem bija jāpalīdz izstūmt piekrautās apgādes smagās mašīnas no dubļiem vai pielīkušajiem grāvjiem.

Īsi pirms lielajām Opočkas atkāpšanās kaujām Skrastīņš saslīmst un viņu nosūta uz Vāciju. Pēc atveseļošanās ar apgādes vienību izstaigā Pomerānijas kauju laukus, līdz beidzot nonāk Koblenčas ielenkumā, no kuŗa izlaužas tikai pēc pāris nedēļām. Seko atkāpšanās, līdz beidzot vienība nonāk amerikāņu armijas gūstā Falingbosteles lielajā gūstekņu nometnē, bet vēlāk pārceļ uz Frīzlandi, kur jubilārs strādā par apgādes rotas kasieri un grāmatvedi. Kad krievu armijas smagās mašīnas ierodās pēc latviešu gūstekņiem Skrastīņš kā viens no pēdējiem izbēg un sākumā apmetas Gēštates, vēlāk Špakenbergas bēgļu nometnēs. Tur sastop savu ģimeni un, kad rodas izdevība, pārceļas uz Franciju, kur 4 gadus nostrādā lauksaimniecībā.

Ar UNRA palīdzību izceļo uz Kanadu un apmetas dzīvot Montrealā, kur 1953. gadā strādā juntu materiālu fabrikā. Ar 1955. gadu atrod darbu inž. N. Zoldnera vadītajā betona pārbaužu laboratorijā, kur šis atsaucīgais inženieris bija savācis ap pusotra duŗa bijušos latviešu leģionārus. Gadus 5 vēlāk ar apgūto pieredzi un latvisko drosmi I. Skrastīņš uzņemas laboratorijas vadītāja pienākumus Šakbeton Kvebek lielajā gatavo betona gabalu ražotājā rūpnīcā Sēnt Istaŗas pilsētiņas pievārtē. Tur sākās viņa veiksmīgākais darba posms, kur centības un neatlaidības rezultātā viņa vārds kļūst pazīstams nevien Kvebekas provincē, bet arī citās Šakbetona firmās ASV. Skrastīņš bija pirmais, kas savā uzņēmumā sāka pielietot jaunus, Vācijā un Japānā pazīstamos, bet Ziemeļamerikā sveŗos betonam piejaucamos iespaidīgos pludinātājus, kas deva iespēju laikā nobeigt tālu aizmugurē palikuŗo Montrealas olimpisko stadionu. Bez šī darba viņš bija arī tehniskais padomdevējs citā gatavā betona uzņēmumā, kas kā pirmais Ziemeļamerikas kontinentā sāka lietot silīkas puteķus, sasniedzot augstas

LATVIEŗU INŗENIERU APVIENĪBAS

Video Filma

Vispasaules Latvieŗu Zinātnu Kongress

Rīgā, 12-17,7 1991 - 58 min.

Filmu veidojis Gunārs Bandēns
Atlantic Audio-Visual Corp.

Vairāk kā 1,000 latvieŗu zinātnieku, speciālistu
no Latvijas, no visas pasaules, roku rokā strādā
un plāno Latvijas jaunbūvi

- plenārsesijas, lekcijas
- intervijas, diskusijas
- ziedi, dziesmas pie Brīvības pieminekļa,
pie Latvijas Universitātes
- kokteiļi Rīgas pili

ASV \$30 KAN. \$35

VHS - NTSC vai PAL formātā

Pasūtiniet arī saviem draugiem, kolēŗģām Latvijā

Čeks rakstāms uz "Association of Latvian Engineers" vārda
un nosūtāms: A.Palejs, 101 Brock Cr, Pointe Claire, Quebec,
Canada, H9R 3B9

VIENMĒR KRĀJUMĀ RĪGĀ

Francŗu CUKURA pasūtīnājumš

44 mārciņas (20 kg) — US \$ 25.00

Lūdzu piegādāŗiet no savas noliktavas
Bruŗinieku ielā 47, Rīgā, Latvija

mārciņas IMPORTĒTO FRANŗU CUKURU
cenā par US \$ 25 un svarā par 44 mārc. (20 kg)

Pievienoju čeku par \$ _____

Saņēmeŗa vārds Latvijā:

Adrese:

Pilsēta:

Tel:

Pasūtīnātāja vārds un adrese:

Tel:

Kuponu lūdzam nosūtīt: JULES G. ZONN Agency
1510 Oak Creek Drive, Palo Alto, CA 94304

(latv. valodā): 415-949-5505

(angļu val.): 415-321-0666

JULES G. ZONN agentūras izdales vietās Latvijā —

• Rīga • Cēsis • Daugavpils • Dobeŗle • Gulbene •
Jekabpils • Kuldīga • Liepāja • Mādonā • Talsis • Tukuma
• Saldū • Valmierā • Ventspilī •

ĀRPUS LATVIJAS — Kaunā, Viļņā, Pernavā, Talinā un Tartū.

stiprības uzlabotas kvalitātes betonu. Ar referātiem betona tehnoloģijā un jauno piejaukumu lietošanā piedalījies ne tikai vietējās Kvebekas provinces, bet arī 2 vispasaules mēroga konferencēs.

Viņa spējas atzinīgi novērtēja Sērbrukas universitātes inženierzinātņu fakultāte, kas viņu aicināja demonstrēt savus sasniegumus. Viņa spalvai pieder vairāki tehniski raksti franču un angļu betona žurnālos. Trīs gadus bijis betona pārbaudes un pētījumu laboratorijas vadītājs Kanadas rietumu krastā - Vankuverā. Tur ieguvis inženierzinātņu tehnologa grādu.

Indulis Skrastīgam tuvu pie sirds ir latviešu sabiedriskais darbs. Viņa vārds lieliem burtiem ir ierakstīts Montrealas latviešu sabiedrībā. Kāds 12 gadus viņš bija redaktors "MLB Ziņotājam" un vēl tagad ir tā līdzstrādnieks, kā arī latviešu laikrakstiem "Laiks" un "Latvija-Amerikā". Bijis ev.-lut. Trīsvienības draudzes sekretārs un līdzīgu darbu pilda arī vietējā DV nodaļā vairāk kā 25 gadu. Lasījis referātus dažādos sarīkojumos un saņāksmēs.

Brīvajos brīžos nododas savas mājas, puķu dārza un mauriņa kopšanā un izdaiļošanā. Cetras reizes Skrastīgu ģimene ieguvusi pirmās godalgas savas pilsētas apmērā par savas dzīves vietas izdaiļošanu sacensībā "Māja ziedos". Kopā ar dzīves biedri Tamāru izaudzinājuši trīs dēlus un meitu. Indulis Skrastīgs apbalvots ar DV augstāko atzinību - DV nozīmi zeltā. Ir biedrs ACI un Kvebekas tehnologu apvienībā.

V. IRBE

BRĪVKUNGU KĀRTĀ

Pazīstamajam sabiedriskajam darbiniekam Mārtiņam ŠTAUVERAM, atgriežoties svētdienas, 14. jūnija, rītā no luterāņu sinodes konferences Votērlū, Ontario, bija liels pārsteigums - viņš savās mājās atradās daudzu apsveicēju vidū, jo iepriekšējā dienā bija "iekāpis" brīvo pensionāru sabiedrībā, sasniedzot 65 dzīves gadus. Vēl lielāks pārsteigums bija tāds, ka viņš nezināja, ka viņu sagaidīs MLB biedri, "MLB Ziņotāja" darbinieki, Mārtiņa labvēļi un viesi no Latvijas. Sveicieni personīgi un rakstiski bija arī no dažādām organizācijām, vēlot tikpat ražīgi turpināt sabiedrisko darbu kā līdz šim.

Atbildot uz šiem labiem vēlējumiem Mārtiņš sirsnīgos vārdos pateicās visiem par šo negaidīto pārsteigumu un apsveikumiem.

L. K.

Lūdzam lasītājus paziņot redakcijai adresu maiņas!

VIENMĒR KRĀJUMĀ RĪGĀ

KAFIJAS pasūtījums

Kolumbijas "ARADIKA" kafija

5½ mārciņas (2.5 kg) — US \$ 18.50

Lūdzu piegādājat no savas noliktavas

Bruņinieku ielā 47, Rīgā, Latvija

pacīpu/as KOLUMBIJAS KAFIJAS PUPIŅU

katra cenā par US \$ 18.50 un svarā par 5¼ mārc. (2.5 kg)

Pievienoju čeku par \$ _____

Saņēmēja vārds Latvijā:

Adrese:

Pilsēta:

Tel:

Pasūtītāja vārds un adrese:

Tel:

Kuponu lūdzam nosūtīt: JULES G. ZONN Agency

1510 Oak Creek Drive, Palo Alto, CA 94304

(latv. valodai): 415-949-5505

(angļu val.): 415-321-0666

KĀ CENTRS PULSĒ?

10. jūnija valdes sēdē L. Bisenieks ziņoja, ka vēl neesot noskaidrota virtuves plītes apmaiņa no elektrības uz gāzi, nedz Centra apsildīšana ar gāzi. Lai atvieglotu apkārtnes kopšanu, iegādāts jauns zāles aplīdzinātājs (Weed eater).

A. Palejs ziņoja, ka Latvijas būvniecības ministra A. Prūša un Dr. R. Eizenšmita referāti Centrā bijuši vāji apmeklēti un ienākumi nav sasnieguši paredzēto summu. Neesot vēl zināms, kā šo iztrūkumu nokārtošot.

Sapemts raksts no Latvijas misijas, kas darbojas pie ANO, ar aicinājumu atbalstīt tās darbību. Centra valde piešķir \$ 500.- no pārdzīvošanas fonda un pavada vēstulē aprādīja mūsu interesi misijas darbā.

Sapemts līdzjūtības raksts visai Montrealas latviešu saimei, sakarā ar aizvesto piemīņu 14. jūnijā, no A. L. Javicoli, PQ politiskās partijas pārstāves.

Pēdējie divi Centra rīkotie sarīkojumi - mūzikālās grupas "ORNAMENTS" (13. jūnijā) un Valmieras teātra izrāde "Nākošpavasars" (17. jūnijā) bija labi apmeklēti.

Nākošā Centra valdes sēde 15. jūlijā, plkst. 19:30, Centrā.

L. KALNIŅŠ

14. JŪNIJA ATCERE

Tautas sēru dienas atcere Montrealā notika igauņu ev.-lut. baznīcā, kuŗu lietojam arī mēs, latvieši. Lūgšanu igauņiem skaitīja māc. Laaneots, bet latviešiem - māc. G. Hūns. Dievkalpojumu ar mūziku no igauņu puses kuplināja Raudseps, bet no latviešu - J. Steprāns. Baltiešu karogus ienesa latviešu jaunieši tautas tērpos. Himnas, protams, dziedāja katra tauta atsevišķi, bet Lietuvas himnu pēc dziesmu lapiņām visi kopā, jo lietuvieši šīs sēru dienas atcerē nepiedalījās.

So faktu nedrīkstētu tulkot tādējādi, ka lietuvieši būtu kļuvuši politiski apātiski, jo jau nākošajā dienā tieši viņi bija organizējuši protesta braucienu uz Otavu sakarā ar Jeļcina vīesošanos Kanadā. Iespējams, ka viņus traucēja protestantiskā baznīcas telpa. Bez tam, ja viņi igauņu baznīcā būtu ieradušies, tad vietas visiem tur nepietiktu. Rodas jautājums, vai šie tautas sēru dienas atceres brīži būtu rīkojami ārpus konfesionālajiem rāmjiem. Varbūt Montrealā tā bija tikai sagadīšanās, bet tā lika pārdomāt.

I. STEPRĀNS

AIZSAULES CEĻOS:

ĒRIKA LANDOVSKIS

Ē r i k a L A N D O V S K I S dzimusi 1904. gada 23. augustā, Koknesē, Latvijā. Pirmo pasaules karu pārlaiž Sv. Pēterpilī. Nodibinoties Latvijai, atgriežas dzimtenē un turpina izglītību Latvijas Universitātē, studējot matemātiku un astronomiju, līdztekus strādājot kara ministrijā. 1925. gada 1. martā piedalās studentu vienotnes "Latviete" nodibināšanā.

1944. g. oktobrī atstāj Latviju un kā bēgļi apmetās Sudetijā, Čehoslovākijā. Krieviem tuvojoties, laimīgi ar pēdējo vilcienu sasniedz Rēgensburgu, Bavārijā. Vēlāk kopā ar māti un māsām pārceļas pie brāļa Detmoldā. Kādu laiku strādā Augustdorfas nometnē kā zobārstes asistente.

Kā mājkalpotāja 1949. gadā ierodas Kanadā. Pēc līguma gada nokalpošanas strādā saldumu fabrikas LOWNEY laboratorijā. Aktīvi līdzdarbojas Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes un tās dāmu komitejas dibināšanā. No 1950. līdz 1952. gadam sekmīgi pilda draudzes dāmu

komitejas priekšnieces pienākumus. 1965. gadā pensionējas.

1990. gada 12. jūlijā Ēriku negaidot pārsteidz trieka. Leikšoras slimnīcā dzīvību saglābj, bet slimnīcu un vēlāk veco ļauži mītni atstāt vairs nevarēja. Ar apbrīnojamu gara spēku un mieru pacieta bojāto veselību, sevišķi stipros kustību ierobežojumus. Ar neatslābstošu interesi sekoja visiem politiskajiem, sevišķi Latvijas, notikumiem.

Klusi un mierīgi aizmīga mūžīgā miegā 15. jūnija pievakarē.

19. jūnijā draudzes māc. G. Hūns ar ļoti izjustiem atvadu vārdiem izvadīja Ēriku Landovski no Collins-Clarke bērnu nama pēdējā gaitā.

Viņu piemipā paturēs

Montrealas latviešu ev.-lut.
Trīsvienības draudze un dāmu
komiteja

DAŽĀDAS PIEZĪMES

Jūnija mēnesi tikpat kā nebiju mājās. Tas radīja dažādus sarežģījumus - nevarēju būt visur tur, kur, varbūt, vajadzēja būt. No tā izveidojās arī atziņa, ka pēc daudzu gadu neatlaidības - izdot MLB Zīpotāju visus vasaras mēnešus - šogad jāizdod dubultnumurs, neskatoties uz to, ka materiālu diviem netrūkst. Savs attaisnojums tomēr ir, kuŗam vēl var pievienot to, ka ietaupīsim gandrīz pāris tūkstošus dolāru, kuŗi mums vēl arvien trūkst datora iegādei. Tūdaļ jāpiezīmē, ka attaisnojumi man netīk. Tādēļ jālūdz lasītāji piedot, ka esmu taupījis sevi un neesmu sities kā plīks pa nātrām, lai jūlija numurs Jūs sasniegtu mēneša sākumā un lai augustā sekotu nākošais. Jāatzīstās, esmu bijis mazliet savtīgs; pirmo reizi 17 gadu laikā.

Mēneša sākumā piedalījos 35. Kanadas pārtikas zinātņu un tehnikas institūta kongresā Otavā. Šī nozare man nodrošināja iztiku visusdarba gadus-mūžu, un nespēju to uzdot. Jābūt arvien klāt, kad šērisina nākotnes jautājumus, jāapgūst jaunas idejas un pieejas, jo tās taču noder arī citur un dažkārt par šādi uzlasītām zināšanām pat maksā ievērojamu atlīdzību. Kas var zināt, lieks grasis vienmēr noder. To jau tagad esam gandrīz visi šajā krastā iemācījušies, pārdzīvojot dažādas saimnieciskās krīzes un atlaišanas darba vietās vienu pēc otras. Arī darbīgais un uzņēmīgais latvietis vairs nav pasargāts. Viena izcila īpašība tam ir tas neuzdod un meklē, kur atkal iespraukties, kā veidot savu dzīvi iespējamā labākā. - Viens atklājums: ja līdz šim Amerikas kontinents ražoja labu un veselīgu pārtiku ar modernām ražošanas iekārtām, pēdējos gados eiropieši aizsteigušies mums tālu priekšā, gandrīz vai deviņpūdžu zābakiem. Nespējam gandrīz vai turēties līdzī. Tādēļ krīze pārtikas ražošanā, tāpēc darbu pazaudējuši speciālisti, darbu vadītāji, ražotāji un strādnieki. Pavisam vienkārši, ražošana aizceļojusi uz citām vietām pasaulē. Un tā tas noticis arī citos ražošanas un vielu pārstrādāšanas laukos. Visur meklē lēto darba spēku.

Tas noved pie kādas citas domas - Latvijas nākotnes saimniecības veidotājiem būtu nopietni jāpētī attīstība brīvajā pasaulē. Varētu gadīties, ka vairākas tuvās un tālākās nākotnes izvēles varētu nederēt un nebūtu tās piemērotākās Latvijas un latviešu tautas vajadzībām. Kur būs tie cilvēki, kas to izšķirs? Vai nebūtu pienācis laiks kādai nopietnai padomei, kuŗā neatkarīgi darbotos speciālisti no dažādām nozarēm un dažādām zemēm. Tiem vajadzētu pulcēties vietā, kur tos neviens kādas nedēļas netraucētu, un viņu ieteikumiem vajadzētu būt svaram. Vai mums ir tālredzīgs skats? Aizvadītajā Kanadas pārtikas zinātņu konferencē varēja jaust jaunas pieejas pasaules pārtikas ražošanas risinājumā. No Latvijas tur neviena nebija (Nez vai bija arī ASV, kur tāda notika tikai

pāris nedēļas vēlāk), lai gan ļaudis brauc uz dažādām citām konferencēm un saietiem. Latvija, cik zināms, grib tieši celt šo nozari. Varbūt citu gadu Toronto.

Dažas dienas vēlāk jaunie pienākumi LNAK mani noveda Kanadiešu etnokultūras padomes sanāksmē, kas ik pa 2 gadiem notiek Otavā. Zinu, daudz mūsu sabiedrības locekļu vienkārši vīpsnā par piedalīšanos kanadiešu veidotos pasākumos. Domāju, ka šī vīpsnāšana ir nevietā tikai tā paša iemesla dēļ, ka arī tur varam apgūt idejas, varam sevi pārstāvēt un redzēt, ka mūsu problēmas bieži nav specifiskas, ar līdzīgām jāsadūšas itin visām pārējām vienībām, vai tās ir lielas, vai mazas. Turklāt daudz dažādo tautību pārstāvju šobrīd ir ļoti ieinteresēti mūsu politiskās un saimnieciskās dzīves jautājumos! Slūžu vārti ir atvērti, bet vai ūdens tiek virzīts pareizā ceļā? Šeit bija iespēja tikties ar Kanadas 3 galveno politisko partiju parlamentāriskām vienībām. Par tām etniskām vienībām, kas bija pārstāvētas, tiem nu bija savs priekšstats. Tās, kas nebija, palika neredzamas, nesajustas. Interesants izrādījās serbu jautājums, kas Kanadā patlaban ļoti izjūt diskrimināciju un pamestību patreizējā Dienvidslāvijas situācijā. Viņi vēlējas, ka pret tiem netiktu vērstas nežēlīgs rasisms. Varētu gadīties, ka drīz rodas problēmas starp čehiem un slovākiem, kas šoreiz vēl aizstāvēja kopējas intereses. Latvijas kaimei - baltkrievi izklāstīja Černobīlas atom-eksplodijas sekas un lūdza palīdzību. Varbūt, ka arī mums šeit būtu kas sakāms? Lietuvieši piedalījās novērotāju lomā, igauņi vienkārši nebija. Bija delegāti, kas jautāja, kas noticis ar baltiešu sadarbību, kas tik daudzus gadus bijis par piemēru citiem.

Šķiet, ka mums ir jābūt klāt šādās sanāksmēs, jo esam Kanadas daļa un esam piedalījušies tās veidošanā vairākus gadus desmitus. Latvieši kanadiešu vidē ir darbojušies dažādos laukos un ievirzēs. Būtu interesanti apzināt šo interešu loku. Te palīgā varētu nākt katrs latviešu centrs visā plašajā zemē.

Tālāk ceļš veda uz Voterlū, Ontario, tur Kanadas luterāņu Austrumu sinodes sanāksme, kas arī notiek pa pāris gadiem. Otrā reize, kad piedalījos šajā saietā, kas šoreiz pulcināja pāri par 400 delegātu, apmēram, pusi mācītāju un tikpat daudz draudžu pārstāvju. Bez mūsu draudzes māc. G. Hūna, piedalījās 2 citi latviešu mācītāji, kas kalpo kanadiešu draudzēs. Sinodē bez ev.-lut. Trīsvienības draudzes sastāvā Hamiltonas, Otavas un Toronto Sv. Andrēja draudzes. Tās nebija sūtījušas nevienu pārstāvi.

Šis saiets vienu otru varētu mulsināt ar savu milzīgo apjomu un piebļīvēto darba kārtu. Reizē tas apliecina, cik demokrātisks iestādījums tas ir - seko itin visiem šeit pieņemtiem sabiedrisko normu kārtības ruļļiem un pieļauj ne tikai izteikt domas un ieteikumus, bet pat liek vadībai grozīt ilgtermiņa plānus! Tā pie sinodes jau gadus izveidots fonds, kuŗa līdzekļi izlietojami jaunas biroja ēkas celšanai. Saimnieciskās krīzes ietekmē delegāti nepieļāva šai vajadzībai izlietot aizvadītajā gadā atvēlētos un ietaupītos līdzekļus pāri par \$ 30.000.- apmērā. Un uzdeva visus līdzšinējos līdzekļus iesaldēt vai izmantot akūtākām vajadzībām. To varētu uzskatīt par sevišķu saimniecisku atbildību. Gadījās dzirdēt pavisam neticamus stāstus, ar kādiem jāsadūšas jaunu draudžu veidotājiem. Tā kādai draudzītei zemes gabals baznīcas celšanai maksā \$ 600.00, un baznīca tikpat daudz! Tikmēr jauno pilsētīgu plānotāji aizrādot, ka, ja kāds tur vēloties celt baznīcu, zeme esot jāiepērkot 30 gadus iepriekš. Vismaz kādus 5 akus, no kuŗiem tad kādus pāris vēlāk atpirkšot plānotājs un uzcelšot par šo naudu jauno baznīcu. Citādi baznīcas nebūšot. Un vai tad brīnums, ka kāda draudze savus dievkalpojumus notur bērnu namā!

Latviešu lietu veiksmīgi aizstāvēja māc. Kr.

Ulmanis, kad pienāca viņa kārta sevi iepazīstināt kā nesen ordinētu amata brāli - viņš prasīja, lai viņa tēvzeme tiktu atbrīvota no okupācijas kara spēka. Tūdaļ radās jautājums, kas noticis ar īpašo baltiešu komiteju, kuŗas darbību tik aktīvi atbalstīja sinodes arķibīskaps un vadība? Iepriekšējā sinodes saietā deva vārdu māc. Jurim Rubenim no Latvijas. Pats arķibīskaps īsi pirms tam bija viesojies Latvijā un kļuvis liels latviešu draugs. Vai šādas draudzības nebūtu vairs jākopj?

Personīgi interesēja sinodes misijas darbs. Ieguvu itin labu ieskatu, kā šajā laukā tā darbojas. Darbinieki šajā laukā, galvenokārt, ir speciālisti dažādās dzīves nozarēs un zināšanu līmeņos. Tā nu radās cita doma, ka arī mūsu draudzei varbūt derētu uzziņāt mūsu māsu draudžu fiziskās darbinieku vajadzības. Tad tā varētu šeit atrast cilvēkus, kas varētu tās izvest dzīvē Augšzemei, lai šīs draudzītes varētu ne tikai pastāvēt, bet arī augt. No savas rocības mēs varētu atvēlēt ceļa izdevumus un dālderus ikdienas iztikai. Jāpiezīmē, ka šādi darbinieki Latvijā jau strādā, un strādā neiedomājamajos laukos, kas taču turieniešiem tomēr ir vairāk kā svarīgi. Vaicāsim, kas vajadzīgs, un centīsimies vajadzību apmierināt.

Un tad nonāku Manitobas ziemeļos. Tās pāris dienas, kuŗas tur pavadu, laimīgā kārtā ir saulainas, bet naktīs visapkārt piedzīvotas salnas; citur vietējie tās dēvē par "slapjām salnām" - agrīnā rīta rasa pirms saullēkta sasalusi kristala pērlēs. Neparasts skats, kad tajās atmirdz pirmie saules stari. Šajā Kanadas nostūrī, kurpiecdesmitajos gados vēl varēja saskaitīt 44 latviešus, to skaits sarucis uz duci. Vairums no palicējiem ir veci ļaudis. To vidū ir Alfreds Alksnis ar dzīves biedri Veltu, kuŗas vecāku saimniecību izveidojuši par labu lopkopības pasākumu. Tajā tagad saimnieko dēls Alfrēds, kas lielajā Manitobas piena ražotāju saimē 1990. gadā ieguvis 6. vietu piena kvalitātē. Par to pie sienas zeltīta plāksne ar attiecīgu ierakstu. Grūta un neatlaidīga darba rezultāts. Alfrēds juniors ir arī gleznotājs, izglītību ieguvis Manitobas universitātē. Abi vecāki arvien vēl strādā, bet ārpus saimniecības. Vīrs būvdarbos, sieva veco ļaužu mītnē kā medicīniskās aprūpes vadītāja. Darba rūķi. Turklāt Velta ir čakla lasītāju vēstulju rakstītāja vietējos laikrakstos.

Pie Alkšpiem iemantoju 2 pavisam vecus, gandrīz sabrukušus Jaunāko Zīpumu mūrus (no 1927. un 1929. gada). Tie saista un rāda, ka nekas jau nav daudz mainījies. Cilvēku problēmas nāk un iet, un atkārtojas. Alkšpi dzīvo Dofinas ezera ziemeļaustrumu krastā; skaistā vietā. Kaimiņos tiem vēl saimnieko vecpuisis Strazdiņš.

Pusstundu jābrauc, lai nokļūtu pie literātes un izcilas tulkotājas Edītes Zūzenas, kas dzīvo skaisti iekoptā mājā, kuŗā acis kairina vecas, glīti uzturētas mēbeles. Viņai arī varens dārzs un vēlinī cerīpi, kas slejas divu mājas stāvu augstumā, vēl zied un smaržo tik spēcīgi, ka ne tikai reibina, bet varētu pat apdullināt. Čaklā Edīte, kas nezin darbam ne gala, ne malas, vācu valodā pārtulkojusi vairāku latviešu dzejnieku darbus, kuŗus grāmatā izdevusi slavenā izdevniecībā Vācijā. No 1.000 eks. metiena pārdoti 800. Atgūta ieguldītā nauda. Izdota arī grāmata latviešu valodā un sagatavota Vizmas Belševicas un viņas dēla dzejoļu izlase vācu valodā. Vēl tikai jādabū autores korektūras lasījums un tad uz iespiedēju!

Kad piebraucam, saimniece uz mums noskatās un teic: "Ciemīņus gaida svētdienā!" Kad atskārē, ka aiz bārdas paslēpies tālāks un retāk satikts ciemiņš, aicina iekšā arī piektdienā. Pļāpājam ilgi un dikti. Uzzinu, ka viņa rudenī pārcelšoties uz Dofinu, jo ziemo dzīve plašajā ziemeļu zemē Siftonas apkaimē kļūstot par vientuļu un grūtu.

Tik tālu no visas pasaules dzīvo tāds gars, kas ienesis vācu literatūrā latviešu dzejniekus. Tādam garam ir spēks, un to jūt. Un tomēr, kad atvadāmies, Edīte Zūzena paliek tālajā ziemeļu vakara

saulē kā īsta latviešu kukažiņa, kas māj ar roku un sveicina latviešus visā plašajā pasaulē. Tajā vakarā vēl pēc deviņiem saule nav pazudusi aiz apvārkšņa un vienpadsmitos ārā var lasīt laikrakstu. Nākamajā rītā jau pēc četriem pa logu istabā iesprūk agrīnā rīta gaisma un ārā vīterē dažādi putni.

Atstājot šo kādreizējo latviešu saimnieku pagastu, nevar izbēgt no atmiņām, kas liecina, ka vairākas latviešu paaudzes šeit atradušas savu "kaktiņu un stūrīti zemes", lai veidotu savas neatkarīgās dzīves. Un nu - viss tas aizplūst it kā nebūtībā. Atceros, kā savā laikā šejienes šejienes ļaudis pulcējās dievkalpojumos, kuŗos sprediķoja tagad jau nelaiķis māc. F. H. Ruperts (nesen mira Bostonā). Kā še viesizrādēs ciemojās Vinipegas latviešu biedrības teātris; kā par agrīno iebraucēju, kas bija ieradusies jau pirms gadsimteņu maiņas (daži no Brazīlijas), dzīves gaitām stāstīja Pēteris Cīruļis un Jānis Birkhāns, kas abi nu jau veļu valstī. Varbūt Edītei Zūzenai tomēr vēl paveicams kāds darbiņš - jāuzraksta šī apgabala latviešu gaitas un saglabājušies nostāsti, lai tie pilnīgi nepazustu, lai tos nepiemeklētu nenovēršamais pamestības liktenis, ko tik ļoti izjūt, piebraucot Fishmeisteru bijušajai saimniecībai, kuŗas dzīvojamā ēkai aizsistas durvis. Logos plīvo veci aizkari, bet zālājā uzziedējusi kāda vientuļa puķe, kur kādreiz diļojies labi iekopts dārzs. Atceros, ka šajā mājā pirms daudziem gadiem mūsu vecāka meita Dace, toreiz meitene, tagad komponiste, spēlēja vecmodīgas ērģeles, kuŗas Fishmeisteru māte bija saglabājusi savā dzīvojamā istabā. Tās skanēja un, šķiet, atbalsojās meitas sirdī, jo viesmīlības šajā mājā netrūka. Tās nekad nav trūcis nevienā no tik tālīnās dofiniešu latviešu saimes mājām. Tā nu ar labsajūtu šķīros no šī Manitobas apgabala, kas dažkārt līdzinās Latvijas ārēm, it sevišķi tur, kur laukos pamanāmi ziemas rudzi, mieži un rapši. Līnī labāk aug Manitobas dienvidos.

Tādas maltītes, kā Alšņu mājās sen nebiju piedzīvojis. Piedāvātas 12 olas brokastīs gan neiedrošinājos notiesāt. Pietika ar vienu. Toties latviski žāvēto spēki nespēju atteikt, kaut gan ārsts par tādu izdarību mani pienācīgi pamācītu un liktu staigāt vairāk kā jeb kad...

Paldies šiem tuvajiem cilvēkiem, kas spēj padarīt vasaras dienas tik vienreizēji jaukas.

Vinipegā apciemāju savu māmuļu, kuŗai svinam 87 gadu dzimšanas dienu. Ir sanākuši ap ducis ciemiņi. Esmu kā mājās. To uztvēris arī māc. E. Grīslis, ko satieku dievkalpojumā, kuŗā viņš, tikko no Latvijas atbraucis, izdala Latvijas mālā darinātus māla balodišus no I kristīgās skolas Rīgā. Tiekos ar VLB Informatora redaktisi Mirdzu Rutuli, viņas vīru Māri un dēlu Māri jun. Ir iespējams, ka viņi pārceļas uz Kanadas austrumiem. Vinēgiešiem tas būtu liels zaudējums. Par specifiskām lietām runāju ar Elzu Sniķeri, kas daudz darījusi Manitobas kultūras muzejā kā etnisko grupu izstāžu kuratore. Tur jāiegieŗējas arī mana bijušā matemātikas skolotāja Antona un Leokadijas Staudžu dzīvoklī. Viņš ir gudrs vīrs, kas rūpīgi seko pasaules un Latvijas notikumiem ar zinīgu skatu. Viņu mājās valda vienkārša labestība, kas iesilda manu būtni uz ilgāku laiku. Antons jau gandrīz kā otrs tēvs. Īstais - bijušais mežkungs guļ Brookside kapos, kur galvgalī aug lepni balts bērzs, ko iestādīju 1964. gadā. Tam nav nevienas brūnas lapiņas, nedz nokaltuša zara. Taču mežkunģam par godu - dižākais koks auksto ziemeļvēju apūstajā kapsētas nodalījumā. Atskārstu, ka esmu tēvu jau gados pārdzīvojis - tā taču Dieva svētība!

Un māmuļa. Spīgtāka kā iepriekšējā apciemojumā. Kad esmu iesnauadies viņas istabas krēslā,

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
 telpu adreses: Ev.-lut. Trīsvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Ave., tel. 489-3224.
 Latviešu Sabiedriskais Centrs - 3955 Provosta ielā, Lašīnā, tel. 634-4082.

18. jūlijā, saulrietā, Tērvetē, Tērvetes bērnu vasaras nometnes UGUNSKURS un SLĒGŠANA.
19. jūlijā, plkst. 11:00, Tērvetē, ev.-lut. Trīsvienības draudzes dievkalpojums.
26. jūlijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes dievkalpojums.
29. jūlijā, plkst. 9:00, no latviešu centra, Montrealas latviešu pensionāru IZBRAUKUMS uz Upper Canada Village Ontario ar autobusu.
2. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības dr. dievkalpojums.
5. augustā, plkst. 19:30, latviešu centrā, A/S "Latvijas bebrī" devītā sanāksme.
8. augustā, plkst. 16:00, Avocas kapsētā, Tērvetes tuvumā, KAPU SVĒTKI.
9. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības dr. dievkalpojums.
13. augustā, plkst. 13:00, latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
16. augustā, plkst. 11:00, Ezerkalnos, Brīvības cīņu atceres dievkalpojums. Sprediķos māc. Gunārs Hūns. DV Montrealas nodaļas izkārtojumā.
18. augustā, plkst. 14:00 - 17:00, latviešu centrā, saipu sūtījumam uz Latviju pieņemšana.
19. augustā, plkst. 14:00 - 17:00, latviešu centrā, saipu sūtījumam uz Latviju pieņemšana.
20. augustā, plkst. 15:00 - 18:30, latviešu centrā, saipu sūtījumam uz Latviju pieņemšana.
22. augustā, plkst. 17:00, Tērvetē, Tērvetes pastāvēšanas gada svētku dievkalpojums.
 Pēc dievkalpojuma - SAVIESIGS VAKARS.
23. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības dr. dievkalpojums.
29. augustā, plkst. 9:00, no latviešu centra, IZBRAUKUMS uz TĒRVETI ar auto mašīnām Montreala latviešu pensionāru apvienības izkārtojumā.
30. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības dr. dievkalpojums.
2. septembrī, plkst. 19:30, latviešu centrā, A/S "Latvijas bebrī" desmitā sanāksme.
10. septembrī, plkst. 13:00, latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
19. septembrī, plkst. 18:00, latviešu centrā, Toronto latviešu ģimnazijas drāmas kopas viesizrāde Montrealas Latviešu Biedrības izkārtojumā. Izrādīs Māras Zālītes lugu "Pilna Māras istabiņa". Plašāks paziņojums nākamajā numurā.
24. septembrī, plkst. 13:00, latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
3. oktobrī, plkst. 14:00, Ezerkalnos, Dzintaru slēgšanas sanāksme, DV Montrealas nodaļas izkārtojumā.
6. oktobrī, plkst. 19:30, Rīgas Doma zēnu kora KONCERTS. Vieta un plašāks paziņojums sekos.
17. oktobrī, plkst. 17:30, latviešu centrā, DV Toronto teātra izrāde. Izrādīs Gunāra Griezes lugu "PENSIONĀRI" Gunāra Vērenieka režijā. Rīko DV Montrealas nodaļa.
7. novembrī, plkst. 10:00, latviešu centrā, MLB gadskārtējais Mājas gardumu un lietiskās mākslas priekšmetu TIRDZIŅŠ ar pusdienām. Šim plašajam sarīkojumam saņemtas vietas mūsu centra sarīkojuma telpas. Lūdzam uz to gatavoties ir labvēļus, ir apmeklētājus. Lūdzam nama mātes gatavot un ziedot tirdziņam mājas gardumus, kurus gaidīt gaida mūsu kanadiešu viesi. Plašāka informācija sekos nākamajos MLB Ziņotāja numuros.

Neskaidrību gadījumos laipni lūdzam interesentus sazināties ar sarīkojumu rīkotājiem, jo nevaram garantēt, ka LAIKRĀDĪ neieviešas negaidītas kļūmes, nedz arī to, ka notiek pēkšņas pārmaiņas.

Lūdzam materiālus septembra un oktobra numuriem līdz iepriekšējā mēneša 10. datumam.
 Septembra numurs iznāks augusta pēdējā nedēļā, bet oktobra - septembra trešajā nedēļā.

mani vairākkārt noglauda un noskūpstā uz pieres. Izliekos, ka nemanu. Un pēc brītiņa, viņa garām-jot to atkārt. Tā ir tāda mīļa labsajūta, ko nevar vārdos izteikt. Patiesi priecājos, ka viņa mani pazīst, ka viņa mani mīl. Kopā ar viņu izceļoju atmiņu takas. Senos notikumus viņa atceras gaišāk, to, kas notiek ap viņu, maz. Tur nu nekas nav grozāms.

Un tagad viņa atkal ir tik tālu. Tāds ir daudz māmuļu liktenis šajā plašajā zemē, kur bērni kā gāju puni aizkļūst uz dažādām debess pusēm.

Un tādi mēs esam Mātei Latvijai.

M. ŠTAUVERS

● Montrealas latviešu katoļu draudzes pilnsapulce notika š. g. 10. maijā, Notre Dame bazilikas telpās. Pulcējušies noklausījās ziņojumus un ievēlēja valdi, kuras sastāvs ir sekojošs:

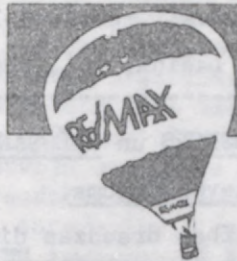
draudzes priekšnieks	- S. Opolnieks
priekšnieka palīgs	- A. Auza
sekretāre	- V. Varslavāne
kasieris	- B. Krūmājs
kasiera palīgs	- J. Greizis
revidents	- A. Caune
dāmu komitejas pr-ce	- J. Gasparoviča

Lēma, ka katram draudzes loceklim jāpiedalās dažādu pienākumu pildīšanā - klausās, lai tās nebūtu jāpadara tikai dažiem.

Dz. r.

0312017085

SPECIALIZĒJOS VISĀ MONTREALAS RIETUMU SALĀ**RE/MAX**
royal (jordan) inc.
independent member broker**renda e. lasdin**agent d'immeuble
real estate agent101 amherst
beaconsfield, que. H9W 6Y7
res.: (514) 630-7105
fax: (514) 694-8176**694-6900****PĒRCIET VAI PĀRDODIET?****Tūlītējs BEZMAKSAS Jūsu īpašuma tirgus cenas novērtējums****Lūdzu, zvaniet šodien!****RENDA LAZDIŅŠ - 630-7105**

Šo MLB ZIŅOTĀJA dubultnumu-
ru nododam Kanadas pastā 20.
jūlijā, bet izdalām lasītājiem
uz rokas Montrealā un citur
16. un 18. jūlijā. Arvien vēl
saņemam ziņas par dažu eksem-
plāru aizkavēšanos vai nozuša-
nu pastā. Dažkārt noklīdusi
pārmainītā adrese. Lūdzam par
visu to ziņot nekavējoties!

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITEFLOWERS
by
floragreen**Funeral Directors**• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514-483-1870

1992. VII/VIII MLB Z 1.200 e

MLB ZIŅOTĀJA administrātorai A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., Canada H9R 2X5, tel. 514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Zīpotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 27.50 un \$ 22.50; skatiet zemāk) \$ _____
 Gaisa pasta piemaksu (ASV - \$ 6.-, citos kontinentos - \$ 20.-) \$ _____
 Ziedoju izdevuma tehnisko izdevumu segšanai \$ _____
 Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu iegādei \$ _____
 Vēlos saņemt sēkojošus MLB Zīpotāja agrākos numurus _____ à \$ 2.50 ziedojums \$ _____
 Dāvinu MLB Zīpotāju: _____ (adrese) \$ _____
 Iesaku nosūtīt MLB Zīpotāja paraugburtnīcas \$ _____
 Ar šo nosūtu iestāšanās maksu MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBĀ - \$ 5.- \$ _____
 Ar šo nosūtu MLB biedru maksu par _____ darbības gadu/iem - à \$ 10.- \$ _____
 Ar šo nosūtu LNAK dalības maksu par _____ gadiem (MLB biedriem \$ 10.-, pensionāriem \$ 5.-) \$ _____
 Ziedoju MLB darba un pasākumu veicināšanai \$ _____
 Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

Pavisam kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, pasta kods, telefona numurs)

Paraksts: _____

MLB ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.**REDAKTORS:** Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, Canada, H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.**ADMINISTRATORE:** Anita Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Québec, Canada H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624.**EKSPEDĪCIJA:** Velta Ozola. **DARBINIEKI:** Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Imants Freibergs, Anna Kreipāne, Voldemārs Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Anna Skujiņa, Ilga Štaubere, Vilma Ulmane un daudzi citi.**MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA:** \$ 27.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kara invalīdiem \$ 22.50 gadā; gaisa pasta piemaksa uz ASV \$ 6.-, uz citiem kontinentiem - \$ 20.- gadā. Atsevišķas burtnīcas pret \$ 2.50 ziedojumu.**LAPPUŠU SLEJU MAKSA:** Mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp - \$ 25.00, 1/3 lpp - \$ 30.00, 1/2 lpp - \$ 35.00, 3/4 lpp - \$ 55.00, pilna lpp - \$ 60.00. Klīšeju un paziņojumu sagatavošana - \$ 20.00. Iespējama foto uzņēmumu publicēšana. Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZIŅOTĀJS, tāpat kā MLB, ir bezpeļņas pasākums.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējās ziņas nepauž ne MLB valdes, ne redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztīrītos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Anonīmus rakstus redakcija ignorē. Redakcija iesūtītos rakstus neuzglabā un nesūta atpakaļ.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

JULY/AUGUST 1992 JULIET, AOUT

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society - 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, CANADA H9X 2R2, ph. 514-457-9832.

MLB Zīpotājs, 1992. gada jūlijs/auguste